

FRANTIŠEK ŠTANCL

PTACTVO LANŠKROUNSKA

Die Vögel des Landskroner Gebietes

ÚVOD

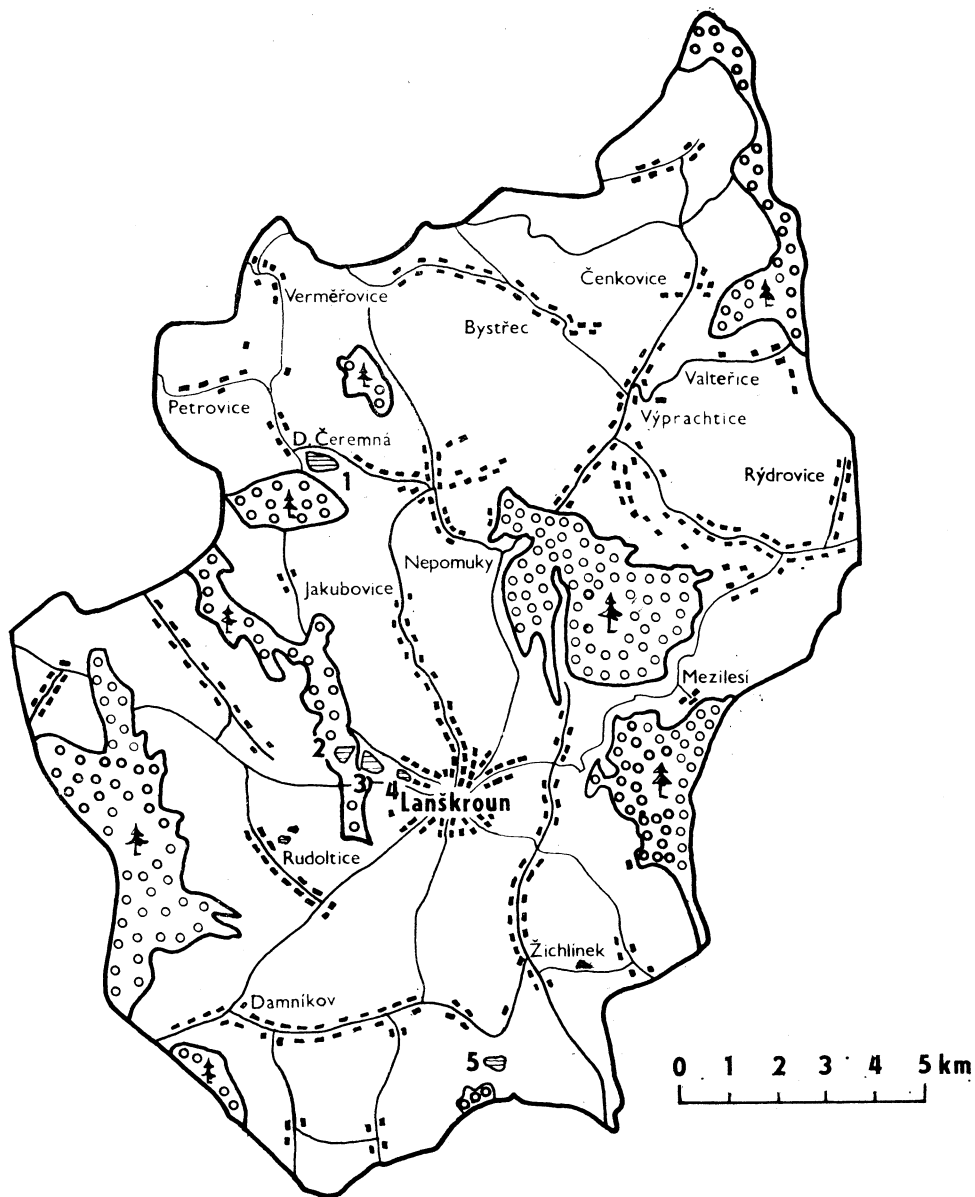
Avifauna Lanškrounska nebyla dosud blíže zpracována, proto jsem se rozhodl tuto mezeru zaplnit. Za 18 let působení v oblasti (1960—1977) jsem podnikl stovky exkurzí do terénu a při své práci v lese jsem denně pozoroval hnízdění, tahy a život ptáků. Mnoho cenných informací jsem získal při odchytu ptáků za účelem kroužkování. Zároveň děkuji L. Štanclovi a RNDr. K. Hudcovi, CSc., za pomoc při práci a zpracování rukopisu. Různé doplňující údaje jsem čerpal z uvedené literatury. Ve starší literatuře však není mnoho zpráv o tomto regionu.

POPIS ÚZEMÍ

Lanškroun a jeho okolí se nachází v podhůří Orlických hor. Území se rozprostírá od lanškrounské kotliny, mírně zvlněné, ležící v nadmořské výšce 350—400 m, pokračuje zalesněnými pahorkatinami až po nejvyšší body, kterými jsou Suchý vrch (995 m n. m.) a Buková hora (958 m n. m.). Krajina je tvořena z poloviny polí a druhou půli tvoří lesy. Dřívější ráz polní krajiny, který tvořila menší polička ohraničená mezemi, se nyní pronikavě změnil. Moderní zemědělská velkovýroba přetváří krajinu v kulturní step. Nenávratně zmizely velké plochy kerů a malé, rákosím pokryté bažinky v polích. S těmito změnami v rázu krajiny se částečně změnilo i složení fauny. Lány polí velké až 100 ha vyhovují pouze malému počtu ptačích druhů. Lesy v nižších polohách jsou tvořeny hlavně smrkem, borovicí, oší a javory. Ve vyšších polohách je hlavní dřevinou smrk, jedle, modřín a buk. Na lesních pasekách je hojná bříza a keřovité porosty jeřábu.

Práce zahrnuje katastry těchto osad a vesnic (v závorkách jsou uvedeny zaokrouhlené průměrné nadmořské výšky): Albrechtice (400), Bystřec (500), Čenkovice (700), Damníkovo (380), Dolní Čermná (390), Dolní Heřmanice (570), Dolní Třešňovec (370), Halda (560), Herbortice (580), Horní Čermná (420), Horní Heřmanice (590), Horní Třešňovec (440), Jakubovice (400), Květná (380), Lubník (390), Luková (370), Mezilesí (650), Nepomuky (450), Ostrov (400), Orličky (650), Petrovice (390), Rudoltice (360), Rýdrovice (640), Sázava (370), Skuhrov (550), Trpík (420), Valteřice (730), Verměřovice (400), Výprachtice (600), Žichlínek (360) a městečko Lanškroun (370)..

Ve sledovaném území se nachází několik rybníků. U Lukové je to asi 2 ha velký rybník „Kozí“: Je z poloviny zarostlý rákosem, v zadní části přecházejícím v ostřicové stoličky. V blízkosti Lanškrouna je to soustava několika rybníků: „Krátký“ (4,23 ha) leží na okraji města, v dřívější době byl silně porostlý rákosem, který prorůstaly bohatě keře jvy; nyní je již několik let upravován a z porostů nezbylo nic. Rybník „Dlouhý“ (21,40 ha) je využíván jako veřejné koupaliště. Je lemován z jedné strany polí a po druhé lesem, v zadní části je asi 2 ha rákosí. Rybník „Olšový“ (6,08 ha) je lemován jenom úzkým pruhem rákosí a orobince. Tento rybník i další jsou zasazeny doprostřed lesů. Rybník „Pšeničný“ (3,06 ha) má jen slabý rákosový porost. Za ním následuje ještě několik menších rybníků. U Rudoltic se nacházejí tři menší rybníčky: Po ornitologické stránce je nejzajímavější rybník „Čermenský“ u Dolní Čermné. Rozlohou 16 ha je na druhém místě. Okolo poloviny plochy se táhne asi 3 ha rákosových, orobincových a ostřicových porostů. Nachází se na kraji vesnice a v létě bývá využíván pro rekreaci. Mimo to se zde nachází několik menších bažin porostlých rákosím, orobincem, ostřicí a olšovým nárostem.

Obr. 1. Zkoumané území v okolí Lanškrouna s rozložením lesů, otevřených ploch a sídlišť. Čísla označují jednotlivé rybníky: 1 — Čermenský, 2 — Olšový, 3 — Dlouhý, 4 — Krátký, 5 — Kozí.

Das untersuchte Gebiet in der Umgebung der Stadt Lanškroun mit der Verteilung der Wälder, freien Plätze und Siedlungen. Die Nummern bezeichnen einzelne Teiche: 1 — Čermenský, 2 — Olšový, 3 — Dlouhý, 4 — Krátký, 5 — Kozí.

Vysvětlivky:

Erläuterungen:

Značky používané u zpětných hlášení:

Folgende Zeichen wurden für die Rückmeldungen benutzt:

Číslo na mapce souhlasí s čísly v textu.

Die Nummer in der Karte entspricht der im Text angeführten Nummer.

P : okroužkován jako mládě v hnízdě
als Nestjunge beringt

J : okroužkován jako létající mládě
als fliegender Jungvogel beringt

A : okroužkován jako starý pták
als Altvogel beringt

/ : střelen
erlegt

+ : nalezen mrtev
tot aufgefunden

V : opět puštěn na svobodu
wieder freigelassen

Ibidem: chycen opět na tomtéž místě
am selben Ort wiedergefangen

Obr. 1. — Potápka roháč, *Podiceps cristatus*, hnízdo na rybníku „Čermenský“.
Haubentaucher, *Podiceps cristatus*, Nest auf dem Teich „Čermenský“

SYSTEMATICKÝ PŘEHLED DRUHŮ

Řád: Potápěči — *Gaviiformes*

Potáplice severní — *Gavia arctica* L. Zalétne jenom vzácně při tahu. Pozoroval jsem pouze 16. 4. 1972 1 ex. na „Dlouhém“.

Potápka roháč — *Podiceps cristatus* L. Pravidelně, ale nepřilíš hojně hnízdí.

Stav na rybnících v r. 1977: „Čermenský“ 2 páry, „Dlouhý“ 1 a „Olšovský“ 1 pár. Přilétá v posledních dnech března a začátkem dubna.

12. 4. 1975 — 5 ♂ a 6 ♀, 17. 4. 1977 — 4 ♂ a ♀.

První jarní pozorování z rybníků: „Olšovský“: 4. 5. 1961, 1. 5. 1964, 20. 4. 1968, 7. 4. 9. 5. 1967 — 2 ♂ a ♀, 20. 4. 1968 1 pár, 17. 4. 1970 2 ♂ a ♀, 7. 4. 1974 — 3 ♂ a ♀, 1974, 17. 4. 1977. „Dlouhý“: 27. 3. 1967, 5. 5. 1968, 20. 5. 1970, 15. 4. 1973 (22 ex.), 1. 4. 1974, 29. 3. 1975, 6. 12. 1975. „Krátký“: 4. 4. 1965, 1. 4. 1974. „Čermenský“: 8. 5. 1964, 12. 5. 1968, 7. 5. 1970, 14. 4. 1971, 26. 3. 1972, 25. 3. 1973, 1. 5. 1974, 7. 4. 1976, 19. 3. 1977.

Hnízdí v květnu až červnu, snůška zpravidla obsahuje 3—5 vajec. „Čermenský“: 4. 5. 1972 začátek snůšky — 1 vejce, 9. 5. — 4 vejce, 26. 5. — 5 vaj., 23. 6. vyvedeno, na hladině 2 velká pull. 7. 6. 1970 2 vejce a 3 pull jednodenní; 20. 6. 1970 3 vej. a 2 pull. 8. 5. 1976 na hladině 2 páry, každý se 2 pull.; 18. 6. 1977 na ryb. 2 velké pull. „Olšovský“: 8. 5. 1977 — 5 vajec, ♀ na hnízdě uhynulá.

Poslední pozorování: 6. 12. 1976 na ryb. „Dlouhý“ 1 ex.

Potápka rudokrká — *Podiceps griseigena* BODD. Vzácný zatoulanec. Pozoroval jsem ji dvakrát u rybníků: „Dlouhý“ 16. 10. 1976 na hladině 1 ex.; „Olšovský“ 26. 5. 1977 — 1 ex., zdržel se celý týden.

Potápka černokrká — *Podiceps nigricollis* BREHM. Hojně protahuje, zvláště v dubnu — květnu. První pozorování z rybníků: „Olšovský“ 4. 5. 1961, 8. 5. 1965, 9. 5. 1967, 20. 4. 1968; „Dlouhý“ 9. 5. 1967, 7. 4. 1968, 11. 4. 1970, 16. 4. 1972; „Čermenský“ 8. 5. 1964, 16. 4. 1967, 1. 5. 1968, 20. 5. 1970, 2. 4. 1972, 23. 4. 1974, 18. 4. 1976 a 8. 5. 1977 (21 ex.) Hnízdění jsem zaznamenal pouze jednou na „Čermenském“ 8. 7. 1976: Na hladině čtyři rodiny, každá se dvěma pull.

Potápka malá — *Podiceps ruficollis* (PALL.) Hojně se vyskytuje na všech rybnících. Přitahuje v březnu a v dubnu. Počet hnízd je stálý. Stav na rybnících v r. 1977: „Čermenský“ 12, „Dlouhý“ 6, „Olšovský“ 3, „Pšeničný“ 1, „Slunečný“ 2, „Kozí“ 3 a na dalších rybnících a bažinách odhadem 6 párů.

První jarní pozorování z rybníků: „Čermenský“ 8. 5. 1964, 4. 4. 1965, 2. 4. 1967, 7. 4. 1968, 13. 4. 1969, 20. 5. 1970, 14. 4. 1971, 26. 3. 1972, 24. 3. 1973, 1. 5. 1974, 28. 4. 1976, 19. 3. 1977; „Dlouhý“ 9. 4. 1966, 16. 4. 1972, 15. 4. 1973, 2. 4. 1976, 17. 4. 1977; „Olšovský“ 4. 5. 1968, 17. 4. 1977.

Hnízdí od konce dubna do července, ve snůšce nejčastěji 5—7 vajec: „Čermenský“ 6. 6. 1970 — 4 vejce a 1 líhnoucí se pull. 14. 6. tři pull., 21. 6. vyvedeno; 20. 6. 1970 — 6 vajec a další hnízdo s 1 vejcem a 4 pull.; 27. 4. 1971 začátek stavby hnízda; 27. 4. 1972 zač. snůšky — 3 vejce, 6. 5. — 5 vaj., 26. 5. vyvedeno, na hnízdě 1 dvou-denní pull.; 25. 5. 1972 plovoucí hnízdo na přítokovém kanále, 5 vaj., 10. 6. — 2 vej. a 2 pull., páté vej. zmizelo; 18. 5. 1975 v orobinci, 5 vaj.; 8. 7. 1976 — 3 rodiny, každá 3 pull.; 28. 5. 1977, 1× stavba, 1× 3 vej., 1× 5 vaj., 1× 6 vaj. a 3× již vyvedeno. „Olšovský“: 23. 6. 1972 čerstvě postavené hnízdo. 27. 6. 1977 6 vaj.

Poslední pozorování na „Čermenském“ 14. 10. 1972 — 3 ex., 16. 11. 1975 — 8 ex., 29. 11. 1976 1 ex.

Řád: Pelecaniformes — Veslonoží

Pelikán bílý — *Pelecanus onocrotalus* L. Velice vzácný zatoulanec v celé ČSSR. Do r. 1972 je známo pouze 10 zástihů (ČERNÝ 1972). O to vzácnější je pozorování 1 ex. na „Čermenském“. Zdržoval se zde 10.—12. 9. 1975.

Kormorán velký — *Phalacrocorax carbo* L. Zastihl jsem jej pouze dvakrát na „Dlouhém“, 20. 9. 1966 — 3 ex., 29. 3. 1975 — 1 ex.

Řád: Ciconiiformes — Brodiví

Volavka popelavá — *Ardea cinerea* L. Na rybnících patří mezi pravidelné hosty. Jarní pozorování z Albrechtic: 31. 3. 1969 hejno 5 ex.; „Slunečný“

14. 4. 1968; „Dlouhý“ 7. 4. 1970, 17. 4. 1970, 23. 4. 1977; „Čermenský“ 19. 3. 1972, 23. 4. 1973, 25. 4. 1976. Podzimní pozorování: „Dlouhý“ 29. 8. 1968; Halda 24. 7. 1971; Nepomuky: 23. 9. 1972 nad „Okolníkem“ přeletěl 1 ex.

Volavka červená — *Ardea purpurea* L. Vzácný zatoulanec. Pozoroval jsem ji pouze čtyřikrát. „Krátký“ 3. 5. 1962 1 ex. (ŠTANCL 1964); 29. 8. 1967 pod hrází na louce 1 ex.; „Čermenský“ 25. 5. 1972 na kraji rákosí 2 ex.; 8. 5. 1977 1 ex.

Volavka bílá — *Casmerodius albus* L. Jediný výskyt zaznamenal FRICH (1873). 3. 4. 1849 byl uloven 1 ex. v Žichlínce (ČERNÝ 1972).

Volavka stříbřitá — *Egretta garzetta* L. Vzácně se zatoulá. Pozoroval jsem ji od 12. do 18. 10. 1972 na „Čermenském“. Rybník byl na polovičním stavu vody a volavka lovila v kraji a na náhonu drobné rybky. Nebyla plachá a pokaždé mě nechala přiblížit na několik metrů, potom teprve o pár metrů popoletla.

Kvakoš noční — *Nycticorax nycticorax* L. Nepravidelně zaletuje při potulce. Pozoroval jsem jej třikrát na rybnících: „Dlouhý“, 24. 7. 1963 přeletělo 5 ex.; 6. 7. 1972 1 ex. u rybníka „Čermenského“; 31. 3. 1972 4 ex.

Bukaček malý — *Ixobrychus minutus* L. Dříve se hojně vyskytoval na většině rybníků, v poslední době se jeho výskyt stává vzácností. Na jaře přilétá v květnu.

První jarní pozorování z rybníků: „Krátký“ 7. 5. 1964, 5. 5. 1965; „Čermenský“ 27. 4. 1971, 17. 5. 1972, 18. 5. 1975 (při procházení rákosem chycen do ruky, po okroužkování vypuštěn), 28. 5. 1976; „Dlouhý“ 26. 5. 1973, 26. 5. 1977.

Hnízda jsem našel v okraji rákosí, nedaleko vody: „Krátký“ 15. 8. 1962 v orobinci, okr. 5 pull.; 22. 8. 1962 nalezena 4 hnízda, v prvním byla 2 pull., z ostatních byla mláďata vyvedena. „Čermenský“ 2. 6. 1971 nalezeno zničené hnízdo s rozbitými skořápkami z vajec, o tři metry dále se nacházelo náhradní hnízdo s jedním čistým vejcem. Při kontrole 4. 7. 1971 byla již mláďata vyvedena.

Poslední pozorování z rybníků: „Krátký“ 14. 8. 1963 — v rákosí 2 ex.; „Dlouhý“ 6. 8. — 3 ex., 29. 8. 1968 — 3 ex.

Bukač velký — *Botaurus stellaris* L. Řídký zatoulanec v době tahu. 2. 4. 1972 1 ex. v rákosí „Čermenského“; 4. 4. 1972 při procházení rákosí jsem jej uviděl, jak s nataženým krkem do výše se snaží dělat neviditelného. Chytil jsem jej a okroužkoval.

Čáp bílý — *Ciconia ciconia* L. Běžně pravidelně hnízdí. V 60. letech se jeho stav počal zvyšovat, nyní se ustálil a pravidelně hnízdí na čtyřech místech: Damníkov, Dolní Čermná, Sázava a Žichlínek. Na hnízdiště přilétá koncem března a v dubnu.

První pozorování: Lanškroun 30. 3. 1962 (17 ex.), 7. 4. 1963, 6. 4. 1964, 4. 5. 1968, 8. 4. 1970, 12. 4. 1975, 13. 4. 1977; Dolní Čermná 5. 4. 1962, 18. 4. 1963, 4. 4. 1964, 18. 4. 1968, 9. 4. 1969, 5. 5. 1970, 2. 4. 1971, 6. 4. 1972, 15. 4. 1973, 1. 4. 1974, 12. 4. 1975, 16. 4. 1977; Albrechtice 24. 3. 1965; Halda 16. 4. 1967, 27. 4. 1968, 1. 4. 1971, 14. 4. 1973.

Hnízdění jsem sledoval od r. 1959: V Lanškrouně v letech 1959—1971 hnízdil na stromě, později bylo hnízdo přeneseno na plynárenský kotel; po jeho likvidaci hnízdiště zaniklo. Dolní Čermná: V letech 1959—1977 pravidelně hnízdil na vysokém komíně skladu obilí. Žichlínek: V letech 1959—1977 mláďata pravidelně kroužkována. Nejprve bylo hnízdo na komíně hospodářského stavení, po rozebrání komína byla dána náhradní podložka z kola a 1,5 m vysoké kovové tyče: Čápi si hned prvním rokem na ní postavili nové hnízdo. Luková: Hnízdili zde pouze jednou v r. 1962 na pískovcové ozdobě věže kostela, ozdoba však byla ulomena a pro nebezpečí zřícení bylo hnízdo zlikvidováno. Fotografie hnízda z Lukové a Damníkova jsou uveřejněny v Živě (REJMAN 1964). Ostrov: V letech 1963—1966 hnízdo na komíně státního statku. Damníkov: V letech 1959—1977

hnízdo na vysokém komíně bývalé mlékárny. Sázava: V letech 1976—1977 na vysokém komíně.

Poslední pozorování 13. 8. 1977 nad poli u Lukové 23. ex. 1. B 9 440 P: 23. 6. 1964 Žichlínek chycen a dán 6. 11. 1964 do ZOO Bystrovany u Olomouce.

Č á p č e r n ý — *Ciconia nigra* L. Dříve byl jeho výskyt vzácný, nyní jej pravidelně pozorují okolo pstruhových lesních potůčků. Vyskytuje se hlavně v souvislých lesních porostech, kde je klid a čisté zarybněné vody. Na hnízdiště přilétá v dubnu.

První pozorování: Halda 9. 4. 1967, 31. 3. 1976; Nepomuky 7. 4. 1977, 10. 5. 1975. Hnízdí zpravidla na stromech. Ve sledované oblasti hnízdí s určitostí 2—3 páry. Hnízdo bylo nalezeno v r. 1975 na Skuhrově: V koruně stromu vyvedli mláďata v letech 1975—1977. Nedaleko Albrechtic v „Sázavském údolí“ jsem pozoroval jednotlivé ex. i celé rodinky od jara do srpna. Několik pozorování z hnízdního období: 22. 5. 1963 — 1 ex., 30. 5. 1966 byly celé odpoledne na potoce 4 ex., 25. 6. 1967 — na louce 4 ex., 2. 7. 1968 — 2 ex. se snesli z korun stromů do potoka, z vrcholků bylo slyšet pisklavý hlas mladých, po příchodu ke stromu se z něj vznesli další 2 ex.; 6. 5. 1974 na potoce 2 ex., 10. 5. — 2 ex., 14. 5. u řeky 1 ex., 16. 5. — 1 ex.; 30. 5. 1975 u „Drtiče“ 1 ex., 3. 6. u „Lomu“ 1 ex., 6. 6. nad „Lomem“ kroužily 3 ex., 12. 6. nad „Lomem“ 1 ex., 14. 6. nad „Lomem“ 1 ex., 17. 6. 1975 na louce u „Polomu“ 3 ex.

Poslední pozorování 19. 8. 1966 na louce u Albrechtic 1 ex.

Ř á d: V r u b o z o b í — A n s e r i f o r m e s

La bu ť v e l k á — *Cygnus olor* (GMELIN). Zřídka se objeví za tahu. Pozoroval jsem ji roku 1972 na „Čermenském“; 19. 3. plaval 1 ex. na hladině, podle sdělení myslivců byl zde již 3 dny; 19. 4. — 1 ex. a 9. 5. 1972 1 ex.

H u s a v e l k á — *Anser anser* (L.) Nehojně zalétně na tahu, pozoroval jsem dvakrát: Horní Čermná 1. 11. 1970 přeletěly 3 ex. k rybníku, údajně se tam zdržovaly 14 dnů. „Čermenský“ 12. 10. 1976 navečer přiletělo hejno 26 ex., zdržely se do 16. 10. 1976.

H u s a p o l n í — *Anser fabalis* (LATH.). Pravidelně přeletují v době tahu. Pozorování: Dolní Heřmanice 12. 3. 1974 přeletělo na „Záhoře“ asi 50 ex.; Halda 25. 1. 1975 u „Školky“ přeletělo asi 150 ex.; 2. 3. 1977 hejno 80 ex.; Nepomuky 22. 2. 1975 nad „Okolníkem“ přeletělo hejno asi 80 ex.; Albrechtice 3. 2. 1976 na osení se páslo 33 ex. Podle sdělení myslivce B. Polanského bylo zde již 14 dnů.

K a c h n a d í v o k á — *Anas platyrhynchos* L. Jedna z nejhojnějších kačchen na všech rybnících. Hnízdí i dále od rybníků u potoků, často uprostřed lesa, ve starých hnízdech vran a veverek.

Stav roku 1977 na rybnících: „Čermenský“ 5, „Krátký“ 2, „Dlouhý“ 4, „Olšový“ 3, „Pšeničný“ 1, „Kozí“ 2, „Rudoltické“ 3 a na různých potůčcích a bažinách asi 10 párů. Přilétá od února do března, je-li příhodná zima pak některé přezimují. První jarní pozorování: Albrechtice 25. 3. 1965, [2 ex.], 2. 3. 1967, 7. 4. 1968 [1 pár]; „Čermenský“ 12. 3. 1967, 7. 4. 1968, 13. 4. 1969, 2. 4. 1971, 16. 3. 1972, 24. 3. 1973, 20. 4. 1974, 24. 3. 1975, 3. 3. 1976, 2. 3. 1977; Lanškrounské rybníky 4. 4. 1965, 5. 3. 1966, 12. 3. 1967, 7. 4. 1968, 11. 4. 1970, 28. 3. 1971, 16. 4. 1972, 15. 4. 1973, 17. 2. 1974, 29. 3. 1975, 18. 4. 1976, 13. 3. 1977.

Nejčastěji si staví hnízdo v rákosí, v křovinách a hromadách klestí. Za příhodného jara začíná se snůškou již v březnu, mívá 6—12 vajec. Albrechtice 2. 5. 1968 u pstruhové říčky v „Sázavském údolí“ v hromadě klestí 5 vaj., 10. 5. zničeno od škodné; 19. 4. 1971 v údolí k „Půlceští“ na potoce ♀ a dělala raněnou; „Olšový“ 9. 5. 1965 v hromadě roští 9 vaj., 28. 5. vyvedeno; „Čermenský“ 20. 6. 1970 rodina 8 pull. v rákosí, 16. 5. 1971 6 pull., 9. 5. 1972 chyceny 2 pull. z hejna 10 ex. 1. 6. 1975 — 6 pull., 18. 5. 1975 v olšových keřích hnízdo se 7 vej. Roku 1977 8. 5. — 2 pull., 18. 6. 2 rodinky 8 a 6 pull.; „Dlouhý“ 12. 4. 1975 v olšovém keři 2 hnízda s 8 a 7 vejci.

Poslední pozorování: Halda 12. 10. 1968 — 2 ex., 28. 11. 1971 v „Sázavském údolí“ 2 ♂ a 1 ♀; Bystřec 4. 12. 1971 v „Tiscích“ přelétlo 37 ex.; „Dlouhý“ 25. 11. 1970 — 2 ♂

a 2 ♀, 13. 12. 1976 — 62 ♂ a 36 ♀; „Olšovský“ 16. 11. 1975 — 26 ♂ a 9 ♀; „Čermenský“ 13. 12. 1976 — 10 ♂ a 8 ♀.

Kopřivka obecná — *Anas strepera* L. Vyskytuje se zřídka na tahu. Jediné pozorování: „Čermenský“ 29. 4. 1977 — 1 ex.

Čírka modrá — *Anas querquedula* L. Nehojně hnízdí v počtu 3—5 párů. Přilétá koncem března a začátkem dubna.

První pozorování na rybnících: „Krátký“ 4. 4. 1965 — 5 ♂ a 4 ♀, 16. 4. 1972 — 1 ex.; „Čermenský“ 4. 4. 1965 — 3 páry, 7. 4. 1968 — 2 páry, 13. 4. 1969 — 2♂, 20. 5. 1970 1 pár, 2. 5. 1971 1 pár, 16. 3. 1972 1 pár, 24. 3. 1973 1 pár, 18. 4. 1976 2 páry, 11. 4. 1977 ♂; „Dlouhý“ 12. 3. 1967, 14. 4. 1968, 16. 4. 1972 9 ♂ a 5 ♀, 15. 4. 1973 5 ♂ a 3 ♀, 7. 4. 1974 4 páry, 12. 4. 1975 — 4 ♂ a 2 ♀, 17. 4. 1977 — 1 ex.; „Olšovský“ 14. 4. 1968— 3 ♂, 7. 4. 1974, 12. 4. 1975 — 2 páry, 17. 4. 1977 1 pár.

Hnízdí v ostřici a rákosí: „Čermenský“ 19. 4. 1972 v louce 8 vaj.

Čírka obecná — *Anas crecca* L. Méně hojná předešlé, nepravidelně hnízdí, hnízdo jsem zatím nenašel. Na jaře přilétají zpravidla již spárované od března do dubna. Ojedinele i přezimuje: 6. 2. 1971 ♂ na přítokové struze „Dlouhého“.

První pozorování: „Dlouhý“ 14. 4. 1968 — 2 ♂ a ♀, 27. 4. 1970 1 pár, 16. 4. 1972 1 pár, 15. 4. 1973 — 3 páry, 7. 4. 1974 — 2 ♂ a ♀, 29. 3. 1975 2 páry, 14. 4. 1977 1 pár; „Čermenský“ 16. 4. 1971 — 2 páry, 16. 3. 1972 — 2 páry, 24. 3. 1973 pár, 4. 4. 1976 1 pár.

Foslední pozorování: „Dlouhý“ 29. 8. 1968 — 3 ex.

Hvízdák euroasijský — *Anas penelope* L. Pravidelně protahuje, zvláště na jarním tahu. Pozorování na rybnících: „Dlouhý“ 17. 3. 1974 1 pár; „Čermenský“ 1968: 7. 4. ♂, 20. 4. ♂, 1. 5. ♂, 16. 4. 1971 — 3 ♂, 16. 3. 1972 — 5 ♂ a 8 ♀, 9. 4. 1977 — 2 ex., 8. 5. 1977 — 5 ex.

Ostralka štíhlá — *Anas acuta* L. Pozoroval jsem ji pouze jednou na „Dlouhém“ 16—23. 4. 1977, ♂ na polovypuštěném rybníce, držel se stranou ostatních kachen.

Lžičák pestrý — *Anas clypeata* L. Nepravidelně se zastavuje na tahu, hlavně na jaře. Pozorování na rybnících: „Čermenský“ 7. 4. 1968 1 pár, 26. a 27. 4. ♂, 4. 4. 1976 1 pár, 3. 4. 1977 4 páry; „Dlouhý“ 11. 4. 1970 — 2 páry.

Polák velký — *Aythya ferina* (L.) V poslední době se stává jednou z nejhojnějších kachen. Roku 1977 hnízdilo na rybnících: „Dlouhý“ 3, „Olšovský“ 3, „Slunečný 2, „Kozí“ 2, „Rudoltické“ 2 a „Čermenský“ 6 párů. Na hnízdiště přilétá zpravidla koncem března a v dubnu.

První jarní pozorování z rybníků: „Olšovský“ 4. 5. 1961, 1. 5. 1964, 4. 4. 1965 — 8 ♂ a 3 ♀, 9. 5. 1967, 14. 4. 1968 — 18 ♂ a 11 ♀, 16. 3. 1972 — 6 ♂ a 4 ♀, 7. 4. 1974 — 8 ♂ a 4 ♀, 12. 4. 1975 — 7 ♂ a 5 ♀, 18. 4. 1976 — 16 ♂ a 4 ♀, 17. 4. 1977 — 10 ♂ a 9 ♀; „Dlouhý“ 9. 4. 1966 15 ex., 12. 3. 1967 — 5 ♂ a 3♀, 20. 3. 1968 ♂, 3. 5. 1970 — 4 páry, 3. 4. 1971 — 9 ♂ a 7 ♀, 16. 4. 1972 — 4 páry, 15. 4. 1973 — 27♂ a 21 ♀, 17. 3. 1974 — 10 ♂ a 5 ♀, 29. 3. 1975 — 27 ♂ a 18 ♀, 2. 4. 1976 — 2 ex., 13. 3. 1977 9 ♂ a 3 ♀; „Čermenský“ 1. 5. 1964 — 20 ex., 4. 4. 1965 — 3 ♂ a 2 ♀, 16. 4. 1967 — 11 ♂ a 4 ♀, 7. 4. 1968 — 12 ♂ a 5 ♀, 13. 4. 1969 — 14 ♂ a 9 ♀, 6. 5. 1970 — 2 páry, 2. 4. 1971 — 8 ex., 16. 3. 1972 — 10♂ a 5 ♀, 24. 3. 1973 — 6 ♂ a 2 ♀, 17. 3. 1975 1 pár, 4. 4. 1976 — 8 ♂ a 4 ♀, 3. 4. 1977 — 14 ♂ a 10 ♀.

Hnízdí zpravidla v ostřicových stoličkách a v rákosí. Snůšku mívá od května do června. Několik hnízdních dat z rybníků: „Dlouhý“ 26. 5. 1977 — 6 vaj.; „Čermenský“ 7. 6. 1970 — 5 čistých vaj., 18. 5. 1975 8 silně nasezelených vaj.

Hnízdiště opouští v srpnu a září. Poslední pozorování z rybníků: „Dlouhý“ 13. 12. 1976 — 2 ♂; „Čermenský“ 15. 10. 1972 — 1 ex.

Polák chocholačka — *Aythya fuligula* (L.) V letech 1970—1977 se značně rozšířila a místy se stává hojnější než předešlá. Stav hnízdicích párů

v r. 1977 na rybnících: „Čermenský“ 14, „Dlouhý“ 2, „Olšovský“ 3 a „Kozí“ 1. Na rybnících se objevuje od března do dubna.

První pozorování na rybnících: „Čermenský“ 1. 5. 1964 — 3 ex., 12. 3. 1967 ♀, 7. 4. 1968 ♂, 13. 4. 1969 ♂, 6. 5. 1970 — 3 páry, 2. 4. 1971 — 7 ex., 16. 3. 1972 ♀, 25. 3. 1973 — 3 ♂ a 2 ♀, 17. 3. 1975 — 5 ♂ a ♀, 4. 4. 1976 — 7 ♂ a 5 ♀, 2. 3. 1977 ♀; „Dlouhý“ 4. 4. 1965 1 pár, 9. 5. 1967 1 pár, 3. 5. 1970 3 páry, 15. 4. 1973 — 34 ♂ a 27 ♀, 17. 3. 1974 — 3 páry, 29. 3. 1975 — 5 ♂ a 3 ♀, 13. 3. 1977 ♀; „Olšovský“ 1. 5. 1964 — 1 ex.,

Hnízdí později než ostatní kachny. Nevyspělé možno pozorovat v srpnu a některé dokonce v září. Hnízdo si s oblibou staví v rákosí a ostřicových stoličkách. Snůška bývá vysoká, často i 15 vajec, stává se, že nesou 2 samice do jednoho hnízda. „Čermenský“: Prvně doložené hnízdění 21. 7. 1968 — 8 pull. Od té doby již hnízdí pravidelně. 20. 6. 1970 — 7 čistých vaj., v kraji odtokového kanálu, 10. 6. 1972 v okraji rákosu 9 vaj., 23. 6. — 4 vej., 6. 7. — hnízdo zničeno od škodné, 18. 5. 1975 v trnkovém kroví 9 vaj., 8. 7. 1976 první tohoročních 9 dvoudenních pull., 18. 6. 1977 — zahnízdl největší počet, na hladině jsem napočítal 110 kachňat, 1 X 13 a 3 X 11 pull.

Poslední pozorování na „Dlouhém“: 13. 12. 1976 ♂.

Polák malý — *Aythya nyroca* (GÜLD.). Velmi vzácný: 8. 7. 1976 na „Čermenském“ rodinka s 5 pull.

Hohol severní — *Bucephala clangula* (L.). Nepravidelně protahuje. Roku 1964 se zdržoval ♂ na „Čermenském“ (ŠTANCL 1966) 1. 5. — 3. 7. 1964, potom byl rybník vypuštěn a hohol zmizel. Ostatní pozorování na „Čermenském“ 2. 4. 1972 ♀, 16. 11. 1975. 12 ex.

Turpan hnědý — *Melanitta fusca* (L.). Vzácně se objeví na tahu. Jsou mi známy dva zástihy z „Dlouhého“: 22. 11. 1964 byl střelen 1 ex., je uložen v choceňském muzeu (HOUDEK 1969). Moje pozorování: 13. 12. 1976 mezi kachnami 1 ♂ a 2 ♀.

Morčák velký — *Mergus merganser* L. Velmi vzácný zatoulanec, mám jediné pozorování z „Dlouhého“ 13. 12. 1976 1 ♂.

Řád: Dravci — Falconiformes

Luňák hnědý — *Milvus migrans* (BOOD.). Zalétne vzácně za tahu. Pozoroval jsem jej dvakrát: Halda 15. 4. 1967 u „Hájovny“ 1 ex.; Albrechtice 31. 3. 1969 1 ex.

Včelojed lesní — *Pernis apivorus* (L.). Zcela určitě zde hnízdí nejméně čtyři páry, ale hnízda se mně nepodařilo nalézt. Pozorování: Dolní Heřmanice 27. 5. 1963 na „Záhoře“ vybíral vosy s takovou intenzitou, že jsem se k němu přiblížil na několik kroků; Výprachtice 29. 6. 1973, pozorován při téže činnosti na „Hoblovně“; Halda 16. 5. 1974, pozorovány 2 ex., 18. 6. 1971 střelen v „Ptáčnicku“; Sázava 17. 6. 1977 pozorován u „Kapliček“; Herbortice nad lesem v „Babím koutě“.

Krahujec obecný — *Accipiter nisus* (L.). Vyskytuje se po celý rok. V zimě zalétá za vrabci ke kravinům a sušičkám. V posledních letech se počet hnízdicích značně snížil, roku 1977 asi 10 párů.

Hnízdí ve smrkových tyčkovinách a slabších kmenovinách. Hnízdo si staví ve spodních větvích, blízko nějakého průseku, kudy vylétá za potravou. S oblibou užívá stejných pařezů k předběžnému otrhání kořisti. Podle toho se dá usuzovat na blízkost hnízda. Nepomuky 12. 6. 1965 3 jednodenní pull. a hluché vejce (uloženo ve sbírce autora) na smrku 10 m vysoko; 25. 5. okroužkovány 3 pull.

2. E 174 359 J: 16. 9. 1964 Dolní Heřmanice, V: 20. 9. 1964 Ibidem, V: 4. 2. 1965 Albrechtice, +: 28. 12. 1969 Halda.

3. E 176 884 A: 23. 10. 1969 Výprachtice, V: 20. 3. 1973 Ibidem, V: 19. 1. 1977 Výprachtice.

Jestřáb lesní — *Accipiter gentilis* (L.). Dosud hojně hnízdí ve vhodných biotopech. Početnost se udržuje na stejné úrovni. V zimě zaletuje do polí za snazší kořisti.

Hnízdí ve starých smrkových lesích, méně navštěvovaných. Ve svém stálém hnízdišti mívá několik hnízd, která střídá. Hnízdiště na Haldě 15. 6. 1966 — 3 pull., 13. 5. 1967 kroužkováno 1 pull., 3. 6. 1968 kroužkována 2 pull., 8. 6. 1970 též 4 pull., 16. 6. 1971 kroužkována 3 pull., 1. 6. 1972 kroužkována 3 pull., 7. 6. 1973 kroužkována 3 pull.; Albrechtice 8. 6. 1971 kroužkována 3 pull. na jedli 14 m vysoko v „Uhelné dolině“. Hnízdní stav roku 1977: 4 páry.

4. C 40 165 P: 3. 6. 1968 Halda, /: 15. 6. 1973 Petrovice, okr. Šumperk.
5. C 40 375 P: 8. 6. 1971 Albrechtice, /: 4. 12. 1975 Otnice, okr. Brno — venkov

Káně lesní — *Buteo buteo* (L.). Hojně se vyskytuje po celý rok. odhaduji, že roku 1977 zde hnízdilo 100 párů. Je nejhojnější z dravců. Někteří podnikají daleké potulky. Nápadný bývá jarní přilet, často je vidět v různých výškách kroužit na 30 ex., např. Výprachtice 27. 3. 1976 — 34 ex.

Hnízdo si staví na stromech, zpravidla v koruně, nebo níže, ale ještě v zelených větvích. Bývá v souvislých komplexech lesa, ale i v malých polních lesíčkách. Často páry hnízdí nedaleko sebe, např. v Nepomuku na „Kozím hřbetě“ byla obsazená hnízda 300 m vzdálena. Většina hnízd byla na jehličňanech, smrku, jedli a borovici. Výška od země se pohybovala v rozmezí 12—23 m. Jeden pár mívá postavených několik hnízd, které střídá a postupně obnovuje. Několik hnízdních dat: Nepomuky — „Kozí hřbet“ — 1. hnízdo na jedli 15 m, 18. 6. 1967 vyved. pull, 29. 5. 1968 kroužkováno 1 pull. 6. 6. 1969 hnízdiště zničeno při těžbě. Nepomuky — „Kozí hřbet“ 2. hnízdo na jedli 15 m: 1. 7. 1964 4 pull., 5. 6. 1965 2 pull., 31. 5. 1966 2 pull. (všechna okroužkována), 1967 — obsazeno, nekontrolováno, 3. 6. 1968 1 pull., 6. 6. 1969 3 pull. (všechna okroužkována, roku 1970 likvidace porostu. Mezilesí ve st. přír. rezervaci na jedli 18 m vysoko 2. 6. 1975 okroužkováno 1 pull.; Damník, polní lesík, borovice 10 m, 28. 4. 1974 2 čtyřdenní pull., 6. 5. 1974 zničeno; Albrechtice 2. 6. 1972 okroužkována 3 pull., smrk, 20 m; Halda 16. 6. 1962 smrk 23 m, okroužkováno 1 pull., 2 hluchá vejce [1 uloženo ve sbírce autora].

Na zimu se přesunují z lesů do polí za hraboši.

6. C 40 384 P: 2. 6. 1972 Halda, /: 2. 11. 1975 Maletín, okr. Šumperk

7. C 46 890 29. 3. 1976 Halda, /: 14. 4. 1977 Ústí n. Orł.

9. C 40 259 P: 6. 6. 1969 Halda, /: 11. 1969 Nová Gorica (Slovinsko) JUGOSLAVIE

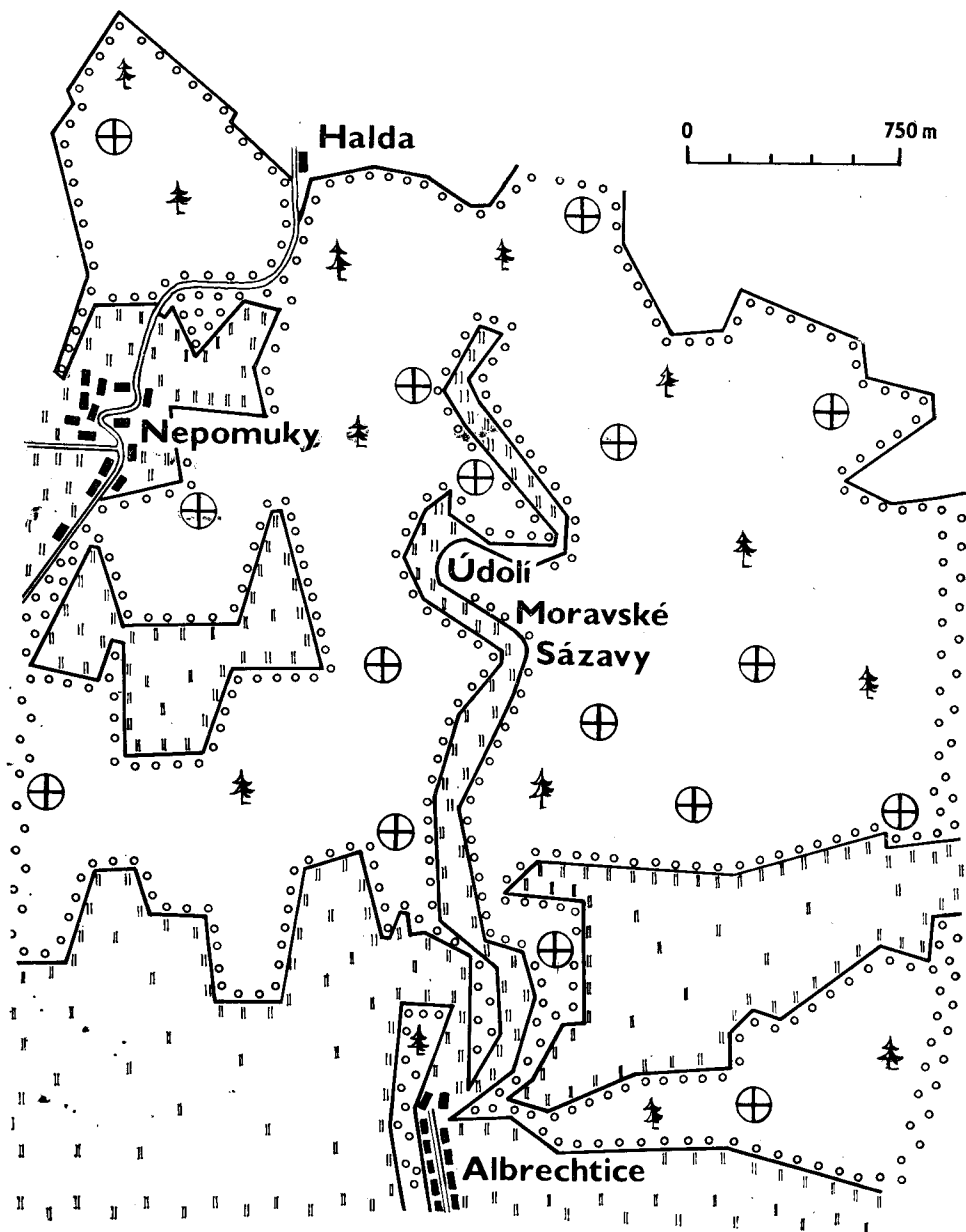
Káně rousná — *Buteo lagopus* (PONT.) Pravidelně protahuje, nehojně i přezimuje. První podzimní pozorování: Nepomuky 20. 10. 1970 v poli 1 ex. Jarní pozorování z Haldy 25. 2. 1967 8 ex., 24. 3. 1968 1 ex., 15. 3. 1970 — 2 ex., 6. 3. 1973 silný tah, neustále táhne krouživým letem několik ex., 8. 3. 1975 chyceny a okroužkovány 2 ex. Poslední jarní pozorování: Halda 27. 3. 1970, 27. 3. 1976; Výprachtice 3. 4. 1975 — 3 ex. útočily na výra.

Moták lužní — *Circus pygargus* (L.). Vzácně zalétne v období tahu: Žichlínek 3. 9. 1977 na poli 1 ex.

Moták pilich — *Circus cyaneus* (L.) Nepravidelně protahuje. Několik pozorování: Sázava 7. 1. 1965 u sušičky na louce sněhobílý ♂; Albrechtice 16. 12. 1965 na poli 1 ex., 4. 5. 1969 bílý ♂, podle sdělení myslivců zdržoval se celý měsíc; Lanškroun 5. 5. 1967 u smetiště 1 ex.; Nepomuky 13. 4. 1975 na poli 1 ex.; Dolní Heřmanice 22. 10. 1975 ♀ zaútočila na hejno zvonků na „Záhoře“.

Moták pochop — *Circus aeruginosus* (L.). Pravidelně v průtahu v nižších polohách: Lanškroun 21. 4. 1968, 13. 8. 1977; Žichlínek 12. 8. 1977 u rybníka 2 ex.

O hnízdění se pokusili na „Kozím“: 2. 6. 1977 jsem v rákosí nalezl 3 rozestavená hnízda, nedaleko jednoho ležela střelená ♀, ♂ poletoval opodál a tak jsem usoudil, že by mohl s náhradní ♀ zahnízdit, nestalo se tak. Později jsem jej nezjistil.

Obr. 2. Rozložení lesů v okolí Nepomuk a umístění hnízdišť káně lesní (+).

Verteilung der Wälder in der Umgebung des Dorfes Nepomuky und der Nester des Mäusebussards (+).

Sokol stěhovavý — *Falco peregrinus* TUNST. Pozoroval jsem 1 ex. 14. 7. 1970 u „Krátkého“. Podle sdělení myslivců býval dříve nehojně střílen na výrovkách.

Ostříž lesní — *Falco subbuteo* L. Pravidelně se vyskytuje, hlavně na jarním tahu. Pozorování z hnízdního období nasvědčují hnízdění v lesích

u Lanškrouna okolo „Kypuše“; 3. 7. 1966 1 ex. nad rybníkem v Dolní Čermné. Několik pozorování: Albrechtice 23. 4. 1965; Halda 7. 8. 1967, 25. 8. 1967, 16. 5. 1970; Výprachtice 18. 8. 1967; Dolní Čermná 21. 5. 1967; Lanškroun 20. 5. 1965, 5. 5. 1967, 8. 8. 1969, 23. 5. 1976 útočil na vlaštovky na rybníce, ty jej s křikem pronásledovaly.

Poštołka obecná — *Falco tinnunculus* L. Běžná po celý rok.

Často ve větším množství přezimuje: Výprachtice 18. 2. 1975 na keřích 10 ex., Lanškroun 24. 2. 1975 na poli 10 ex.. Hnízdí v různých dutinách, v oknech, půdních prostorách (v n. p. TESLA — 5 párů), v budkách, věžích kostelů a na stromových hnízdech. Snůška bývá zpravidla 4—7 vajec. Roku 1977 hnízdilo zde asi 35 párů. Výprachtice 13. 6. 1964 v holubníku okroužkována 2 pull.; 19. 5. 1976 na smrku 10 m, ♀ sedí, 3. 6. kroužkována 4 pull. ve stáří 13 dnů; Damníkovi 7. 5. 1965 lesík v polích, borovice, 10 m, 5 vaj., 27. 5. — malá pull., 3. 6. kroužkována 4 pull, hluché vejce; 31. 5. 1968 totéž hnízdo 5 vaj., 15. 6. 5 vaj., 26. 6. 3 pull. a naklovaná vejce, 8. 7. 1968 kroužkována 2 pull.; 28. 4. 1974 na smrku 14 m, 4 vej. a 2 malá pull., v hnízdě se nacházelo 1 vejce kalouse ušatého, 31. 5. 1974 kroužkováno 5 pull., kalousí vejce zmizelo; Luková 10. 5. 1972 u žel. trati na borovici ♀ sedí, 7. 6. — 1 vej. pod stromem, ve hnízdě 4 pětidenň pull.; 2. 6. 1972 polní borový lesík, 20 m vysoko, kroužkováno 6 pull., o 8 m dále taktéž 6 pull.; 19. 5. 1973 borovice, 20 m, ♀ sedí, 30. 5. kroužkována 4 pull., 30. 5. 1973 ♀ sedí, 25. 6. kroužkováno 6 pull.; 11. 5. 1974 smrk, 20 m, 7 vaj.; Albrechtice v půdním okénku slepičárny, 25. 6. 1975 kroužkováno 6 pull. [ve skladišti vzdáleném 200 m pod střechem další hnízdo s 5 vej.], 20. 6. 1976 7 pull.; 11. 6. 1977 7 pull.; Lanškroun 11. 6. 1977 v půdním okénku gymnázia 3 pull., [na 3 posledních pull. kroužkována], na protější straně půdy v okénku hnízdo s 2 vej., 23. 6. — 5 vaj., 18. 7. 1977 opuštěno.

Na podzim se vyvedené rodinky sdružují v menší hejtna a zaletují na pole bohaté na hraboše: Luková 13. 8. 1977 na poli 25 ex.

9. E 177 000: P: 30. 5. 1973 Luková, V: 22. 2. 1975 Dlouhá Loučka, okr. Olomouc.
10. E 163 646 P: 27. 6. 1962 Dolní Čermná, V: 26. 8. 1962 Handenberk (Brannau) RAKOUSKO, /: 14. 10. 1963 Handenberk (Brannau) RAKOUSKO.
11. E 172 617 P: 22. 6. 1963 Luková, /: 5. 6. 1968 Raabas a. d. Thaya RAKOUSKO
12. FS 7 043 O: 17. 4. 1966 El Hacuaria (Cap Bon) TUNIS.
PARIS /: 25. 5. 1966 Ostrov.

Orlovec říční — *Pandion haliaetus* (L.). Vzácně se objeví na tahu u rybníků. Pozorování z „Čermenského“ 6. 5. 1967, 2. 4. 1972, 22. 4. 1976 2 ex., 11. 9. 1977 1 ex.

Řád: Hrabaví — Galliformes

Tetřívka obecná — *Lyrurus tetrix* (L.). Řídce hnízdí ve Výprachticích, Valteřicích a Horních Heřmanicích. Jarní pozorování z Albrechtic: 31. 3. 1965 1 ex., 20. 4. 1967 při nadhánění drobných pěvců vyletěl 1 ex. z trnkových keřů.

Hnízdí na zemi v borůvčí: Valteřice 2. 6. 1972 — 9 vajec.

Na podzim se často vyplaší při zaječích honech. V zimě bývá často pozorován (podle sdělení místních myslivců) na břizách v Rýdrovicích.

Jeřábek lesní — *Tetrastes bonasia* (L.). Pozoroval jsem jej 16. 9. 1971 v Nepomukách na cestě u „Zahrádky“.

Koroptev polní — *Perdix perdix* (L.). Dosud se ještě hojně vyskytuje ve většině polních honiteb, ale proti dřívějšímu stavu hrozivě klesly.

Křepelka polní — *Coturnix coturnix* (L.). Na jarním tahu je ještě hojně slyšet její volání. I její stavy však velmi poklesly. Odhadují, že v r. 1977 zde hnízdilo 7—10 párů. Přitahuje koncem května. První pozorování: Albrechtice 3. 6. 1965; Damníkovi 3. 6. 1965 — 2 ex.; Halda 16. 6. 1967, 21. 6. 1970,

7. 7. 1971; Sázava 25. 5. 1968, 20. 7. 1977; Lanškroun 15. 5. 1969, 29. 5. 1970; Luková 31. 5. 1968, 24. 5. 1971, 22. 5. 1972, 30. 5. 1973.

Hnízdí na zemi v obilí apod. Výprachtice 3. 7. 1977 hnízdo s 9 vej.

Bažant obecný — *Phasianus colchicus* L. Pravidelně hnízdí v polních honitbách. Jeho stavy jsou zvyšovány umělým odchovem v Žichlínce a Lanškrouně. Nejvýše je chován v Horních Heřmanicích.

Řád: Krátkokřídlí -- Ralliformes

Jeřáb popelavý — *Grus grus* (L.). Velmi vzácný zatoulanec Pozoroval jsem hejno 13 ex. na poli u Dolního Třešňovce 6. 10. 1965.

Chřástal vodní — *Rallus aquaticus* L. Hojně na obou tazích, nehojně hnízdí. Roku 1977 hnízdilo asi 15 párů. Přilétá koncem března a v dubnu.

První pozorování z rybníků: „Dlouhý“ 1. 4. 1974, 12. 4. 1975 kroužkovány 2 ex.; „Čermenský“ 11. 4. 1971, 16. 3. 1972, 4. 4. 1967, 3. 4. 1977; „Rudoltické“ 1. 4. 1976.

Hnízdí v rákosí: „Čermenský“ 17. 5. 1973 jsem pozoroval 4 pull. asi čtyřdenní; „Dlouhý“ 29. 7. 1968 v rákosí dvě vyvedené rodiny. Poslední pozorování z rybníků: „Dlouhý“ 19. 9. 1975 kroužkován 1 ex.; „Čermenský“ 29. 9. 1977 1 ex.

Chřástal malý — *Porzana parva* (SCOP.) vzácně se zatoulá, hlavně při jarním tahu. Pozorování z rybníků: „Dlouhý“ 6. 8. 1968; „Čermenský“ 27. 4. 1971, 27. 4. 1972 1 ♀, 24. 4. 1976 1 ♂ „Kozí“ 13. 8. 1977 1 ex.

Chřástal kropenatý — *Porzana porzana* (L.) Méně hojný než chřástal vodní. Přilétá v dubnu. První jarní pozorování: „Čermenský“ 27. 4. 1971, 19. 4. 1972.

Hnízdí v okrajových porostech ostřice: 29. 3. 1968 vyvedená rodinka na „Dlouhém“. Poslední pozorování na „Čermenském“ 19. 9. 1975—6 ex.

Chřástal polní — *Crex crex* (L.) V letech 1960—1970 se hojně vyskytoval ve všech vhodných biotopech, nyní (1977) po velkých melioračních úpravách téměř vymizel. Přitahuje koncem května a v červnu.

První pozorování: Damník 22. 6. 1963; Mezilesí 24. 6. 1963, 20. 5. 1968 2 ex., Albrechtice 8. 6. 1967; Halda 9. 6. 1967, 13. 5. 1968, 15. 6. 1970, 10. 5. 1974; Lanškroun 21. 6. 1970; Výprachtice 11. 6. 1973; Dolní Heřmanice 8. 6. 1971. Hnízdí na zemi v loukách a v obilí. Hnízdo jsem sice nenašel, ale často jsem jej pozoroval po celé hnízdní období v různých místech. Od pracovníků JZD jsem několikrát slyšel, že při sečení trávy viděli pobíhat černá mláďata, patrně chřástaly polní; 3. 7. 1964 jsem se pokoušel chytit mláďata do tenat nedaleko Lanškrouna — byla malá a sítěmi procházela. Adultní pták se od tenat odrazil a nechtyl se. 16. 7. 1965 jsem u Albrechtic slyšel křik 3 ex. Od 9. 6. do 26. 6. 1967 se ozýval v louce pod „Hájovnou“ na Haldě, 20. 6. až 12. 7. 1967 se ozýval ze pšenice u Nepomuk. Poslední pozorování z Nepomuk: 17. 11. 1968 střelen 1 ex.

Slípka zelenonohá — *Gallinula chloropus* (L.) Pravidelně hnízdí ve všech vhodných místech, často i daleko od rybníka na potoce a menších bažinách. Jarní přilet probíhá v dubnu.

První pozorování z rybníků: „Čermenský“ 1. 5. 1964, 13. 4. 1969, 7. 5. 1970, 16. 4. 1971, 26. 3. 1972, 18. 4. 1976, 17. 4. 1977; „Olšovský“ 1. 5. 1964, 9. 5. 1967, 5. 5. 1968; „Dlouhý“ 9. 5. 1967, 27. 4. 1970, 16. 4. 1972, 15. 4. 1973, 20. 4. 1974, 12. 4. 1975, 18. 4. 1976; „Rudoltické“ 31. 3. 1976.

Hnízdí v ostřici, orobinci a rákosu. Vejce jsem našel od května do června: „Čermenský“ 6. 6. 1970 u silnice v orobinci 2 čistá vej., 7. 6. — 3 vej., 8. 6. — 4 vej., 14. 6. — 7 vaj., 21. 6. 1970 hnízdo zničeno; 20. 6. 1970 v ostřici 9 vaj., 28. 5. 1977 v rákosí 30 cm nad vodou 9 vaj., 4. 6. lihnoucí se pull. {2 kroužkována}, 5. 6. kroužkována 3 pull., 28. 5. 1977 — 8 vaj., 28. 5. 1977 — 10 vaj., 4. 6. 1977 vyvedeno; „Olšovský“ 18. 6. 1977 hnízdo 1,3 m vysoko nad vodou se 6 vej., 27. 6. — 8 vaj.

Někteří jedinci zůstanou až do zamrznutí posledních vod: Lanškroun 6. 12. 1975 na smetišti na nezamrzlé louži 30 ex.; „Dlouhý“ 13. 12. 1976 1 ex., „Čermenský“ 28. 9. 1977 na vypuštěném rybníce 20 ex.

Lyska černá — *Fulica atra* L. Nejběžnější hnízdoš na rybnících.

Přilétá od března do poloviny dubna. Přiletová data z rybníků: „Olšovský“ 4. 4. 1965, 17. 4. 1970, 16. 4. 1972, 15. 4. 1973, 17. 3. 1974, 29. 3. 1975, 18. 4. 1976, 17. 4. 1977; „Čermenský“ 4. 4. 1965, 7. 4. 1968, 13. 4. 1968, 6. 5. 1970, 27. 3. 1971, 16. 3. 1972, 17. 3. 1975, 18. 4. 1976, 12. 3. 1977; „Dlouhý“ — 20. 4. 1968, 13. 4. 1969, 5. 5. 1970, 2. 4. 1971, 16. 4. 1972, 14. 4. 1973, 17. 3. 1974, 29. 3. 1975, 18. 4. 1976, 13. 3. 1977; „Krátký“ 3. 5. 1970, 28. 3. 1971, 7. 4. 1974.

Hnízdo si zpravidla staví v rákosí a orobinci, nedaleko vodní hladiny. Vejce se nalezou od dubna do července. Ve snůšce bývá 5—9 vajec: „Čermenský“ 27. 4. 1971 — 6 a 4 vej., 19. 4. 1972 — 9, 7, 8 vaj., 21. 5. 1977 9 vaj., 2. 6. 1971 3 vej. Sledovaných 34 snůšek šek obsahovalo: 3×3, 4×4, 5×5, 4×6, 9×7, 3×8, 4×9 a 2×10 vajec. Mláďata často bývají brzy na jaře: 27. 4. 1972 hnízdo se 2 vej. a 5 jednodenními pull., 4. 5. 1972 vše vyvedeno. Hnízdni stav na rybnících v r. 1977: „Čermenský“ 14, „Dlouhý“ 3, „Olšovský“ 5, „Slunečný“ 4, „Kozí“ 3 a „Rudoltické“ 3 páry.

13. D 51 507 P: 8. 5. 1971 Ryb. „Čermenský“ /: 30. 1. 1972 Elche, prov. Alicante ŠPANĚLSKO
14. D 55 566 P: 8. 6. 1972 Ryb. „Čermenský“ /: 8. 11. 1972 Ryb. „Karlovo“, Plechůvky, okr. Ústí n. O.

Řád: Bahňáci — Charadriiformes

Čejka chocholatá — *Vanellus vanellus* (L.), ~

Dosud hojně hnízdí ve všech vhodných místech. Po melioračních úpravách se stavy proti dřívějšíku znatelně snížily: odhaduji, že v r. 1977 zde hnízdilo asi 120 párů. Přilétá v březnu. První přiletová data z oblasti: 10. 3. 1960, 23. 3. 1962, 23. 3. 1963, 23. 3. 1964, 17. 3. 1965, 5. 3. 1966, 3. 3. 1967, 31. 3. 1968, 13. 3. 1969, 21. 3. 1970, 28. 3. 1971, 15. 3. 1972, 17. 3. 1973, 7. 4. 1974, 2. 3. 1975, 3. 3. 1976 a 9. 3. 1977.

Hnízdí hlavně na zamokřených loukách a polích. Hnízdo si staví na zemi, často vyhloubí několik hnízdních kotlin, než si jednu vybere. Zpravidla mívá v násadě 4 vejce, pouze při náhradní snůšce bývá méně: Lanškroun 26. 5. 1977 v kukuřici jsem našel 8 hnízd, v každém 4 vej. Kontrolovaných 16 snůšek obsahovalo: 1×3 a 15×4 vejce.

Kulík říční — *Charadrius dubius* GM. Pravidelně protahuje, obvykle v dubnu. Najde-li vhodné podmínky, např. vypuštěný rybník, zahnízdí. První pozorování z rybníků: „Dlouhý“ 5. 5. 1968, 24. 4. 1974, 12. 4. 1975 (15 ex.), 18. 4. 1976, 9. 4. 1977; „Čermenský“ 23. 4. 1973, 7. 4. 1974, 12. 4. 1975; „Olšovský“ 5. 5. 1970.

Na zemi v mělké hnízdní kotlině drobně vystlané kaménky mívá 4 vejce: „Dlouhý“ 2. 6. 1970 se mě snažil odlákat adult od hnízda a předstíral zranění, hnízdo jsem nenalezl; „Čermenský“ 19. 5. 1973 na dně vypuštěného rybníka 4 vejce. Hnízdo bylo na mírné vyvýšenině. Pozoroval jsem zde ještě 4 páry, které určitě hnízdily. Zanedlouho se rybník začal napouštět, násadu jsem odebral do sbírky. Poslední pozorování: „Krátký“ 21. 8. 1977 na vybagrovaném dně rybníka 2 ad. a 1 juv. (juv. chycen a okroužkovan).

Řád: Slukovití — Scolopacidae

Jespák obecný — *Calidris alpina* L. Vzácně protahuje. Zastihl jsem „Dlouhého“ 19. 4. 1962 12 ex.

Jespák bojovný — *Philomachus pugnax* L. Nepravidelně protahuje, hlavně na jarním tahu. Pozorování na rybnících: „Dlouhý“ 17. 4. 1970 7 ex., 4. 5. 1968 — 4 ex.; 2. 5. 1973 — 4 ex.; „Čermenský“ 2. 5. 1971 — 6 ex.

Pisík obecný — *Actitis hypoleucos* (L.) Pravidelně protahuje na obou tazích. Na jaře přilétá koncem dubna a v květnu.

První pozorování z rybníků: „Olšovský“ 7. 5. 1965, 8. 5. 1967, 5. 5. 1970; „Dlouhý“ 4. 5. 1961, 1. 5. 1974, 23. 4. 1977; „Krátký“ 3. 5. 1962, 15. 5. 1965; „Čermenský“ 27. 4. 1971, 1. 5. 1974, 25. 4. 1976 a 8. 5. 1977.

Podzimní tah začíná již v červenci. První pozorování z podzimního tahu z rybníků: „Krátký“ 16. 7. 1964, 13. 8. 1965, 28. 7. 1969, 12. 7. 1970, 12. 7. 1972; „Čermenský“ 3. 7. 1966 a 7. 7. 1977.

15. Z 343 440 J: 14. 8. 1965 Ryb. „Krátký“/: 12. 9. 1965 Ceggia, S. Dona di Piave (Venezia) ITÁLIE

Vodouš bahenní — *Tringa glareola* L. Pravidelně protahuje od dubna do května. První pozorování z rybníků: „Dlouhý“ 4. 5. 1968, 20. 4. 1974, 12. 4. 1975, 16. 5. 1976, 23. 4. 1977; „Čermenský“ 2. 5. 1971, 15. 4. 1973, 20. 4. 1974, 8. 5. 1977; „Olšový“ 5. 5. 1970; „Krátký“ 8. 5. 1977. První podzimní pozorování: „Čermenský“ 7. 7. 1977 1 ex.

Vodouš kropenatý — *Tringa ochropus* L. Vzácně protahuje. Pozoroval jsem u „Krátkého“ 29. 7. 1976 na dně vybagrovaného rybníka 1 ex.

Vodouš šedý — *Tringa nebularia* (GUNN.) Nepravidelně protahuje. Pozorování na rybnících: „Dlouhý“ 4. 5. 1961 — 3 ex. 5. 5. 1968 — 1 ex, 24. 4. 1974 — 2 ex, 13. 4. 1977 — 3 ex., 23. 4. 1977 — 1 ex.; „Olšový“ 11. 4. 1964 — 1 ex.; „Čermenský“ 26. 4. 1971 — 2 ex.

Vodouš rudonohý — *Tringa totanus* L. Nehojně protahuje. Pozorování: Halda 26. 3. 1967 — 1 ex; „Dlouhý“ 4. 5. 1968 — 3 ex., 23. 4. 1973 — 2 ex., 12. 4. 1975 — 1 ex., 17. 4. 1977 — 2 ex.; „Čermenský“ 23. 4. 1973 — 1 ex., 24. 3. 1975 — 1 ex.; „Olšový“ 5. 5. 1970.

Vodouš tmavý — *Tringa erythropus* (PALL.) Jen vzácně za průtahu. Pozorování z rybníků: „Dlouhý“ 24. 4. 1974 — 1 ex.; „Čermenský“ 12. 6. 1964 na bahnitém dně 1 ex.

Břehouš černoocasý — *Limosa limosa* (L.) Vzácně se zastaví za tahu. Pozoroval jsem jej na bahnitém okraji „Dlouhého“ 28. 8. 1976 — 1 ex, 23. 4. 1977 — 1 ex.

Koliha velká — *Numenius arquata* (L.) Jen vzácně na tahu. Pozoroval jsem ji v Albrechticích 31. 3. 1970 — 1 ex.

Sluka lesní — *Scolopax rusticola* L. Stále ještě hojně protahuje na obou tazích. Stav se však snížily, což je znát i na počtu střelených na jarním tahu. Často bývá zvednuta při podzimních honech a stává se, že je zastřelena.

První pozorování z Albrechtic: 6. 4. 1962, 3. 4. 1965, 4. 4. 1969; z Výprachtic 3. 4. 1970, 3. 4. 1971 jsem střelil ♂, 2. 4. 1973. Nehojně zde hnízdí, ale hnízdo zpravidla unikne pozornosti, většinou je v málo navštěvovaných místech. V lese u Nepomuk, v místě „U zahrádky“ jsem pozoroval sluky po celé hnízdní období v letech 1963—1973. Hnízdo našla manželka při ožínání trávy na „Mostinkách“, v prolámané tyčovině. Ačkoliv celé místo bylo bahnité, měla hnízdo na suché vyvýšenině pod 60 cm vysokým smrčkem, ♀ seděla pevně, vzlétla jen při bezprostředním nebezpečí, nechala by se i pohládit. V hnízdě byla 11. 7. 1974 4 vej., 1 mírně naklováno, 13. 7. stav nezměněn, 15. 7. stav nezměněn, 17. 7. 3 naklována, 18. 7. kroužkována 3 pull., 1 hluché vejce odebráno do sbírky, 19. 7. 1974 hnízdo prázdné — vyvedeno.

Podzimní pozorování: Albrechtice 5. 10. 1961, 5. 10. 1962; Mezilesí 1. 12. 1964; Dolní Heřmanice 28. 9. 1964 — 2 ex., 17. 10. 1965, 21. 10. 1966, 8. 10. 1967, 18. 10. 1971; Halda 8. 12. 1967; Nepomuky 11. 10. 1970, 24. 10. 1972; Horní Čermná v „Bájích“ 17. 11. 1977.

16. E 233 601 P: 18. 7. 1974 Halda

/:25. 12. 1974 Lastovo (Island) Dalmacia JUGOSLAVIE

Bekasina otavní — *Gallinago gallinago* (L.) Pravidelně v březnu a v dubnu protahuje.

První pozorování: „Krátký“ 12. 5. 1965, 9. 4. 1966, 23. 4. 1973, 17. 4. 1977; Albrechtice 29. 4. 1971; „Čermenský“ 11. 5. 1971, 2. 4. 1972, 25. 3. 1973 (4 ex), 3. 4. 1977; „Dlouhý“ 1. 4. 1974, 29. 3. 1975; Horní Čermná 20. 3. 1976.

U „Krátkého“ v r. 1965 a u „Čermenského“ v r. 1971 a 1972 jsem pozoroval pár po celou hnízdní sezónu, s největší pravděpodobností zde hnízdily.

Poslední pozorování: „Krátký“ 14. 8. 1963, 1. 9. 1964 — 30 ex., 25. 9. 1964, 18. 8. 1965 — 7 ex., 21. 8. 1977, „Čermenský“ 14. 9. 1975 — 9 ex., 28. 9. 1977 — 6 ex.

Slučka malá — *Lymnocyptes minimus* (BRÜNN.) Nepravidelně se zastaví na tahu. Pozorování: „Čermenský“ 19. 4. 1972 — 1 ex., 25. 3. 1973 — 1 ex; „Dlouhý“ 23. 4. 1977 v ostfíci zvednut 1 ex.; Horní Čermná 28. 3. 1976 nalezena mrtva na louce u vsi, nenadálými mrazy hodně ptactva uhynulo; „Krátký“ 11. 9. 1964 kroužkován 1 ex.,

Řád: Dlouhokřídlí — Lariformes

Racek chechtavý — *Larus ridibundus* L. Pravidelně se zdržuje po celou sezónu. Nehnízdí, ale zalétá sem z hnízdiště na nedalekých Opatovských rybnících.

Jarní pozorování z rybníků: „Dlouhý“ 30. 3. 1962 — 2 ex., 29. 3. 1964, 4. 4. 1965 asi 200 ex., 5. 3. 1966 — 2 ex., 12. 3. 1967 — 4 ex., 7. 4. 1970 — 10 ex., 28. 3. 1971 — 6 ex., 7. 4. 1974 asi 300 ex., 12. 4. 1975 asi 30 ex., 10. 4. 1977 asi 100 ex., „Čermenský“ 12. 3. 1967 — 7 ex., 14. 4. 1968 — 3 ex., 13. 4. 1969, 2. 4. 1971 — 4 ex., 25. 2. 1972 asi 40 ex., 24. 3. 1973, — 7 ex., 7. 4. 1974 — 2 ex., 24. 3. 1975 — 3 ex., 3. 3. 1976 — 2 ex., 16. 4. 1977 — 5 ex.

Poslední pozorování z „Čermenského“ 12. 10. 1976 — 6 ex.

Rybák černý — *Chlidonias niger* (L.) Nepravidelně od května do června v menším množství protahuje. První pozorování z rybníků: „Čermenský“ 25. 5. 1964 — 7 ex., 4. 6. 1964 — 2 ex., 17. 6. 1967 — 4 ex., 20. 5. 1969 — 2 ex., 5. 5. 1971 asi 60 ex., 8. 5. 1971 5 ex., 9. 5. 1972 6 ex., 26. 5. 1973 — 2 ex., 2. 6. 1973 — 14 ex., 14. 5. 1976 — 2 ex.; „Dlouhý“ 9. 5. 1967 — 4 ex., 26. 5. 1973 — 1 ex., a 13. 5. 1977 — 2 ex. Podzimní pozorování: „Čermenský“ 20. 8. 1972 — 6 ex.

Rybák velkozobý — *Hydroprogne caspia* (PALL.) Jen velmi vzácně. Pozoroval jsem jej 2. 6. 1970 v Lanškrouně.

Rybák obecný — *Sterna hirundo* L. Ojedinele zalétne za tahu. „Čermenský“ 30. 6. 1972 poletoval nad hladinou 1 ex.

Řád: Měkkozobí — Columbiformes

Holub hřivnáč — *Columba palumbus* L. Pravidelně a hojně hnízdí ve všech lesích i zahradách.

Přilétá v březnu. První pozorování: Halda 17. 3. 1960, 28. 3. 1962, 9. 3. 1963, 26. 3. 1964, 25. 3. 1965, 11. 3. 1966, 10. 3. 1967, 24. 3. 1968, 3. 4. 1969, 22. 3. 1970, 19. 2. 1972, 20. 3. 1973, 20. 3. 1974, 8. 3. 1975, 25. 3. 1976, 10. 3. 1977; Albrechtice 22. 3. 1965, 25. 3. 1966, 23. 3. 1968, 8. 3. 1975; Lanškroun 18. 3. 1968; Dolní Heřmanice 24. 3. 1971, 17. 3. 1976; Dolní Čermná 25. 3. 1973; Výprachtice 8. 3. 1975.

Hnízdí na stromech, mává zpravidla 2 vejce. Albrechtice 10. 6. 1965 zahrada, hruška, 7 m., kroužkována 2 pull.; Luková 29. 4. 1972 smrk 18 m, 2 vej., 20. 5. již vospělá pull.; 9. 5. 1972 smrk, 20 m., 2 vej. 19. 5. 1973 smrk, 15 m., 2 vej.; Damníkovi 14. 5. 1973 smrk, 2 vejce.

Poslední pozorování z Dolních Heřmanic: „Záhora“ 19 ex.

Holub doupňák — *Columba oenas* L. Nehojně hnízdí ve starých porostech, hlavně v bucích. V posledních letech značný úbytek stavu. Hnízdí 2× až 3× v roce. Jarní přilet v březnu až dubnu. První pozorování: Halda 14. 4. 1962, 19. 4. 1963, 16. 4. 1965, 4. 3. 1966, 15. 3. 1967, 3. 4. 1968, 11. 3. 1969.

- Několik údajů z hnízdění v Nepomukách: „Na mostinkách“ 19. 5. 1964 buk, 6 m., 2 pull.; buk, 10 m., 2 pull.; buk, 14 m., 2 pull.; 28. 6. 1964 buk, 10 m., 2 pull.; buk 14 m., 2 pull. [všechna pull. kroužkována]; 1. 7. 1965 buk, 14 m., 1 pull. a 1 vej.; 14. 5. 1965 buk, 12 m., okroužkována 2 pull.; 15. 5. 1968 buk, 10 m., 2 velká pull.; 10. 5. 1971 buk, 5 m., 2 vej. Mezilesí: ve st. př. rezervaci „Selský les“ 28. 5. 1970 buk, 8 m, 1 vej.; 2. 6. 1972 — 1 vej.; 2. 6. 1972 líhnuoucí se 2 pull.; 11. 6. 1973 buk, 5 m, 1 vejce.
17. EE 181 059 P: 15. 5. 1964 Halda
/:14. 9. 1965 Mezilesí
18. EE 131 037 F: 19. 5. 1963 Halda
/:11. 10. 1963 Castascel (Aude) FRANCIE
19. EE 181 047 P: 28. 6. 1963 Halda
/:25. 10. 1964 Amelia Terni (Umbria) ITÁLIE

Hrdlička divoká — *Streptopelia turtur* (L.) Běžně hnízdí v keřích a v lesích. Jarní tah probíhá koncem dubna až v květnu.

První pozorování: Halda 8. 5. 1963, 27. 4. 1965, 2. 5. 1966, 2. 5. 1967, 6. 5. 1971, 29. 4. 1972, 3. 5. 1973, 4. 5. 1977; Albrechtice 16. 4. 1966, 3. 5. 1970; Jakubovice 4. 5. 1976.

V hnízdě má vždy 2 vejce: Horní Čermná 21. 6. 1973 šípkový keř na mezi, 2 malá pull.; Výprachtice 23. 6. 1973 lískový keř, 1 m, 2 vej.; Albrechtice 18. 6. 1976 šípk. keř, 2 vej.; Mezilesí 21. 6. 1975 trnkový keř, okroužkována 2 pull. 19. 6. 1977 2 vej.

Hrdlička zahradní — *Streptopelia decaocto* (FRIV.) Běžně hnízdí ve všech příhodných biotopech. V zimě se soustřeďují velká hejna k sušičkám a skladům obilí. Několik hnízdících údajů: Lanškroun 24. 7. 1963 smrk, 10 m, 1 pull.; 15. 5. 1964 kaštan, 8 m 2 pull.; Albrechtice smrk, 7 m, 2 pull.; Nepomuky 24. 7. 1972 lípa, 12 m, 2 pull. [všechna pull. kroužkována].

Řád: Sovy — Strigiformes

Sova pálená — *Tyto alba* BREHM Nehojně hnízdí na několika kostelních věžích a na půdách v různých budovách. V poslední době, po opravách kostelů se stav znatelně snížil. Pozorování z Albrechtic: 28. 2. 1963 nalezena mrtva, uložena v mé sbírce.

Hnízdění v Lukové: hnízdiště v kostelní věži 21. 4. 1964 — 5 pull. a 1 hl. vej.; 24. 5. 1965 — 5 vaj., 12. 6. 5 pull. (a všechna další odtud kroužkována do roku 1972); 26. 5. 1966 6. pull., 3. 7. 1967 4 pull.; 1. 7. 1969 4 pull., 25. 6. 1971 5 pull., 7. 6. 1972 4 pull., 15. 7. 1977 věž je opravována, opuštěná 3 vej.; Lanškroun věž radnice 19. 6. 1972 5 pull., 19. 6. 1973 — 5 pull.; 26. 6. 1975 (10 dalších kroužkováno) 1 pull., 7. 7. 1976 3 pull., 7. 7. 1977 6 pull.

20. D 36 037 P: 12. 6. 1965 Luková /V: 6. 6. 1968 Koclířov u Svitav
21. D 45 802 P: 8. 7. 1971 Luková /: 10. 3. 1973 Biskupice u jevička
22. D 55 612 P: 7. 7. 1976 Lanškroun /: 7. 2. 1977 Košúty, okr. Galanta
23. D 34 850 P: 21. 5. 1964 Luková /: 19. 8. 1966 Kwawiavki, pow. Racibórz POLSKO

Puštíček obecný — *Strix aluco* L. Hojně se vyskytuje po celý rok.

Hnízdí v různých dutinách, na půdách, ve hnízděch kání apod.: Albrechtice 14. 5. 1960 v budce 1 pull., Halda 24. 5. 1961 v puklině buku, 10 m, 2 pull.; Lanškroun 4. 5. 1964 na půdě na náměstí 5 pull.; Halda 3. 6. 1969 ve starém hnízdě káně lesní, 25 m, 2 pull.; Valteřice 13. 5. 1974 v holubníku 3 pull. [všude pull. kroužkována], 1 hluché vej., 10. 6. 1975 3 opuštěná vejce; Horní Čermná na půdě v košíku 12. 5. 1970 — 4 vej., 14. 5. 1971 3 pull., 10. 5. 1972 — 5 opuštěných vaj., 24. 6. 1974 4 pull., 10. 5. 1976 2 pull., 1 hl. vej. 30. 5. 1975, 5 vaj. 10. 5. 1976 3 pull., 29. 4. 1977 3 pull. (všude pull. kroužkována).

24. C 25 372 P: 14. 5. 1960 Albrechtice /: 14. 9. 1963 Dolní Dobrouč, okr. Ústí n. O.

Sýcrousňý — *Aegolius junereus* (L.) Vzácny: Dolní Heřmanice 11. 11. 1965 chycen 1 ex.; Halda 11. 10. 1977 chycen 1 ex.

Sýček obecný — *Athene noctua* (SCOP.) Nepravidelně zahnízdí, v posledních letech je výskyt stále vzácnější. Pozorování: Sázava 10. 12. 1961 v

sušičce obilí přenocuje 1 ex.; Dolní Čermná na komině u fary sedal 1 ex. celou zimu 1973.

V ý r v e l k ý -- *Bubo bubo* (L.) Prvně jsem slyšel houkání v roce 1971. Pozorování: Halda v zimě 1971—1972, 1972—1973 denně houkal v „Sázavském údolí“; Bystřec 2. 3. 1973 houkal; Albrechtice 20. 10. 1977. Hnízdění: Halda 24. 6. 1972 v „Lomě“ na skále vyvedl hnízdo. Na hnízdě 8 ježčích kůží a zbytky kalouse. Odebral jsem 26. 6. 1972 juv. výra mládenci z Lanškrouna, údajně jej vybral ve skalách „Skuhrovských stěn“ nad Ostrovem. V srpnu 1973 chytil juv. p. Mikula na kraji lesa u Albrechtic. Na „Kozím hřbetě“ u Nepomuk našel vyvedené hnízdo p. Mlejnek 20. 7. 1976, byly na něm zbytky z 8 ježků.

K a l o u s u š a t ý — *Asio otus* (L.) Pravidelně hnízdí. Na podzimním tahu se objevují ve zvýšeném množství severní populace, např. roku 1972 jsem jich chytil a kroužkoval 108 ex.

Hnízdí na stromě, ojediněle i na zemi: Výprachtice 13. 6. 1961 v lískovém keři, 4 m, 5 pull., 14. 5. 1972 smrk, 15 m., 4 pull., 1 hluché vejce, 14. 5. 1973 smrk, 8 m., 3 pull.; Sázava 28. 7. 1966 na zemi 1 pull. (ŠTANCL, 1968), 10. 7. 1977 na zemi 4 vej., 29. 7. 3 pull., 1 hl. vej.; Nepomuky 24. 6. 1972 na zemi 4 vej., 10. 7. 2 pull., 1 hl. vej.; Luková 20. 5. 1970 smrk, 15 m., 4 pull.; Dolní Čermná 6. 6. 1970 borovice, 20 m, 3 pull. (všude všechna pull. okroužkována).

Tabulka 1. Tahová pozorování kalousů ušatých (*Asio otus*).

(Pozorováno vždy navečer při stmívání, střídavě v Koburku, Albrechticích, Nepomukách, Valteřicích, Výprachticích a na Haldě).

Beobachtungen des Zuges der Waldohreule (*Asio otus*).

(Die Beobachtungen fanden bei der Abenddämmerung statt, abwechselnd in der Dörfern Koburk, Albrechtice, Valteřice und Halda).

Rok		IX.	X.	XI.	XII.	I.	II.
1969	Počet pozorování	6	11	12	3		
	Počet kusů	75	66	107	13		
1970	Počet pozorování	7	6	4		9	9
	Počet kusů	9	4	2		36	28
1971	Počet pozorování	9	13	12	6	2	
	Počet kusů	29	63	51	18	8	
1972	Počet pozorování	14	21	11	1	2	4
	Počet kusů	36	77	26	1	29	6
1973	Počet pozorování		1			2	6
	Počet kusů		1			—	5
1974	Počet pozorování	2		2			2
	Počet kusů	—		6			4
1975	Počet pozorování	2	4	8			4
	Počet kusů	—	26	38			14
1976	Počet pozorování	3	2	2			
	Počet kusů	2	4	8			
1977	Počet pozorování	3	11				1
	Počet kusů	11	27				2

25. D 43 639 P: 28. 7. 1966 Sázava /: 7. 4. 1968 Němčice n. Hanou
 26. D 43 705 A: 19. 9. 1969 Halda /V: 10. 11. 1975 Nepomuky
 27. D 43 713 A: 4. 10. 1969 Výprachtice /V: 13. 5. 1973 Barybinský raj., Moskevská
 oblast SSSR
 28. D 45 817 A: 6. 10. 1971 Výprachtice /: 6. 8. 1976 Paniowki Woj. Katowice) POLSKO
 29. D 45 851 A: 3. 12. 1971 Halda /: 28. 2. 1976 Hnátice, okr. Ústí n. Orł.
 30. D 51 541 P: 19. 7. 1972 Halda /: 12. 12. 1972 Vysoké Mýto
 31. D 51 780 A: 2. 10. 1972 Nepomuky /: 13. 10. 1974 Šurianky — Topolina, okr.
 Nitra
 32. D 55 524 A: 7. 3. 1973 Nepomuky /: 22. 7. 1977 Brněnec — Březová, okr. Svitavy
 33. D 55 575 A: 28. 10. 1975 Nepomuky /V: 20. 10. 1976 Pape [Liepaja, Latvian SSR]
 SSSR

chycen a puštěn, přidán kroužek LATVIA RIGA C 20 636

Kalouš mokřadní — *Asio flammeus* (PONTOPP.) Zřídka za tahu: 27.
 10. 1972 1 ex. při odchytu kaloušů ušatých v Nepomukách.

Řád: Kukačky — Cuculiformes

Kukačka obecná — *Cuculus canorus* L. Pravidelně protahuje a hnízdí.

Přilétá koncem dubna a v květnu. První pozorování v oblasti: 28. 4. 1961, 22. 4. 1962, 22. 4. 1963, 27. 4. 1964, 28. 4. 1965, 1. 5. 1966, 8. 4. 1967, 22. 4. 1968, 23. 4. 1969, 5. 5. 1970, 3. 5. 1971, 20. 4. 1972, 1. 5. 1973, 30. 4. 1974, 30. 4. 1975, 27. 4. 1976, 29. 4. 1977

Pravidelně podkládá vejce konipasu horskému a bílému. Několikrát jsem je našel u fuhýka obecného, červenky ob., střízlíka ob.: Albrechtice 26. 5. 1964 u konipasa horského (3 vej.); 26. 5. 1964 u konipasa bílého (2 vej.); Halda 20. 5. 1969 u střízlíka ob. (5 vaj.); Mezilesí u fuhýka ob. kroužkováno 1 pull. Halda: 24. 6. 1972 u červenky ob. kroužkováno 1 pull.

Řád: Lelkové — Caprimulgiformes

Lelek lesní — *Caprimulgus europaeus* L. Nepravidelně protahuje: Halda 19. 5. 1970 — 1 ex., 31. 8. 1970 — 1 ex., 15. 9. 1971 — 1 ex; Nepomuky 23. 9. 1972 1 ex; při chytání sov.

Řád: Svišťouni — Apodiformes

Rorýs obecný — *Apus apus* [L.] Pravidelný hnízdoš na domech a věžích. Přilétá v květnu.

První pozorování: Albrechtice 3. 5. 1962, 3. 5. 1967; Lanškroun 7. 5. 1965, 4. 5. 1966, 2. 5. 1968, 7. 5. 1970, 11. 5. 1973, 9. 5. 1974, 10. 5. 1975, 2. 5. 1976, 13. 5. 1977; Výprachtice 13. 5. 1969, 1. 5. 1972, 3. 5. 1973, 13. 5. 1974; Dolní Čermná 6. 5. 1967 (asi 500 ex.), 4. 5. 1968, 7. 5. 1970, 5. 5. 1971, 4. 5. 1972, 15. 5. 1976 (asi 300 ex.), 8. 5. 1977.

Hnízdiště ve Výprachticích na hospodě mezi cihlami: 1967: 1×1, 5×2, 2×3 pull., 2× nezjištěno; 1968: 4×1, 4×2, 1×3 pull. 4× nezjištěno; 1969: 3×1, 6×2 pull., 1× nezjištěno. Poslední pozorování na „Čermenském“ 11. 9. 1977 — 1 ex.

34. R 80 935 A: 26. 5. 1972 Ryb. „Čermenský“ /: 20. 9. 1972 Fosedarje, Hrvatska
 JUGOSLÁVIE
 35. R 80 941 A: 25. 5. 1972 Ryb. „Čermenský“ /: 4. 7. 1974 Horten (Oslo) NORSKO

Řád: Srostloprstí — Coraciiformes

Ledňáček říční — *Alcedo atthis* L. Nehojně se vyskytuje po celý rok. Nepravidelně zahnízdí: Albrechtice 11. 5. 1960 5 pull. v hlinitém břehu „Moravské Sázavy“ v „Sázavském údolí“; Lubník 14. 7. 1975 7 pull. v břehu řeky [na obou místech pull. kroužkována].

36. R 89 437 J: 25. 8. 1974 Ryb. „Krátký“ /V: 16. 7. 1975 Tátenice (u hnízda)
 37. R 52 106 Q: 8. 12. 1965 Ryb. „Dlouhý“ /: 12. 1. 1968 u Dobronína, okr. Jihlava

Řád: Dudci — Upupae

Dudek chocholatý — *Upupa epops* L. Nepravidelně protahuje. Pozorování: Nepomuky 12. 4. 1960, 19. 4. 1962, 2. 4. 1964, 7. 6. 1965; Albrechtice 21. 4. 1961, 17. 4. 1962, 7. 4. 1968, 5. 5. 1975; Halda 26. 5. 1964, 12. 4. 1968; Mezilesí 24. 5. 1966; Lanškroun 15. 4. 1968, 24. 4. 1969. Hnízdo našel roku 1967 F. Šilar (ústní sdělení) ve staré bouračce mezi cihlami v Horním Třešňovci, byla v něm 3 pull.

Řád: Šplhavci — Piciformes

Žluna zelená — *Picus viridis* BREHM. Pravidelně v malém množství hnízdí. Nehojně i přezimuje; Halda 20. 1. 1977 1 ex. na „Hájovně“. Hnízdo jsem našel v Albrechticích 12. 6. 1965, 5 pull. kroužkováno. Podzimní průtah vrcholil v září; 28. 9. 1976 jsem v „Sázavském údolí“ u Albrechtic pozoroval 10 ex.

Žluna šedá — *Picus canus* GM. V menším množství hnízdí v bukových lesích. Hojnější předešlé. Pravidelně jednotlivé ex. přezimují.

1963 buk, 3,5 m, 6 pull., 2. 6. 1966 buk, 7 m, 9 pull., 24. 6. 1969 buk, 5 m, 4 pull. (všechna pull. kroužkována); Mezilesí: jedle, 28. 5. 1965, 1,5 m., 7 vaj.; Albrechtice: 23. 6. 1964 lípa, 3 m, 3 pull. a 1 hl. vej., 25. 5. 1965 olše, 1,3 m, dutina, 1, 6. kroužkována ♀, 8. 6. 1965 též 8 pull.

V zimě rády zalétají na budovy, kde ve šterbinách vybírá hmyz: Halda 17. 1. 1977 ♂, 24. 12. 1977 ♂ na štítě hájenky.

Pro hnízdní dutinu si obvykle vybere strom již narušený hnilobou: Halda 7. 6.

Strakapúd velký — *Dendrocopos major* (BREHM.) Hojně všude hnízdí: Mezilesí ve st. př. rezervaci „Selský les“ 1. 6. 1965 kroužkována 3 pull. V 25 kontrolovaných hnízdech se nacházelo: 2×1, 6×2, 7×3, 4×4, 3×5 a 3×6 pull.

Jednotlivci přezimují, často zaletuje ke krmítkům: Nepomuky 9. 2. 1972 1 ex.; Halda v zimě 1971 až 1977 1 ex.

Strakapúd malý — *Dendrocopos minor* (BREHM.) nehojně protahuje V nižších polohách pravděpodobně i hnízdí. Jarní pozorování: Albrechtice 5. 4. 1962, 6. 4. 1966, 15. a 19. 4. 1971 — 1 ex.; „Dlouhý“ 12. 4. 1975 ve vrboví v rákosině 1 ex.

Podzimní pozorování: Halda 19. 12. 1964 1 ex., 12. 12. 1966 na třešni 1 ex., 12. 9. 1967 u „Drtiče“ 1 ex., 29. 11. 1968 na zahradě „Hájovny“ 1 ex., 21. 11. 1969 1 ex., 26. 11. 1971 1 ex., 17. 12. 1971 na třešni 1 ex., 17. 9. 1977 juv.; Dolní Heřmanice 6. až 7. 10. 1964 — 1 ex., na „Záhoře“; Nepomuky 24. 12. 1966 na ořechu 1 ex.; „Krátký“ 17. 7. 1976 chycen juv., dle data asi místní hnízdoš.

Datel černý — *Dryocopus martius* (BREHM.) Nehojně hnízdí v celém území, roku 1977 asi 6 párů. Jednotlivě přezimuje. Hnízdí ve starých porostech, jeho dutin využívá celá řada ostatních ptáků (kavka, doupňák, pušтік aj.), někdy zahnízdí ve stejné dutině další rok. Na jaře je z daleka slyšet jeho volání. Halda 24. 5. 1960 buk, 12 m, kroužkována 4 pull.; 24. 5. 1960 v „Ptáčníku“ buk, 10 m, kroužkována 3 pull. 1. 6. 1965 buk, 10 m, jsou slyšet pull, ale buk je zteřelý; 1. 6. 1966 buk, 12 m, kroužkována 3 pull., 1. 6. 1967 kroužkována 2 pull. Zimní pozorování na Haldě 13. 1. 1966 — 1 ex., 28. 2. 1972 — 1 ex.

Krutihlav obecný — *Jynx torquilla* L. Pravidelně protahuje, nehojně hnízdí. V posledních letech se stav hnízdošů nápadně snížil.

První pozorování: Dolní Heřmanice 21. 4. 1961, 25. 4. 1963; Albrechtice 28. 4. 1961 — hojně protahuje, neustále je slyšet volání, 4. 5. 1962, 20. 4. 1965, 15. 4. 1966, 3. 5.

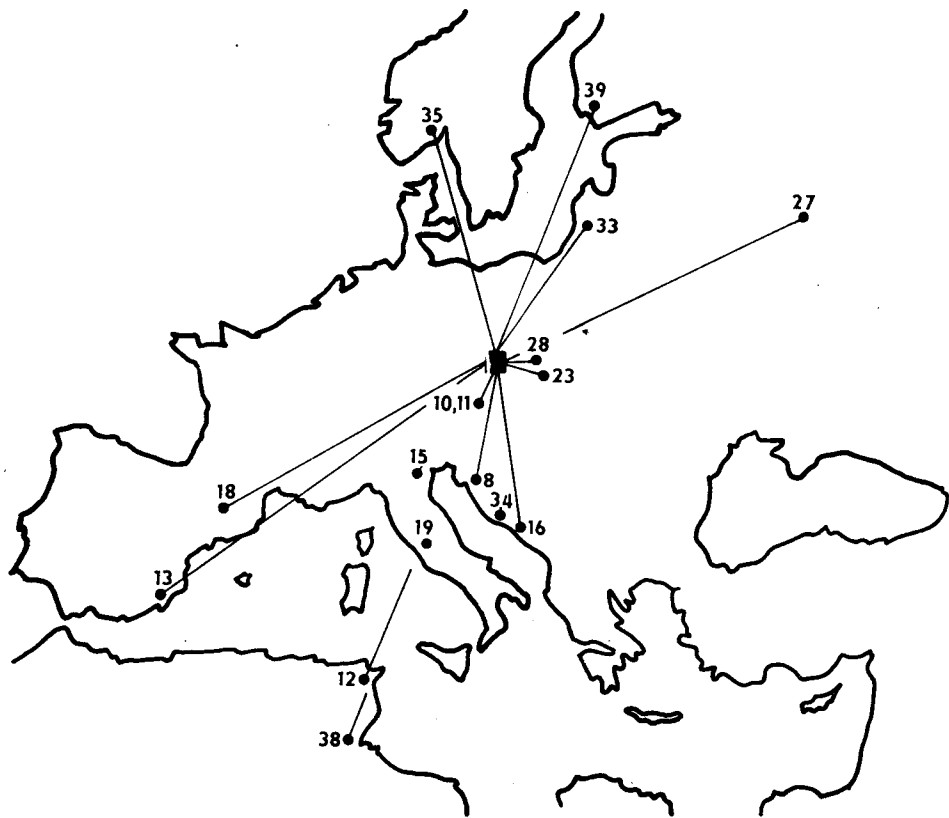
1967, 23. 4. 1969, 19. 4. 1970, 26. 4. 1971, 20. 4. 1972; Lanškroun 17. 5. 1963, 12. 4. 1964, 8. 5. 1965, 6. 5. 1967, 4. 5. 1968; Halda 1. 5. 1964 [chycen 1 ex.] 12. 4. 1967 [chycen 1 ex.], 26. 4. 1968 [chycen 1 ex.], 1. 5. 1969, 24. 4. 1971, 29. 4. 1973; Nepomuky 21. 4. 1972; Valteřice 29. 4. 1972.

Hnízdí v dutinách na zahradách a v pokraji lesů: Mezilesí 24. 6. 1963 třešeň, 5 m, 7 pull.; Albrechtice jabloň, 1,5 m., 30. 6. 1964 6 pull., 3 hl. vej. 22. 6. 1965 6 pull. [všechna pull. kroužkována]. Poslední pozorování: Halda 13. 9. 1965 — 1 ex. u „Zahrádky“; Luková 7. 8. 1968 chycen 1 ex.

Řád: Pěvci — Passeres

Lejsek šedý — *Muscicapa striata* (PALL.) Běžně protahuje a nehojně hnízdí. Přilet v květnu.

První pozorování: Albrechtice 28. 4. 1962, 9. 5. 1966, 12. 5. 1975; Halda 11. 5. 1963, 12. 5. 1966, 8. 5. 1967, 12. 5. 1975; Lanškroun 8. 5. 1965, 9. 5. 1967, 5. 5. 1970; Sázava 5. 5. 1977; „Čermenský“ 1. 5. 1968, 1. 5. 1968; Verměřovice 11. 5. 1975.

Obr. 4. Zahraniční zpětná hlášení ptáků kroužkovaných v okolí Lanškrouna. Čísla v mapách odpovídají číslům zpětných hlášení v textu u každého druhu: 8 — *Buteo buteo*, 10—12 *Falco tinnunculus*, 13 *Fulica atra*, 15 *Actitis hypoleucos*, 16 *Scolopax rusticola*, 18—19 *Columba oenas*, 23 *Tyto alba*, 27—33 *Asio otus*, 34—35 *Apus apus*, 38—39 *Ficedula hypoleuca*.

Ausländische Rückmeldungen der in der Lanškrouns Umgebung beringten Vögel. Die Nummern in den Karten entsprechen den Nummern der Rückmeldungen im Text bei jeder Art.

Tah vrcholí 15.—22. května: „Čermenský“ pod hrází protahovalo po celý den množství lejsků, během dopoledne 21. 5. 1977 30 ex. Totéž i 15. 5. 1976.

Hnízdí většinou ve vesnici či městě, zřídka v lese v polodutinách: Albrechtice 21. 6. 1960 5 pull., 25. 6. 1960 za ramenem kříže na zdi 3 pull., 8. 7. 1960 na zlomeném stro-
mě 4 pull., 28. 6. 1961 v okénku vodárny 3 pull., 12. 7. 1962 v poloduté olši 1 pull.,
22. 6. 1972 na skále 4 pull.; Halda 11. 7. 1968 v lese, za odchlípnutou kůrou smrku,
3 m, 2 pull., 14. 6. 1973 na skále. 3 m, 5 pull.; Damníkov 22. 6. 1963 na trámě 6 pull.;
Výprachtice v tarasu, 21. 6. 1963 5 pull. (všude všechna pull. kroužkována). Ve 14
kontrolovaných hnízdech se nacházelo: 1×1, 1×2, 2×3, 5×4, 4×5, a 1×6 pull.

Poslední pozorování: Dolní Heřmanice 10. 9. 1965; Halda 3. 9. 1963, 23. 8. 1966, 28. 8.
1967, 8. 9. 1969, 8. 9. 1972, 31. 8. 1975, 9. 9. 1976; „Krátký“ 1. 9. 1965 chycen 1 ex.

Lejsek černohlavý — *Ficedula hypoleuca* (PALL.) Pravidelně protahuje na obou tazích. Jarní tah probíhá od půle dubna do druhé půle května.

První pozorování: Halda 10. 4. 1961, 4. 5. 1962, 8. 5. 1963, 28. 4. 1964, 30. 4. 1966,
12. 4. 1967, 17. 4. 1968, 22. 4. 1971, 2. 5. 1972, 24. 4. 1973, 7. 5. 1974, 22. 4. 1975, 18. 4.
1976, 4. 5. 1977; Albrechtice 28. 4. 1962, 13. 4. 1965; Horní Heřmanice 2. 5. 1963; Lan-
škroun 22. 4. 1969, 5. 5. 1970; „Čermenský“ 23. 4. 1977.

Poslední jarní pozorování: Halda 10. 5. 1963, 20. 5. 1964, 21. 5. 1967, 11. 5. 1968,
3. 5. 1969, 10. 5. 1971, 29. 5. 1972, 13. 5. 1973, 14. 5. 1974, 19. 5. 1975, 18. 5. 1976.

První podzimní pozorování: Halda — 28. 8. 1962, 1. 9. 1963, 15. 7. 1964,
13. 8. 1965, 13. 8. 1966, 8. 8. 1967, 1. 8. 1968, 24. 8. 1969, 11. 8. 1970, 17. 8. 1971, 2. 8.
1972, 15. 8. 1973, 3. 8. 1974, 6. 8. 1975, 11. 8. 1976, 7. 8. 1977; Albrechtice 22. 8. 1963;
Lanškroun 23. 8. 1965, 12. 8. 1970, 24. 8. 1971, 25. 8. 1972, 25. 8. 1974.

Odlet se protáhne do září. Na podzim se většinou chytají juv. Poslední pozorování
z Haldy: 25. 9. 1962 1 juv., 3. 9. 1963 1 juv., 21. 9. 1965 1 juv., 4. 9. 1966, 30. 8. 1967,
3. 9. 1968, 13. 9. 1969 1 juv., 21. 9. 1970, 25. 9. 1971 ♀, 4. 9. 1972 1 juv., 17. 9. 1973
1 juv., 3. 9. 1974 1 juv., 2. 9. 1975 1 juv., 6. 9. 1976 1 juv., 17. 9. 1977 (všichni chyceni).
38. N 171 758 ♂: 2. 5. 1971 Ryb. „Čermenský“ /: 18. 4. 1972 Gabes, Chott Sidi Ab-
desselem TUNIS

39. S 90 084 ♂: 25. 4. 1976 Ryb. „Čermenský“ V: 24. 6. 1976 Lesjöholm,
Kirchspiel Askainen FINSKO

Lejsek bělokrký — *Ficedula albicollis* TEMM. Zřídka zalétne za tahu:
Halda 8. 5. 1975 v bučině nad „Drtičem“ 1 ♂ lovil hmyz.

Lejsek malý — *Ficedula parva* BECHST. Nehojně hnízdi v bukových
lesích.

Jarní pozorování z Haldy 15. 5. 1967 ♂ zpívá, 26. 5. 1967 zpěv 2 ♂ v „Jelením dole“;
5. 5. 1971 chycen ♂ v „Hájovně“ s nádherně červeným hrdélkem; 30. 5. 1971 ♂ zpívá
na „Mostinkách“; 19. 5. 1972 ♂ zpívá v „Olšanském dole“; 18. 4. a 15. 5. 1973 ♂ zpívá
v „Olšanském dole“; 5. 5. 1974 na zahradě „Hájovny“ chyc. ♂, 12. 5. 1975 ♂ u voliéry v
„Hájovně“; 23. 5. 1975 zpěv 2 ♂ za „Lomem“. Hnízdí ve starších bučinách, zpravidla
vysoko v koruně stromu v polodutině: Halda 7. 7. 1965 v polodutině habru, 6 m, v „Ol-
šanském dole“ 2 pull., 3. bylo uhynulé, ostatními zašlapáno do spodku hnízda, (ŠTANCL
1969). okroužkování i adultní; 1. 7. 1965 v „Uhelné dolině“ krmení rodiči 4 juv.; 10. 7.
1970 ♂ krmí juv. na „Mostinkách“, 8. 5. 1975 pozorován ♂ se stavebním materiálem v
koruně buku na „Mostinkách“.

Podzimní pozorování: Albrechtice 22. 8. 1963 1 juv. s lejsky černohlavými; Halda,
chyceni juv.: 3. 9. 1968, 19. 8. 1970, 13. 8. 1973 a 26. 8. 1975.

Pěnice vlašská — *Sylvia nisoria* (BECHST.) V malém počtu hnízdi v
křovinatých mezích.

V posledních letech po likvidaci většiny křovin na polích se hnízdo najde ojediněle:
Mezilesí pod „Jeptiškami“ v šípku 19. 6. 1963 — 4 vej., 30. 6. 1964 vyvedení, 2. 7. 1965
ze 4 juv. chycen a kroužkován 1, 8. 6. 1971 5 pull. (kroužkování i všichni další), 22. 6.
1973 2 juv., 21. 6. 1975 4 pull., 20. 6. 1976 3 pull. 30. 6. 1977 4 pull.; Albrechtice 20. 6.
1972 — 5 vaj. 28. 6. 1973 4 pull. a 1 opuštěné vej., 20. 6. 1974 3 pull.; Výprachtice keře
za „Křavínem“, 24. 6. 1974 4 pull., 20. 7. 1977 jen chycen juv. a 1 ♀; Damníkov: 15. 8.
1976 kroužkována 2 pull.

Na podzim chyceni juv.: „Krátký“ 21. 8. 1962, 24. 8. 1974, (2); Halda 16. 8. 1965.
3. 8. 1973.

Pěnice slavíková — *Sylvia borin* [BODD.] Hnízdí v hojném počtu po celém území. Přilétá počátkem května.

První pozorování: Albrechtice 10. 5. 1962, 5. 5. 1965, 11. 5. 1966; Halda 19. 5. 1963, 11. 5. 1964, 21. 5. 1965, 12. 5. 1966, 22. 5. 1968, 7. 5. 1970, 10. 5. 1971, 18. 5. 1972, 3. 5. 1973, 4. 5. 1974, 17. 5. 1975, 17. 5. 1976, 21. 5. 1977; Luková 19. 5. 1973; Verměřovice 15. 5. 1976; „Krátký“ 13. 5. 1976; Sázava 5. 5. 1977.

Hnízdí v křovinách a houštinách, zpravidla 2krát za rok: Lanškroun na hřbitově 4 pull.; 17. 7. 1974 v osikovém houští 3 pull. (všechna pull. okroužkována). Albrechtice 13. 6. 1961 5 pull;

Halda 7. 7. 1971 4 pull.; 19. 7. 1971 na smrčku, 1 m 3 pull.; Lanškroun 22. 6. 1972 3 pull.; 17. 7. 1974 v osikovém houští 3 pul. (všechna pull. kroužkována).

Poslední ex. chycené: na Haldě 22. 9. 1962, 3. 9. 1964 (2), 10. 9. 1965, 27. 8. 1966, 19. 9. 1967, 9. 9. 1968, 2. 9. 1969, 14. 9. 1970, 27. 8. 1971 (2), 22. 9. 1972, 28. 9. 1973, 16. 9. 1975, 21. 9. 1976 (3), 4. 9. 1977 (2); Dolní Heřmanice: 17. 9. 1963 2 ex.

Pěnice černohlavá — *Sylvia atricapilla* [L.] V lesích nejrozšířenější

Hnízdí pravidelně v celém území. Přilétá v dubnu a květnu. První pozorování z Haldy: 9. 5. 1963 ♂, 21. 5. 1965 ♀, 12. 5. 1966, 11. 5. 1967, 1. 5. 1968 ♂, 1. 5. 1969, 17. 4. 1970

Obr. 4. Zahraniční zpětná hlášení ptáků kroužkovaných v okolí Lanškrouna. Čísla v mapách odpovídají číslům zpětných hlášení v textu u každého druhu: 40—44 *Sylvia atricapilla*, 45 *S. communis*, 46 *S. curruca*, 56 *Acrocephalus schoenobaenus*, 57—58 *Turdus pilaris*, 59—65 *T. philomelos*, 68—71 *T. merula*, 73—84 *Erithacus rubecula*, 86—87 *Phoenicurus ochruros*, 89—90 *Prunella modularis*.

Ausländische Rückmeldungen der in der Lanškrouns Umgebung beringten Vögel. Die Nummern in den Karten entsprechen den Nummern der Rückmeldungen im Text bei jeder Art

♀, 11. 4. 1972, 17. 4. 1973 ♂, 7. 4. 1974 ♂, 15. 4. 1976 ♂, 27. 4. 1977 ♂; „Dlouhý“ 9. 5. 1964 ♂; Albrechtice 5. 5. 1965 ♂; „Čermenský“ 27. 4. 1971 ♀.

Hnízdo si staví v keřích, kopřivách, maliní, na smrčcích, bývá umístěno na pasekách, zahradách, ve smrččinách, většinou nevysoko: Albrechtice 11. 7. 1961 smrček, 1 m, 4 pull., 5. 7. 1962 červený bez, 1 m, 4 pull., 23. 6. 1964 na střemšce 1,5 m, 5 pull., 10. 6. 1965 trnka, 0,5 m, 5 pull., 10. 6. 1971 smrk, 1,2 m, 5 pull., 28. 6. 1972 v kopřivách 3 pull.; Halda 8. 7. 1963 olše, 0,5 m, 4 pull., 11. 6. 1964 v bouči 0,7 m, 4 pull., 6. 7. 1965 smrček, 1 m, 4 pull., 28. 6. 1973 angrešt na zahradě, 4 pull., 22. 6. 1974 smrček u silnice, 1 m, 4 pull. (všude všechna pull. okroužkována).

Poslední pozorování: „Krátký“ 28. 9. 1961 ♂ a ♀; Halda chycení a okroužkování: 20. 9. 1972 juv., 3. 10. 1963 ♀, 3. 10. 1964 ♂, 5. 10. 1965 ♀, 7. 10. 1966 ♂, 18. 9. 1967 j. ♂, 11. 9. 1968 — 2 ex, 20. 9. 1969 ♂, 25. 9. 1970 — 2 ♀, 22. 9. 1971 ♂, 28. 10. 1972 ♂, 30. 9. 1973 — 2 ex., 29. 10. 1974 ♀, 5. 11. 1975 ♂, 30. 10. 1976 ♀, 5. 10. 1977 ♂.

40. M 502 237 J: 3. 8. 1965 Halda /: 15. 2. 1972 Nicosia, letiště CYPR

41. M 502 255 J: 3. 8. 1965 Halda /: 5. 10. 1969 Moussaitbch, distr. Beyrouth LIBANON

42. M 502 475 J: 23. 8. 1965 Halda V: 14. 10. 1965 Larnaca CYPR

43. M 566 736 J: 18. 8. 1969 Halda /: konec 12. 1969 Wadi Chahrour (u Bejrútu)

LIBANON

44. Z 463 942 ♂: 7. 9. 1973 Halda /: 13. 10. 1975 Adra SYRIA

Pěnice hnědokřídla — *Sylvia communis* LATH. Pravidelně, hojně, hnízdí ve vhodných biotopech. Přilétá koncem dubna a v květnu.

První pozorování: Halda 3. 5. 1961 ♀, 11. 5. 1963 ♂, 10. 5. 1964, 25. 4. 1966 ♂, 4. 5. 1968, 5. 5. 1970, 13. 5. 1971, 2. 5. 1972 ♂, 1. 5. 1973 ♂, 30. 4. 1975 ♂, 17. 5. 1976 ♀; Lanškroun 3. 5. 1962 (6 ex.), 5. 5. 1964, 22. 4. 1969 ♂, 1. 5. 1974; Čenkovice 23. 4. 1963 — 1 ex.; Albrechtice 27. 4. 1961, 19. 4. 1967 ♀, 23. 4. 1968, 29. 4. 1971; Verměřovice 24. 4. 1976 ♂; Sázava 5. 5. 1977 ♂.

Hnízdo si staví v různých keřích, vyšších travinách, kopřivách, v bažinatých loukách s oblibou na tužebníku jilmovém (*Filipendula ulmaria* MAX.), zpravidla 2krát v roce. Násada mívá 3—5 vajec. Několik hnízdních údajů: Mezilesí 22. 5. 1968 hloh, 30 cm, 5 vaj.; Luková 24. 5. 1971 v tužebníku 6 vaj.; Dolní Čermná 17. 5. 1972 v rákosí stavba, 21. 5. — 4 vej., 10. 6. — 5 vaj., 23. 6. 1972 zničeno od škodné; Halda 17. 6. 1972 v ostružiní, těsně nad zemí, kroužkováno 5 pull.; „Krátký“ 5. 6. 1976 v kopřivách kroužkováno 5 pull.; Albrechtice 12. 7. 1977 v maliní 4 vej.; Nepomuky 10. 5. 1964 smrček, 1 m, 2 vejce.

Hlavní odlet spadá do srpna, ojediněle se vyskytnou v září. Poslední ex. chycení a okroužkování: „Krátký“ 31. 8. 1962, 30. 8. 1974, 2. 9. 1975; Dolní Heřmanice 17. 9. 1963, 21. 8. 1965, 8. 9. 1972; Halda 20. 8. 1966, 2. 9. 1968, 2. 9. 1969, 31. 8. 1970, 25. 8. 1971, 13. 9. 1973, 26. 9. 1976 a 6. 9. 1977.

45. M 481 573 J: 15. 8. 1964 Halda /: 10. 7. 1968 Paszowice, pow. Jawor, woj.

Wroclaw POLSKO

Pěnice pokřovná — *Sylvia curruca* (L.) Hojně hnízdí v zahradách i v lesích. Přilétá koncem dubna a v květnu.

První pozorování: Albrechtice 13. 4. 1960, 28. 4. 1962, 29. 4. 1965, 6. 5. 1971; Dolní Heřmanice 21. 4. 1961, 24. 4. 1962; Verměřovice 17. 4. 1976; Halda 8. 5. 1963, 4. 5. 1964, 26. 4. 1966, 2. 5. 1967, 19. 4. 1968, 1. 5. 1969, 12. 5. 1970, 9. 5. 1971, 11. 4. 1972, 25. 4. 1973, 5. 5. 1974, 22. 4. 1975, 7. 5. 1976, 23. 4. 1977; Lanškroun 11. 4. 1964, 28. 4. 1965, 22. 4. 1969, 17. 4. 1970, 16. 4. 1971, 5. 5. 1974, 12. 4. 1975.

Hnízdi v křovinách na zahradách, v lese v houštinách. Hnízdění 2krát v roce, několik dat: Lanškroun 31. 5. 1960 na hřbitově 1 m, 4 pull.; Albrechtice 3. 6. 1960 smrček, 1 m, 5 pull., 17. 6. 1961 v jalovci, 1,2 m, 5 pull., 5. 6. 1970 srstka, 0,7 m, 5 pull., 2. 6. 1971 v psím víně, 1,7 m, 6 pull.; Halda 14. 7. 1964 na zahradě v šeríku, 0,9 m, 4 pull., 14. 6. 1966 v rybízu, 0,4 m, 4 pull., 28. 7. 1970 na modřínu, 1,2 m, 3 pull., 11. 6. 1973 na smrčku, 1 m, 4 pull. (všechna pull. okroužkována). Hlavní odlet probíhá v srpnu, protáhne se často do konce září.

Nejpozději jsem chytil a okroužkoval: v Lanškrouně 21. 9. 1962; na Haldě 6. 9. 1963 (2), 10. 9. 1964 (2), 10. 9. 1965, 1. 9. 1967, 15. 9. 1968, 11. 9. 1969, 26. 9. 1970, 24. 9. 1971, 9. 9. 1972, 9. 9. 1973, 2. 9. 1974, 5. 9. 1975, 6. 10. 1976, 6. 9. 1977.

46. N 59 486 F: 3. 6. 1960 Albrechtice ?: 3. 10. 1960 Maroni, Larnaca CYPR

Sedmihlásek hajní — *Hippolais icterina* (VIEILL.) Hnízdí pravidelně, ale nepříliš hojně na celém území. Přilétá v květnu.

První pozorován í v Albrechticích 12. 5. 1962 zpěv ♂; Luková 13. 5. 1963, 24. 5. 1968, 14. 5. 1971 zpěv 4 ♂, 10. 5. 1973; Lanškroun 15. 5. 1964, 15. 5. 1965, 17. 5. 1977; Výprachtice 23. 5. 1967; Dolní Heřmanice 13. 5. 1969; Žichlínek 15. 5. 1964; Halda 7. 5. 1968, 16. 5. 1970, 13. 5. 1972, 13. 5. 1974, 10. 5. 1976.

Hnízdo si staví v křovinatých lesích a zahradách: Lanškroun 29. 5. 1962 3 čistá vej., 2 m, 2. 7. 1963 na švestce, 2,5 m, 5 pull., 8. 8. 1962 na olši, 3 m, 3 pull.; Albrechtice 30. 6. 1964 střemcha, 2m, 3 pull., 24. 6. 1965 hruška, 3 m, 5 pull., 20. 7. 1971 šeřík, 2,5 m, 2 pull.; Dolní Čermná kalina 3 m, 5 pull. (všude všechna pull. okroužkována).

Hlavní podzimní tah probíhá v srpnu. Poslední ex. chycení a okroužkování: Lanškroun 2. 9. 1975; Halda 23. 8. 1969, 30. 8. 1970, 23. 8. 1971, 5. 9. 1972, 21. 8. 1974, 28. 8. 1976 a 6. 8. 1977.

Budníček menší — *Phylloscopus collybita* (VIEILL.) V celém území pravidelně a hojně hnízdí. Přilétá koncem března a začátkem dubna.

První jarní pozorování: Albrechtice 31. 3. 1961, 2. 4. 1962, 2. 4. 1963, 28. 3. 1964, 21. 3. 1965, 5. 4. 1966, 6. 4. 1967, 27. 3. 1968, 15. 4. 1969, 1. 4. 1971, 29. 3. 1972; Halda 28. 3. 1960, 13. 4. 1963, 2. 4. 1964, 28. 3. 1965, 2. 4. 1966, 12. 4. 1967, 28. 3. 1968, 4. 4. 1969, 13. 4. 1970, 5. 4. 1971, 17. 3. 1972, 28. 3. 1973, 20. 3. 1974, 4. 4. 1975, 3. 4. 1976, 20. 3. 1977; Dolní Čermná 27. 3. 1967, 28. 3. 1975, 12. 3. 1977.

Hnízdí na zemi, nebo nízko nad zemí v různých křovinách, v trávě, nebo ve větvích stromků. Násadu 5—7 vaj. má Zkrát do roka. Několik hnízdních dat: Albrechtice 20. 5. 1964 na zemi pod smrčky 5 pull., 20. 5. 1964 na smrčku, 30 cm, 5 vaj., 10. 6. 1965 v trávě na zemi 5 vzletných pull., 17. 5. 1970 v břehu stavba hnízda, 11. 6. 1970 6 pull.; Halda 31. 5. 1968 smrček, 3 pull., 4. 7. 1970 na zemi v křoví 5 vaj., 1. 6. 1973 v bouči 0,5 m, 6 pull.; Luková 23. 5. 1968 v kopřivách 6 pull.; Nepomuky 28. 5. 1972 na zemi v ostružině 6 pull.; Dolní Heřmanice 1. 6. 1972 ve vršku smrčku, 0,5 m, 6 pull. (všude kromě Haldy 31. 5. 1968 všechna pull. kroužkována).

Podzimní tah začíná koncem srpna, jednotlivce možno zastihnout ještě v říjnu. Poslední ex. chyceny a okroužkovány: Halda 19. 10. 1962, 10. 10. 1963, 7. 10. 1964 (4), 14. 10. 1965, 25. 10. 1966, 3. 10. 1967, 25. 10. 1968, 12. 10. 1969, 8. 10. 1970 (2), 19. 10. 1971, 18. 10. 1972, 15. 10. 1974, 19. 10. 1975, 26. 10. 1976, 19. 10. 1977; „Krátký“ 29. 9. 1961; Dolní Heřmanice 29. 10. 1973.

47. N 120 393 J: 11. 9. 1964 Lanškroun V: 19. 9. 1964 Halda

48. N 80 687 J: 28. 9. 1962 Halda V: 4. 4. 1967 Albrechtice

Budníček větší — *Phylloscopus trochilus* (L.) Hojně hnízdí v celé oblasti.

První ex. přilétají v dubnu: Albrechtice 7. 4. 1962, 9. 4. 1965, 4. 4. 1966, 11. 4. 1967, 4. 4. 1968, 10. 4. 1969, 1. 4. 1970, 13. 4. 1971; Halda 19. 4. 1963, 17. 4. 1964, 14. 4. 1965, 25. 4. 1966, 18. 4. 1968, 18. 4. 1970, 9. 4. 1971, 10. 4. 1972, 24. 4. 1973, 7. 4. 1974, 30. 4. 1975, 21. 4. 1976, 24. 4. 1977; Lanškroun 11. 4. 1964, 4. 4. 1965; Dolní Čermná 17. 4. 1976; Sázava 21. 4. 1977.

Hnízdí na zemi v křovinách a v trávě: Albrechtice 1. 6. 1960 v hustém smrčí okroužkováno 6 pull., 19. 5. 1966 v habrovém křoví 6 vajec.

Podzimní tah počíná již v polovině července a je velmi intenzivní.

Poslední opozdilce zastihneme v září, ojediněle ještě v říjnu. Poslední ex. jsem chytil a okroužkoval: Lanškroun 21. 9. 1962; Halda 16. 8. 1964, 21. 9. 1965, 27. 8. 1966, 7. 9. 1967, 27. 9. 1968, 12. 9. 1969, 7. 9. 1970, 23. 9. 1971, 5. 10. 1972, 13. 9. 1973, 22. 9. 1974, 9. 9. 1975, 23. 9. 1976 a 6. 9. 1977.

49. N 171 623 A: 14. 5. 1970 Halda, V: 7. 5. 1972 Ibidem

Budníček lesní — *Phylloscopus sibilatrix* (BECHST.) Pravidelně hnízdí v lesích. Méně hojný předešlých.

Přitahuje koncem dubna a v květnu: Halda 22. 4. 1962, 9. 5. 1963, 4. 5. 1964, 26. 4. 1966, 26. 4. 1968, 23. 4. 1969, 22. 4. 1971, 29. 4. 1972, 11. 5. 1974, 11. 5. 1975, 25. 4. 1976, 12. 5. 1977; Albrechtice 6. 5. 1965, 21. 4. 1967, 12. 5. 1970; Dolní Čermná 9. 5. 1974.

Hnízdí na zemi, hnízdo je kulovité, ukryté v listí ve vysokém lese, nejraději v bučinách, ale i jehličnatých lesích: Albrechtice: 5. 7. 1960 na zemi v listí, 5 pull.; Halda 24. 5. 1961 4 pull., 16. 6. 1967 v bukovém nárostu 6 pull., 8. 6. 1968 začíná se stavbou, 15. 6. — 3 vej., 12. 7. 1968 v mezi u cesty 5 pull. (všude všechna pull. okroužkována).

Podzimní tah probíhá v srpnu, ojediněle se vyskytnou opozdilci ještě v září. Posled-

ní ex. jsem chytil a okroužkoval: Halda 1. 9. 1963, 17. 8. 1965, 28. 8. 1966, 2. 9. 1968, 23. 8. 1969, 7. 8. 1970, 23. 8. 1971, 28. 8. 1972 (4), 26. 7. 1974, 11. 8. 1975, 12. 8. 1976, 21. 8. 1977; „Krátký“ 18. 8. 1973.

Cvrčilka říční — *Locustella fluviatilis* (WOLF) V posledních letech pravidelně hnízdí okolo rybníků a místy i na lesních pasekách. Stav roku 1977: 25 párů.

První ex. přilétají koncem dubna a v květnu: „Krátký“ 9. 5. 1965 — 2 ex., 26. 5. 1973 — 3 ex.; „Dlouhý“ 8. 5. 1967 — 1 ex., 26. 5. 1973., — 3 ex., 13. 5. 1977 zpěv 2 ♂; „Čermenský“ 8. 5. 1971 — 1 ex., 27. 4. 1972 chycen 1 ex.; Verměřovice 11. 5. 1976 chycen 1 ex.

Hnízdo si staví v hustých křovinách a rákosových porostech. „Krátký“ 24. 7. 1965 v rákosí 10 cm nad vodou hnízdo s 1 vej., 27. 7. již 3 vej.; roku 1965 zde hnízdilo větší množství cvrčilek, nasvědčuje tomu počet 12 adult. chycených od konce V. do začátku VIII. Poslední ex. jsem chytil a okroužkoval na „Krátkém“ 17. 8. 1965 a 25. 8. 1974.

Cvrčilka zelená — *Locustella naevia* (BODD.) Nejhojnější z cvrčilek, roku 1977 asi 50 párů. Hlavní průtah probíhá v květnu.

První pozorování: Albrechtice 6. 6. 1965 chycen ad., 18. 5. 1966 — 1 ex., 25. 5. 1970 — 1 ex; Luková 18. 5. 1966 — 1 ex., 16. 5. 1976 2 ex.; „Dlouhý“ 8. 5. 1967 — 1 ex., 5. 5. 1970 navečer zpěv nejméně 10 ♂, 9. 5. 1974 — 3 ex., 16. 5. 1976 — 4 ex., 13. 5. 1977 zpěv 5 ♂; „Čermenský“ 11. 5. 1971 chycen 1 ex., 21. 5. 1972 chycen ♂; Halda: 25. 5. 1974 na zahradě chycen 1 ex., 15. 5. 1976 chycen 1 ex.

Hnízdi v rákosí, křovinách, kopřivách, často daleko od rybníků v lukách. Hnízdo si staví na zemi: Lanškroun 8. 7. 1965 v bažinatém dolíku u písnička 2 rodiny s juv. (1 chycen) ještě s krátkými ocásky; „Krátký“ 21. 7. 1973 chyceny 2 juv. a 2 ad. ze 3 vyvedených rodin v rákosí pod rybníkem.

Hlavní odlet probíhá v srpnu. Poslední pozorování: Halda 2. 9. 1968 1 ex; „Krátký“ 4. 8. 1973 chyceny 2 juv., 18. 8. 1975 chycen adult. Luková 4. 8. 1976 chycen juv.

Cvrčilka slavíková — *Locustella luscinioides* (SAVI) Nepravidelně zaletí v době tahu: „Dlouhý“ 1. 8. 1968 chycen juv., 13. 5. 1977 zpěv ♂; „Čermenský“ 19. 4. 1972 1 ex., 29. 4. 1976 1 ex., 1. 5. 1976 chycen 1 ex.

Rákosník velký — *Acrocephalus arundinaceus* (L.) Nehojně hnízdí, jarní průtah probíhá od půle dubna do května.

První pozorování: Lanškrounské rybníky: 5. 5. 1964, 7. 5. 1965, 5. 5. 1968, 4. 5. 1971, 5. 5. 1974, 8. 5. 1977; Albrechtice 3. 5. 1967; „Čermenský“ 28. 5. 1970, 26. 4. 1971, 17. 5. 1972, 28. 4. 1975, 1. 5. 1976 a 8. 5. 1977.

Hnízdo si staví v silnějším rákosí: „Čermenský“ 4. 7. 1972 vyvedené hnízdo, 6. 7. 1972 malé pull., 10. 7. kroužkována 3 pull., v hnízdě se nacházelo též mládě rákosníka obecného.

Poslední ex. jsem chytil a okroužkoval: „Krátký“ 4. 9. 1964, 11. 8. 1969, 18. 8. 1973, 18. 8. 1975; „Kozí“ 27. 8. 1977, roku 1977: 6 párů. 50. K 205 961 ♀: 26. 6. 1962 Ryb. „Krátký“ V: 12. 5. 1965 Ibidem

Rákosník obecný — *Acrocephalus scirpaceus* HERM. Hojně hnízdí na všech rybnících. Přilétá v posledních dnech dubna, hlavní průtah probíhá v květnu.

První pozorování z rybníků: „Lanškrounské“ 5. 5. 1964, 13. 5. 1965, 8. 5. 1967, 2. 6. 1970, 24. 5. 1973, 11. 5. 1974, 11. 5. 1975, 16. 5. 1976, 13. 5. 1977; „Čermenský“ 20. 5. 1970, 8. 5. 1971, 4. 5. 1972, 11. 5. 1973, 31. 5. 1974 (chyceno 13 ex.), 15. 5. 1976.

Hnízdi v rákosinách rybníků, hojněji v užších pruzích, než ve velkých souvislých plochách, např. v 200 m dlouhém a 4 m širokém pruhu rákosí rybníka „Olšový“ 18. 6. 1977 12 obsazených hnízd. Hnízdo si staví na slabších rákosových stvolech od 0,3—1,5 metru nad hladinou. Násadu 3—5 vaj. má 2krát do roka. Několik hnízdních dat: „Čermenský“ 4. 7. 1971: 3 vej., 5 vaj., malé pull., stavba hnízda; „Dlouhý“ 27. 6. 1977 kroužkována 4 malá a 5 vzletných pull.; „Olšový“ 4. 6. 1977 stavba hnízda, 18. 6. 4 vej. 27. 6. kroužkována 4 pětidenní pull.; „Kozí“: 27. 8. 1977 — 4 vyvedení juv., adult, je krmí.

Podzimní odlet na jih začíná již v červenci a vrcholí v srpnu. Poslední ex. jsem chy-

til a kroužkoval: „Krátký“ 1. 9. 1965 — 5 ex., 17. 8. 1972 — 4 ex., 18. 8. 1973 — 5 ex., 24. 8. 1974 — 5 ex., 23. 8. 1976 3 ex.; „Dlouhý“ 29. 8. 1968 — 3 ex; „Čermenský“ 20. 8. 1971 — 1 ex., 19. 9. 1975 — 1 ex.

51. Z 420 053 A: 17. 5. 1972 „Čermenský“, V: 26. 5. 1973 „Dlouhý“

52. M 516 566 A: 16. 5. 1971 „Čermenský“ V: 28. 5. 1976 Ibidem

R á k o s n í k z p ě v n ý — *Acrocephalus palustris* (BECHST.) Nejhojnější ze všech rákosníků. Vyskytuje se téměř ve všech obcích regionu. Ve Výprachticích jsem našel hnízdo v nadm. výšce 590 m. Na hnízdiště přilétá v květnu.

První pozorování: „Krátký“ 20. 5. 1965, 24. 5. 1973, 27. 5. 1977; „Dlouhý“ 2. 6. 1970, 24. 5. 1973, 16. 5. 1976, 13. 5. 1977; „Čermenský“ 20. 5. 1970, 16. 5. 1971, 21. 5. 1972, 23. 5. 1973, 31. 5. 1974, 18. 5. 1975, 28. 5. 1976, 21. 5. 1977; Luková 1. 6. 1965, 23. 5. 1968, 14. 5. 1971, 22. 5. 1972, 19. 5. 1973, 28. 5. 1974, 23. 5. 1976, 25. 5. 1977; Verměřovice 15. 5. 1976.

Hnízdí téměř na všech zarostlých potocích, rákosinách, kopřivách a v lánech obilí a olejky. Násadu 3—5 vaj. má 2krát do roka. Několik hnízdních dat: Luková 30. 5. 1973 — 1X1 a 5X2 vej.; Jakubovice 3. 6. 1973 v kopřivách 3 vej., 21. 6. 3 pull.; Sázava 22. 6. 1973 hloh, 2 m, 4 vej., 28. 6. kroužkována 2 pull., 2 hluchá vejce; Albrechtice 2. 7. 1966 v kopřivách vyvedeno; „Krátký“ 18. 6. 1977 v rákosí, 1 m, 4 vej.; „Čermenský“ 21. 6. 1973 v rákosí 2 hnízda: 5 vaj. a 4 pull.

První rákosníci mizí z hnízdiště již v červenci, tah vrcholí v srpnu. Poslední ex. jsem chytil a kroužkoval: „Krátký“ 24. 8. 1962, 3. 8. 1963, 28. 8. 1965, 19. 8. 1969, 17. 8. 1972, 25. 8. 1974. 2. 9. 1975 (2), 27. 8. 1975; „Kozí“ 27. 8. 1977; „Čermenský“ 17. 8. 1971.

53. M 660 683 A: 30. 5. 1973 Damňkov, V: 31. 5. 1974 „Čermenský“

54. M 660 667 A: 19. 5. 1973 Luková, V: 23. 5. 1976 Ibidem, V: 29. 5. 1977 Ibidem

R á k o s n í k p r o u ž k o v a n ý — *Acrocephalus schoenobaenus* (L.) Hojný na obou tazích, ojediněle zahnízdí. Přilétá v dubnu a květnu.

První pozorování: „Krátký“ 3. 5. 1962, 5. 5. 1964, 20. 4. 1965, 5. 5. 1974; „Dlouhý“ 7. 5. 1965, 8. 5. 1967, 21. 4. 1968, 12. 4. 1975, 16. 5. 1976, 28. 4. 1977; „Čermenský“ 1. 5. 1968, 27. 4. 1971, 6. 4. 1972, 28. 4. 1975, 18. 4. 1976, 8. 5. 1977.

Hnízdí v rákosí, většinou těsně u vody, nebo nízko nad vodou: „Čermenský“ 17. 6. 1976 právě vyvedené juv., ještě s krátkým ocáskem.

Podzimní tah počíná v červenci, hlavní průtah ke konci srpna, opozdilce možno zastihnout v září. Poslední ex. jsem chytil a okroužkoval: „Krátký“ 22. 8. 1962, 5. 9. 1964 (4), 1. 9. 1965 (5), 19. 8. 1969, 25. 8. 1974, 25. 8. 1975, 23. 8. 1976; „Kozí“ 27. 8. 1977.

55. S 37 299 J: 10. 8. 1973 „Krátký“, V: 23. 5. 1976 „Dlouhý“

56. I 793 365 J: 27. 8. 1975 Falsterbo, Skane STOCKHOLM ŠVÉDSKO, V: 15. 5. 1976 „Čermenský“ (překroužk. M 707 551)

R á k o s n í k o s t ř i c o v ý — *Acrocephalus paludicola* (VIEILL.) Jen vzácně se objeví za tahu: „Dlouhý“ 8. 5. 1967 chycen v okrajových křovinách.

K r á l í č e k o b e c n ý — *Regulus regulus* (L.) Hojně jej zastihneme v jehličnatých lesích po celý rok. Na podzim se sdružuje ve veliká, až 200 ex. hejna. Pozorování ze zimy: Halda 28. 2. 1967 v hejnu sýkor uhelníčků, koňader a modřinek bylo 20 ex.

Hnízdo si staví vysoko v korunách jehličnatých stromů: Halda 28. 5. 1971 pár králíčků, kteří nosili stavební materiál do koruny asi 40 m vysokého smrku. Roku 1976 jsem chytil a okroužkoval 143 ex.

K r á l í č e k o h n í v ý — *Regulus ignicapillus* (TEMN.) Pravidelně pozorován, hlavně na podzim, se sdružuje s ostatními králíčky a sýkorami v hejna. V zimě jsem jej zde nepozoroval.

První ex. jsem na jaře kroužkoval: Halda 3. 5. 1960 ♀, 10. 5. 1963 ♂, 14. 4. 1964 ♂, 27. 4. 1968 ♀, 2. 5. 1972 ♀, 24. 4. 1973 — 2 ex., 22. 4. 1974 — 1 ex., 10. 5. 1976 — 1 ex., 15. 3. 1977 — 1 ex., 15. 3.; Albrechtice 5. 4. 1966 ♂, 1. 4. 1967 ♀, 15. 4. 1969 — 1 ex.;

Hnízdí v korunách jehličnatých stromů. S největší pravděpodobností zde hnízdí, navštěvují tomu zástihy v hnízdní době: Halda 1. 6. 1972 chycena ♀ s hnízdními nažínami.

Na podzim se začínají vytráčet v září, poslední je možno zastihnout v říjnu: Halda chytil a okroužkoval: 28. 9. 1962 ♂, 1. 9. 1964 juv., 6. 10. 1965 juv., 22. 8. 1966 juv., 27. 9. 1967 ♂, 13. 9. 1968 juv., 26. 9. 1969 ad., 28. 9. 1970 ad., 19. 8. 1973 juv., 30. 9. 1974 ad., 13. 10. 1976 ad., 19. 10. 1977 — 2 ex.

Kvíčala obecná — *Turdus pilaris* (L.) Pravidelně a hojně hnízdí. V některých zimách jednotlivě přezimuje po zahradách. Při podzimním tahu se objeví v tisícových hejnech na jeřábových alejích.

Jarní tah probíhá od února do března: Albrechtice 8. 3. 1975 hojná po polích několiksetkusová hejna. Hnízdí hlavně okolo Lanškrouna, Sázavy, Žichlínka, Lukové a Damníkova. Hnízdo si staví na stromě ve výši 2—20 m, 4—6 vajec má zpravidla dvakrát ročně. Několik hnízdních dat: Lanškroun 22. 4. 1974 lípa, 4 m, vejce, 1.5 malé pull., 8. 5. — 5 mrtvých pull., patrně zmrzly; Damníkov 12. 6. 1964 borovice, 5 m, 5 vaj.; Dolní Čermná 1. 6. 1975 topol, 2 m, 4 vej., 16. 6. 2 kroužkována pull.; Luková 14. 5. 1973 olše, 6 m., 5 vaj., 19. 5. — 4 vej. a 2 právě vyhlížela pull., 30. 5. 1973 kroužkováno 6 pull. V letech 1963—1967 jsem kontroloval 84 hnízd, s těmito výsledky: 1X stavba, 3X1, 1X2, 6X4, 16X5, 1X6, a 1X7 vajec. 2X1, 3X2, 7X3, 12X4, 7X5, a 8X6 pull.; 16 hnízd jsem nekontroloval, protože jsem nechtěl rušit sedící ♀. Hnízda byla umístěna: 54X smrk obecný (*Picea exelsa*), 9X borovice lesní (*Pinus silvestris*), 2X modřín evropský (*Larix decidua*), 2X bříza obecná (*Betula verrucosa*), 6X dub letní (*Quercus robur*), 1X lípa malolistá (*Tilia parvifolia*), 7X olše šedá (*Alnus incana*), 2X vrba křehká (*Salix fragilis*), 1X topol černý (*Populus nigra*). Výška hnízda nad zemí: 1X2, 6X3, 8X4, 12X5, 19X6, 9X7, 8X8, 1X10, 17X12, 2X15, a 1X20 metrů.

Na podzim se objevují první hejna v září a hlavní průtah probíhá v listopadu. Dvě pozorování z listopadu: Dolní Heřmanice 1. 11. 1971 hejno asi 800 ex. na „Záhoře“; Výprachtice u silnice směrem na Bystřec se zdržovalo asi 5000 ex. po celý XI. 1971, dokud neobraly jeřabiny na stromech.

57. K 240 131: A: 4. 11. 1963 Halda /: 2. 2. 1967 Avezzano (AQ) ITÁLIE

58. K 288 172 J: 19. 5. 1973 Luková /: 20. 1. 1974 Grosseto ITÁLIE

Brávník obecný — *Turdus viscivorus* L. Nehojně hnízdí v celém území. Přilétá v únoru až březnu, přilet závisí od délky zimy.

První pozorování: Lanškroun 29. 3. 1962; Halda 18. 3. 1963, 22. 2. 1966, 27. 2. 1967, 9. 3. 1968, 10. 3. 1969, 25. 3. 1970, 22. 3. 1971, 5. 3. 1972, 23. 3. 1973, 18. 3. 1974, 11. 2. 1975; Nepomuk 23. 3. 1964, 12. 2. 1974, 4. 3. 1977; Albrechtice 17. 3. 1965, 2. 4. 1962, 28. 3. 1963, 24. 3. 1964, 17. 3. 1966, 24. 2. 1967, 22. 3. 1968, 21. 2. 1972; Valteřice 8. 3. 1972; Dolní Čermná 24. 3. 1973; Horní Čermná 20. 3. 1976.

Hnízdo si staví v lese na stromech: Sázava 25. 4. 1961 bříza, 3 m, 3 pull.; Halda 3. 6. 1965 stavba hnízda, smrk, 20 m, 28. 6. 1 pull., 15. 5. 1970 jedle, 10 m, 4 pull. (všechna pull. všude kroužkována). Odlétá v říjnu až listopadu, někteří se zdrží až do zimy. Poslední pozorování na Haldě: 22. 11. 1962 — 1 ex., 7. 12. 1965 na jeřabinách 1 ex., 28. 11. 1967 — 1 ex., 14. 11. 1971 chycen 1 ex.

Drozd zpěvný — *Turdus philomelos* BREHM. Pravidelně a velice hojně hnízdí. Přilétá v březnu.

První pozorování: 30. 3. 1962, 15. 3. 1963, 23. 3. 1964, 17. 3. 1965, 5. 3. 1966, 2. 3. 1967, 19. 3. 1968, 15. 3. 1969, 31. 3. 1970, 23. 3. 1971, 10. 3. 1972, 18. 3. 1973, 13. 3. 1974, 26. 3. 1975, 4. 3. 1976 a 10. 3. 1977.

Hnízdo si staví v houštinách i ve vysokém lese. Snůšku 4—5 vaj. má dvakrát ročně. „Krátký“ 10. 5. 1964 ve smrčíně kroužkováno 5X4 pull. Na podzim odtahuje v září a říjnu. Poslední pozorování z Haldy: 20. 10. 1962, 27. 10. 1966, 22. 10. 1976, 10. 10. 1963, 6. 10. 1964, 19. 10. 1965.

59. K 240 118 J: 4. 10. 1963 Halda, ? : 3. 12. 1964 Valencia ŠPANĚLSKO

60. K 240 124 J: 10. 10. 1963 Halda /: 9. 11. 1964 Voiron (Isère) FRANCIE

61. K 256 277 P: 19. 5. 1965 Albrechtice /: 25. 10. 1965 Gata de Gorgos

ŠPANĚLSKO

62. K 247 871 J: 29. 7. 1964 Halda, V: 8. 1. 1966 Livorno (Toscana) ITÁLIE

63. K 49 297 P: 13. 6. 1964 Albrechtice ? : 7. 10. 1965 Marzio (Varese) ITÁLIE

64. K 180 565 P: 31. 5. 1960 Albrechtice /: 25. 10. 1960 Fucecchio (Firenze) ITÁLIE

65. K 265 045 J: 27. 7. 1966 Halda /: 15. 1. 1967 Eguilles (Bouches du Rhone)

FRANCIE

Cvrčaľa obecná — *Turdus iliacus* L. Pravidelně protahuje při obou tazích.

Podzimní průtah probíhá v říjnu a listopadu. První pozorování z podzimního průtahu: Halda 11. 11. 1962 — 8 ex. na jeřabinách, 17. 10. 1965 — 2 ex., 20. 10. 1966 — 2 ex., 28. 10. 1967 silný tah, 25. 10. 1968 silný tah, 20. 10. 1970, 21. 10. 1976 — 20 ex.; Valteřice 22. 10. 1969 hejno 50 ex.; Nepomuky 25. 10. 1971 asi 50 ex.; Mezilesí 25. 10. 1966 — 5 ex.; Dolní Heřmanice 18. 10. 1965 — 20 ex.

Jarní průtah probíhá od března do dubna. První jarní pozorování: Albrechtice 2. 4. 1962 — 5 ex., 2. 4. 1964 — 1 ex., 25. 3. 1965 velká hejna, 100 a více ex., 6. 3. 1966 — 1 ex., 25. 3. 1967 hejno asi 100 ex., 25. 3. 1968 asi 10 ex., 31. 3. 1970 — 5 ex., 6. 4. 1971 — 40 ex., 8. 3. 1975 — 1 ex.; Halda 25. 3. 1970 17 ex., 30. 3. 1972 asi 500 ex., 27. 3. 1973 asi 50 ex., 10. 4. 1977 na sněhu 30 ex.

Poslední jarní pozorování: Albrechtice 7. 4. 1964 50 ex., 7. 4. 1967 asi 70 ex., 6. 4. 1971 asi 40 ex.; Lanškroun 4. 4. 1965 50 ex., 3. 4. 1966 — 16 ex., 1. 4. 1970 — 10 ex.; Výprachtice 13. 4. 1977 70 ex.; Dolní Čermná 11. 4. 1977 50 ex.; Jakubovice 11. 4. 1977 500 ex.; „Dlouhý“ 11. 4. 1977 asi 100 ex.
66. K 265 134 A: 3. 11. 1967 Halda /: 17. 12. 1967 Pian di Sec, prov. Arezzo ITÁLIE

Kos černý — *Turdus merula* L. Hojně hnízdí v osadách i lesích, někteří přezimují. Hlavní průtah od jihu nastává v březnu. První pozorování protahujících: 24. 3. 1964, 12. 3. 1966, 10. 3. 1969, 25. 3. 1970, 4. 3. 1976.

Hnízdí v keřích, na stromech, na budovách a v různých polodutinách. Násadu 3—5 vajec mívá dvakrát až třikrát do roka. Několik hnízdních dat: Mezilesí 19. 6. 1977 hloh, 2 m, 4 pull.; Albrechtice 13. 4. 1971 smrk, 1 m, 3 vej.; Luková 20. 5. 1970 smrk, 5 m, 5 vajec.

Na jih odlétá v září — prosinci. Pozorování v zimě: Halda 27. 1. 1972 na zásypu 3 ♂; Nepomuky v letech 1974—1977 pozorován každou zimu ♂ skoro čistý albín.

67. K 246 547 ♂: 15. 4. 1964 Lanškroun /: 20. 1. 1966 Sommedieue (Meuse) FRANCIE
68. K 247 783 J: 13. 8. 1964 Halda /: před 23. 9. 1965 Saint Julien en Jares FRANCIE
69. K 247 876 J: 30. 7. 1964 Halda /: 19. 2. 1969 Corgoloin, dep. Côte d'Or FRANCIE
70. K 247 843 J: 17. 7. 1964 Halda /: 23. 9. 1964 Cuasso al Monte (Varese) ITÁLIE
71. K 265 078 ♀: 11. 10. 1966 Dolní Heřmanice /: 26. 12. 1966 Pallino (Urbino) ITÁLIE

Kos horský — *Turdus torquatus* (BREHM) Pozoroval jsem jej pouze jednou. Vyskytuje se jen velice vzácně na tahu: Halda 17. 4. 1975 1 ex. na voličře v „Hájovně“.

Bramborníček hnědý — *Saxicola rubetra* (L.) Pravidelně a hojně hnízdí ve všech vhodných biotopech. Sledoval jsem početnost roku 1977 ve Výprachticích, našel jsem hnízdicích 34 párů. Na jaře přitahuje v dubnu a květnu.

První pozorování: Lanškroun 3. 5. 1962, 4. 5. 1965, 4. 5. 1967, 15. 5. 1969, 17. 4. 1970, 29. 4. 1971, 4. 5. 1972, 3. 5. 1976; Výprachtice 2. 5. 1963, 7. 4. 1977; Halda 8. 5. 1963, 24. 4. 1964; Čenkovice 10. 5. 1966; Dolní Čermná 1. 5. 1968, 27. 4. 1971, 9. 5. 1972, 30. 4. 1975; Albrechtice 5. 5. 1965, 11. 5. 1966, 2. 5. 1968.

Hnízdo si staví na zemi. Snůška 4—6 vajec bývá dvakrát do roka. Několik hnízdních dat: Horní Heřmanice 17. 6. 1963 v příkopě u silnice 5 vyspělých pull.; Halda 8. 7. 1964 v louce 5 pull.; Koburk 17. 6. 1970 v mezi na louce 5 opeřených pull., 29. 6. 1971 6 pull., 9. 6. 1972 — 5 vaj., 17. 6. 5 pull.; Výprachtice 17. 6. 1970 v louce 6 pull.; Dolní Čermná 4. 6. 1977 v mezi 5 pull.; Valteřice 14. 6. 1976 v mezi 4 pull. (všude všechna pull. kroužkována).

Hlavní odlet probíhá v srpnu. Poslední pozorování: Dolní Heřmanice 28. 8. 1965; Horní Heřmanice 9. 9. 1968; Nepomuky 24. 9. 1964.

Bramborníček černohlavý — *Saxicola torquata* (L.) V letech 1960 až 1970 hojně hnízdil, v roce 1977 již vymizel.

První pozorování: Rudoltice 1. 4. 1960 — 1 ex.; Výprachtice 22. 4. 1963 ♂, Nepomuky 3. 4. 1964 1 pár; Albrechtice 7. 4. 1960 — 1 ex., 23. 4. 1965 chycen 1 pár., 14. 4. 1971 ♂.

Hnízdí na zemi v louce, v mezích apod.: Luková 29. 5. 1964 stavba hnízda, 12. 6. — 7 vaj., 24. 6. zničeno od škodné; Albrechtice 10. 6. 1965 na mezi 6 vaj., 23. 6.

malé pull., 27. 6. kroužkováno 5 pull., hluché vejce odebráno do sbírky; Damníkovi 29. 4. 1962 pozorován pár krmící vyvedená juv. (ŠTANCL 1964).

Poslední pozorování: Albrechtice 26. 10. 1961 — 1 ex; Rudoltice 5. 10. 1962 u silnice 1 ex.

72. M 458 725 ♂: 9. 7. 1963 Albrechtice V: 23. 4. 1965 Ibidem

B ě l o ř i t š e d ý — *Oenanthe oenanthe* (L.) Pravidelně v menším množství protahuje.

První jarní pozorování: Nepomuky 2. 4. 1960; Výprachtice 25. 4. 1963, 3. 5. 1964, 18. 4. 1975; Lanškroun 28. 3. 1964, 28. 4. 1965, 1. 4. 1970, 17. 4. 1977; Dolní Heřmanice 27. 5. 1968, 11. 5. 1974; Luková 19. 4. 1971, 10. 5. 1972; Dolní Čermná 23. 4. 1973; Sázava 4. 4. 1977; Horní Čermná 10. 4. 1977.

Hnízdí v zemi, nebo v různém rumišti; důkaz hnízdění jsem nenašel, ale pozorování z hnízdní doby tomu nasvědčují: Horní Heřmanice 27. 6. 1963 u silnice 1 pár; Výprachtice 13. 6. 1964 u kravína 1 ex.

Poslední pozorování: Rudoltice 29. 9. 1962; Dolní Heřmanice 9. 9. 1968; Halda 26. 9. 1971; Výprachtice 4. 10. 1972.

Červenka obecná — *Erithacus rubecula* (L.) Velmi hojná ve všech lesích, někteří přezimují. Přilétá v březnu.

První pozorování: 28. 3. 1960, 7. 3. 1961, 2. 4. 1962, 28. 3. 1963, 24. 3. 1964, 21. 3. 1965, 6. 3. 1966, 12. 3. 1967, 21. 3. 1968, 20. 3. 1969, 31. 3. 1970, 22. 3. 1971, 18. 3. 1972, 25. 3. 1973, 20. 3. 1974, 12. 3. 1975, 28. 3. 1976 a 10. 3. 1977. Hlavní průtah probíhá počátkem dubna: Albrechtice 14. 4. 1965 jsem v jednom keři chytil 25 ex. Hnízdo si staví na zemi. Snůšku 5–7 vajec má dvakrát do roka. Jednou jsem našel pull. v budce na „Hájovně“ 3 m vysoko. Při druhém hnízdění nebývá snůška tak početná. Několik hnízdních dat: Albrechtice 4. 5. 1965 na skále 1 m nad vodou říčky „Sázavy“ 4 vej., 27. 5. 5 pull., 21. 5. 1973 v hraně cesty 7 vaj., 30. 5. malé pull., 2. 6. 7 pull.; Výprachtice 7. 6. 1970 v polodutině po vypadlé cihle 2 pull., [všude všechna pull. kroužkována]; Halda 1. 6. 1971 pod mostem 3 vejce a 1 kukaččí, 11. 6. opuštěno, vejce jsem odebral do sbírky. V kontrolovaných 62 hnízdech se nalézalo: 2×3, 1×4, 5×6 vajec, 2×2, 1×3, 4×4, 15×5, 24×6, 8×7 pull. Podzimní odlet začíná v září a protahuje se do listopadu.

Poslední ex. jsem chytil a kroužkoval: 10. 10. 1961, 7. 11. 1962, 17. 10. 1963, 10. 11. 1964, 22. 10. 1965, 22. 11. 1966, 14. 10. 1967, 7. 10. 1968, 11. 10. 1969, 12. 10. 1970, 1. 11. 1971, 14. 11. 1972, 26. 10. 1973, 4. 11. 1974, 5. 11. 1975, 12. 11. 1976 a 20. 10. 1977.

Přezimování jsem zaznamenal dvakrát: Lanškroun 13. 2. 1967 na smetišti 1 ex.; Nepomuky 30. 12. 1970 v houštině 1 ex.

73. M 405 875 ♀: 11. 4. 1962 Albrechtice /: 25. 3. 1963 Lugon (Gironde) FRANCIE
74. M 471 741 ♂: 17. 8. 1964 Halda /: 16. 3. 1967 Montgnac sur Auvignon FRANCIE
75. M 528 238 J: 6. 8. 1966 Halda /: 2. 11. 1966 Hyères (Var) FRANCIE
76. M 383 553 ♂: 12. 4. 1961 Halda /: 8. 11. 1961 Prada di Brezonne (Verona) ITÁLIE
77. M 405 725 ♀: 28. 9. 1961 „Krátký“ /: 11. 1961 Oliosi, presso di Castenuovo ITÁLIE
78. M 502 300 J: 8. 8. 1965 Halda /: 20. 10. 1965 Pian Castagna, Sassello ITÁLIE
79. M 546 953 J: 14. 7. 1968 Halda V: 10. 10. 1968 Costa Valle Imagna ITÁLIE
80. M 471 615 J: 7. 8. 1964 Halda /: 22. 2. 1965 Kuna, poloostrov Pelješac

JUGOSLÁVIE

81. M 471 704 ♂: 15. 8. 1964 Halda /: 8. 4. 1965 Tua PORTUGALSKO
82. Z 344 326 ♀: 12. 9. 1965 Halda /: 17. 3. 1968 Berga, prov. Barcelona ŠPANĚLSKO
83. M 500 849 ♀: 21. 4. 1965 Lanškroun ? : 20. 11. 1965 Staevo, Mičurinsk, Tambovská oblast SSSR
84. M 500 958 ♀: 5. 4. 1965 Albrechtice V: 26. 11. 1966 Sidi — Bel — Abbes ALŽÍR

Slavík tmavý — *Luscinia luscinia* (L.) Vzácně zalétne za tahu. Celkem 5krát jsem jej kroužkoval: Albrechtice 6. 5. 1971 ♂; „Čermenský“ 11. 5. 1971 ♀; Halda 24. 5. 1972 ♂; „Krátký“ 25. 8. 1974 juv., 30. 8. 1974 juv.

Slavík obecný — *Luscinia megarhynchos* BREHM Nepravidelně zalétá v době tahu: Albrechtice 6. 5. 1961 na potoce k „Půlcestě“ 1 ex., 11. 5. 1962 chycen ♂ v „Sázavském údolí“, 5. 5. 1965 chyceny 2 ex.; Halda 1. 5. 1975 na zahradě „Hájovny“ 1 ex., 4. 5. 1977 tamtéž chycen 1 ex.

Modráček obecný tundrový — *Luscinia svecica svecica* [L.] Nepravidelně protahuje. Chytil jsem jej několikrát: „Krátký“ 14.—25. 8. 1965 — 7 ex., 24. 4. 1974 ♀; „Čermenský“ 4. 4. 1972 ♂, 27. 4. 1972 ♀, 18. 4. 1976 ♀.

Modráček obecný středoevropský — *Luscinia svecica cyane-cula* (MEISN) Pravidelně v menším množství protahuje. Na jaře přilétá v dubnu. První pozorování: Albrechtice 11. 4. 1964 ♂, 3. 4. 1965 ♂; „Dlouhý“ 12. 4. 1964 ♂, 3. 4. 1966 ♂, 12. 4. 1975 ♀, 22. 4. 1969 ♂; „Krátký“ 21. 4. 1974 ♀ a ♂; „Čermenský“ 26. 4. 1971 — 1 ex., 2. 4. 1972 2 ♂, 24. 4. 1976 ♂.

Podzimní pozorování: „Krátký“ 21. 8. 1962 juv., 14. 8. 1963 — 3 ex., 13. a 18. 8. 1965 juv., 9. 8. 1969 juv., 25. 8. 1974 — 1 ex.; Luková 7. 8. 1968 na potoce 2 juv.

Rehek zahradní — *Phoenicurus phoenicurus* [L.] V letech 1960—1970 hojně hnízdil, nyní se stavy silně zmenšily. Jarní průtah probíhá od dubna do května.

První pozorování: Halda 10. 4. 1961, 11. 5. 1963 ♂, 24. 4. 1964 ♂, 14. 4. 1966 ♂, 12. 4. 1967 ♂, 18. 4. 1968 — 3 ♂, 29. 4. 1969 ♂, 19. 4. 1970 — 2 ♂, 30. 4. 1971 — 3 ♀, 4. 5. 1972 ♂, 1. 5. 1973 — 2 ♂, 9. 5. 1974 ♂ a ♀, 20. 4. 1976 ♂, 28. 4. 1977 ♀; Lanškroun 12. 4. 1962, 16. 4. 1966 ♂, 27. 4. 1970 ♂, 21. 4. 1974 ♀, 12. 4. 1975 ♀; Albrechtice 5. 4. 1965 ♀, 28. 4. 1962 — 2 ♀, 7. 4. 1966 ♂, 15. 4. 1971 ♂.

Hnízdí v polodutinách ve stromech a budovách. Několik hnízdních dat: Albrechtice 2. 6. 1961 pod střešou 6 a 7 pull., 15. 6. 1962 v buku 4 pull.; Halda v budce 2. 7. 1963 6 pull., 14. 7. 1964 4 pull., 16. 6. 1965 6 pull., 17. 6. 1967 6 pull., 19. 6. 1969 7 pull.; Lanškroun 2. 7. 1963 na hřbitově v lampě 5 pull. (všude všechna pull. kroužkována), Nejvyšší počet 9 pull. jsem našel 20. 5. 1964 v Albrechticích. Odlet do zimoviště probíhá od září do října. Poslední ex. jsem chytil a kroužkoval: Halda 4. 10. 1962 ♂, 24. 9. 1963 ♀, 10. 10. 1964 ♀, 21. 9. 1965 — 7 ex., 4. 9. 1966 j. ♂, 19. 9. 1968 ♂, 20. 8. 1969 juv., 20. 9. 1970 — 2 ex., 23. 9. 1971 ♀, 20. 9. 1972 ♀, 17. 9. 1973 ♂, 10. 10. 1975 ♂, 26. 9. 1976 — 1 ex., 27. 9. 1977 j. ♂.

85. M 388 711 P: 12. 6. 1960 Leština (Šumperk) (Ed. Neoral) V: 6. 4. 1965 Albrechtice

Rehek domácí — *Phoenicurus ochruros* (GM.) Všude hojně hnízdí. Jarní přilet probíhá od března do dubna.

První pozorování: Albrechtice 28. 3. 1961, 4. 4. 1962, 30. 3. 1963, 2. 4. 1964, 21. 3. 1965, 4. 4. 1966, 12. 4. 1968, 8. 4. 1970, 1. 4. 1971; Halda 2. 4. 1964, 30. 3. 1965, 2. 4. 1966, 8. 4. 1967, 24. 3. 1968, 13. 4. 1970, 4. 4. 1971, 31. 3. 1972, 28. 3. 1973, 28. 3. 1974, 29. 3. 1976, 25. 3. 1977; Lanškroun 3. 4. 1969, 6. 4. 1970, 9. 4. 1977; Nepomuky 1. 4. 1970, 27. 3. 1973; Valteřice 19. 3. 1972; Dolní Čermná 29. 3. 1975, 19. 3. 1977; Výprachtice 28. 3. 1968.

Hnízdí porůznu v budovách na trámech a v děrách ve zdivu. Několik hnízdních dat: Sázava 9. 5. 1965 pod mostem, 2 m, 5 vaj., 22. 5. 5 pull.; Dolní Heřmanice 20. 5. 1965 v bourače 5 vaj., 31. 5. 5 pull., 3. 5. 1968 2 vej., 24. 5. malé pull., 29. 5. 5 pull., 10. 6. 1970 6 pull.; Halda na trámě 11. 7. 1971 5 pull.; Albrechtice 28. 6. 1967 v krmitku před okny 4 vej., 12. 7. 4 pull.; Koburk 4. 5. 1971 pod mostem stavba, 16. 5. vej., 25. 5. vej., 2. 6. 5 pull.; Valteřice 25. 6. 1972 na trámě malé pull. 4. 7. 5 pull., 25. 6. 1972 na trámě chaty 5 vajec (všude všechna pull. kroužkována). Hlavní odlet do zimoviště probíhá od září do října. Poslední ex. jsem chytil a kroužkoval: Halda 17. 10. 1962, 22. 10. 1963, 17. 10. 1964, 27. 10. 1965, 28. 10. 1966, 27. 9. 1967, 11. 10. 1968, 8. 0. 1969, 30. 9. 1970, 23. 9. 1971, 12. 10. 1972, 30. 9. 1973, 5. 10. 1975, 22. 10. 1976, 6. 10. 1977; Horní Čermná 9. 11. 1974 pozorován ♂.

86. M 493 370 J: 6. 10. 1964 Halda V: 20. 11. 1964 Temrjuksij raj. Krasnodarský kr. SSSR

87. Z 316 737 A: 8. 10. 1964 Halda /: 8. 2. 1965 Leonariso, Karpas CYPR

Pěvuška modrá — *Prunella modularis* [L.] Pravidelně a hojně hnízdí v lesích. Ze zimoviště přitahuje koncem března a v dubnu.

První pozorování: Albrechtice 26. 3. 1960, 17. 3. 1961, 2. 4. 1962, 29. 3. 1963, 28. 3. 1964, 25. 3. 1965, 25. 3. 1966, 14. 3. 1967, 21. 3. 1968, 18. 3. 1969, 31. 3. 1970; Halda

28. 3. 1965, 24. 3. 1966, 10. 3. 1967, 23. 3. 1968, 1. 4. 1971, 19. 3. 1972, 25. 3. 1973, 20. 3. 1974, 29. 3. 1976, 10. 3. 1977; Dolní Čermná 3. 4. 1971, 17. 3. 1975, 12. 3. 1977; Horní Čermná 28. 3. 1976; Lanškroun 20. 3. 1962, 3. 4. 1966, 14. 4. 1969, 6. 4. 1970, 1. 4. 1974, 29. 3. 1975; Rudoltice: 1. 4. 1976.

Hnízdičové smrčkové houštinách, v keřích, roští apod., zpravidla nevysoko. Několik hnízdních dat: Lanškroun 12. 5. 1965 smrk, 0,7 m, 4 vej., 17. 6. 4 pull.; Albrechtice smrk, 21. 5. 1973, 0,5 m, 4 vej., 30. 5. vej., 5. 6. malé pull., 8. 6. 5 pull.; Nepomuky 14. 6. 1975 smrk, 1 m, 4 vej., 20. 6. malé pull., 23. 6. 4 pull.; Halda: 14. 5. 1965 smrk, 1,3 m, malé pull., 19. 5. 4 pull., 14. 6. 1975 smrk u cesty, 1 m, 4 vej., 20. 6. malé pull., 23. 6. 4 pull. (všude všechna pull. kroužkována), 20. 7. 1977 v pasece smrček, 0,5 m, vzletných 5 pull.

Odlet do zimoviště probíhá od září do října. Poslední ex. jsem chytil a kroužkoval: Halda 29. 9. 1962, 26. 10. 1963, 8. 10. 1964, 22. 10. 1965, 21. 10. 1966, 23. 9. 1967, 16. 9. 1968, 12. 11. 1969, 27. 9. 1970, 5. 10. 1971, 6. 10. 1972, 28. 9. 1973, 3. 10. 1974, 11. 11. 1976, 20. 10. 1977.

88. Z 420 158 A: 1. 6. 1972 Halda V: 29. 9. 1976 lbidem

89. M 500 787 ♂: 12. 4. 1966 Albrechtice V: 2. 10. 1967 Vituzza di Ragogna, Udine ITÁLIE

90. M 566 923 A: 20. 9. 1969 Halda /: 29. 10. 1971 Vaglia, Firenze ITÁLIE

91. M 637 863 A: 5. 10. 1971 Halda /: 8. 12. 1972 Pagliare, Ascoli Piceno ITÁLIE

Skorec vodní — *Cinclus cinclus* BECHST. Hojně hnízdí na všech říčkách a potůčcích. Na zimu v době velkých mrazů se stahuje do níže položených nezamrzajících říček. Nezamrznou-li potoky, zdrží se na hnízdišti celou zimu. I v zimě je ho možno zaslechnout za slunečných dnů. Zpravidla hnízdí pod mosty, na skalách, pod vývraty a mezi kořeny stromů. Stává se že má hnízdo postaveno i za proudem padající vody, kterou musí pokaždé prolétnout. Je-li příznivé jaro, začíná se stavbou hnízda již v březnu. Snůšku 4—6 vaj. má dvakrát v roce, ve 2. snůšce bývá násada menší. Pravidelně hnízdí každoročně ve stejných místech, používá hnízda několik let. Když se u Albrechtic předělával most, dal jsem do něj zabudovat dřevěnou polobudku, ihned ji přijali a od té doby v ní pravidelně hnízdí. Hnízdo má vždy přímo nad vodou od 30 cm do 2 m.

Hnízdní data z hnízdiště na Haldě u „Železného mostu“: Hnízdo je v puklině skály 45 cm nad vodou, sledoval jsem jak I., tak II. snůšku: 1960 — I. 11. 5. 4 pull., 1961 — I. 24. 4. 5 pull., II. 12. 6. 4 pull., 1962 — I. zničeno, II. 2 pull. 1963 — I. 9. 5. kroužkována ♀, 19. 5. 4 pull., 1964 — I. 15. 4. 5 vaj., II. 5. 5 pull., 1965 — I. 4. 5. 5 pull., II. 28. 6. 3 pull., 1966 — I. 9. 5. 5 pull., 1967 — 5. 5. 4 pull., 1968 — I. zničeno, II. 25. 6. 2 pull., 1969 — nehnízdl; 1970 — obě snůšky zničeny. 1971 — I. 29. 4. 2 pull., ♀ kroužkována, 10. 5. 3 pull., 1972 — I. 19. 4. 5 vaj., 28. 4. 5 pull., II. 22. 6. 3 pull., 1973 — I. 5. 5. 5 vaj., 21. 5. 2 pull., 1974 — I. 25. 4. pull., 26. 4. 4 pull., 1975 — I. zničeno, II. 20. 6. 4 pull., 1976 — nehnízdl; 1977 — 22. 4. malé pull., 27. 4. 6 pull., II. 20. 6. 2 pull. (všechna pull. kroužkována). Ve 104 snůškách jsem celkem okroužkoval v I. hnízdě 4×1, 5×2, 7×3, 19×4, 32×5, 7×6, a 1×7 pull., ve II. hnízdě 5×1, 5×2, 10×3, 5×4, 2×5, a 2×6 pull. Velké množství hnízd bývá zničeno od škodné a nejvíce od mládeže, rybářů a ostatních lidí. Na „Moravské Sázavě“ hnízdí jednotlivé páry asi 700—1000 m od sebe. Svoje hnízdní okrsky si ♂ obhajují a nestrpí v něm jiného.

92. K 198 395 P: 24. 4. 1961 Albrechtice /: 30. 9. 1962 Jedlí (Zábřeh)

93. K 49 284 P: 11. 5. 1964 Halda /: září 1969 Dolní Morava, okr. Ústí n. O.

94. K 247 991 A: 9. 3. 1965 Albrechtice /: únor 1967 řeká Loučná u Litomyšle

Střízlík obecný — *Troglodytes troglodytes* (L.) Pravidelně a hojně hnízdí. Jednotlivě přezimuje, v křovinách, rákosí a kolem potoků. Jarní průtah probíhá v březnu a dubnu.

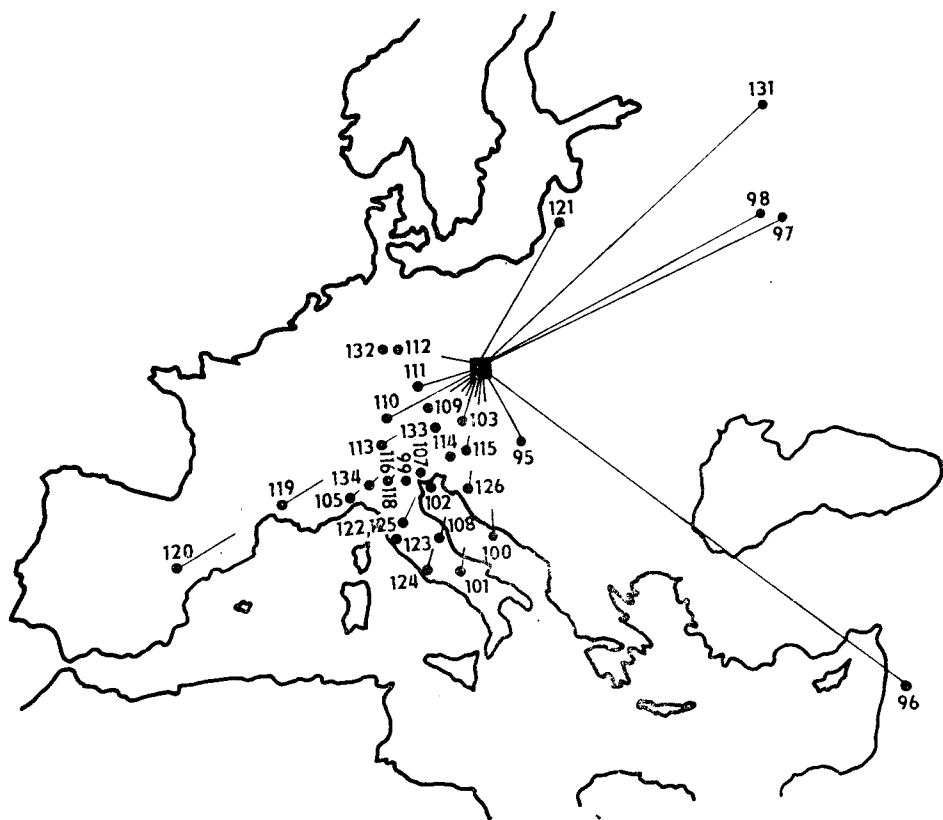
Tahová pozorování: Halda 26. 3. 1964 — 4 ex., 10. 3. 1972 — zpěv u „Lomu“, 10. 3. 1977 — 1 ex.; Albrechtice 17. 3. 1966 všude hojný, v „Sázavském údolí“ — 7 ex.

Hnízdí pod vývraty, na skalách, v březích cest a potoků, v různém roští a houštinách. Hnízdo má většinou těsně nad zemí, nejvýše jsem našel na skále 2,5 m vysoko. Několik hnízdních dat: Halda 27. 5. 1965 pod vývratem 6 vaj., 10. 6. zničeno při od-

řezání kmene; Albrechtice 3. 5. 1971 pod břehem 2 vej., 21. 5. vej., 1. 6. 7 pull.; Nepomuky 9. 6. 1975 stavba hnízda, smrček, 1 m, 14. 7. — 7 vaj., 30. 7. 1 vzletné pull.; Herbortice 17. 6. 1977 na příkopě malé pull., 24. 6. 4 pull.; Výprachtice 27. 4. 1972 na skále, 2 m, stavba, 18. 5. — 6 vaj., 30. 5. malé pull., 2. 6. 6 pull.; Horní Heřmanice, 25. 6. 1974 v roští 7 pull.; Halda 26. 6. 1974 v břehu potoka 8 pull. V uvedených a dalších celkem 41 hnízdech jsem okroužkoval: 1×2, 2×3, 8×4, 6×5, 9×6, 14×7 a 1×8 pull.

Pozorování ze zimy: Albrechtice 21. 12. 1965 — 1 ex.; Halda 21. 12. 1965.

Ť u h ý k š e d ý — *Lanius excubitor* L. Hojný na obou tazích. Několik pozorování: Albrechtice 7. 1. 1965; Halda 14. 2. 1965; Dolní Heřmanice 24. 10. 1965; Lanškroun 14. 11. 1965; Sázava 4. 12. 1965. Hnízdo si staví v keřích, nebo v polních lesících. Nález hnízda nemám, ale pozorování z hnízdní doby hnízdění nasvědčují: Jakubovice 21. 6. 1970, 3. 5. 1971; Albrechtice 23. 5. 1976; Luková 23. 5. 1976; Sázava po celý květen pozorován 1 pár u „TESLY“. 95. RR 111 975 A: 14. 10. 1969 Halda /: 15. 12. 1973 Erd MAĎARSKO

Obr. 5. Zahraniční zpětná hlášení ptáků kroužkovaných v okolí Lanškrouna. Čísla v mapách odpovídají číslům zpětných hlášení v textu u každého druhu: 95 *Lanius excubitor*, 96 *L. collurio*, 97—98 *Parus major*, 99 *P. caeruleus*, 100—103 *Bombycilla garrulus*, 105 *Coccothraustes coccothraustes*, 107—108 *Carduelis chloris*, 109—121 *C. spinus*, 122 až 126 *C. cannabina*, 131—132 *Pyrrhula pyrrhula*, 134—135 *Loxia curvirostra*.

Ausländische Rückmeldungen der in der Lanškrouns Umgebung beringten Vögel. Die Nummern in den Karten entsprechen den Nummern der Rückmeldungen im Text bei jeder Art

Ťuhýk obecný — *Lanius collurio* L. Stále hojně hnízdí. V posledních letech se stavy prudce snižují v důsledku odstraňování keřů. Přilétá v květnu.

První pozorování: 4. 5. 1961, 3. 5. 1962 ♀, 23. 5. 1963 1 pár, 5. 5. 1964 ♂, 6. 5. 1965 ♂, 9. 5. 1966, 8. 5. 1967 ♂, 5. 5. 1968 ♂, 13. 5. 1969 ♂, 3. 5. 1970 ♂, 5. 5. 1971, 9. 5. 1972, 13. 5. 1973 ♂, 5. 5. 1974 ♂, 12. 5. 1975 ♂, 14. 5. 1976 ♂, 7. 5. 1977 ♂.

Hnízdí v keřích, zahradách a okraji lesů. Několik hnízdních dat: Jakubovice 21. 6. 1970 — 5 čistých vajec, 12. 7. 4 pull.; Lanškroun 17. 6. 1971 v šípku 2 vej. 7. 7. zničena škodnou, 18. 7. náhradní snůška v téměř keři 6 vaj., 1. 8. 5 pull.; Mezilesí 2. 6. 1972 v šípku 1 vej., 26. 6. — 4 vej., 1. 7. malé pull., 5. 7. 4 pull.; Albrechtice 4. 6. 1973 v olši, 1 m, stavba, 15. 6. ♀ sedí, 22. 6. 5 vaj., 28. 6. — 1 pull. a 4 vej., 3. 7. 1 pull., 4 hluchá vejce; Výprachtice 18. 6. 1976 v šípku 6 vaj., 2. 7. líhnoucí se pull., 8. 7. 6 pull.; Sázava 17. 6. 1977 — 5 vaj., 29. 6. 5 pull. (všude všechna pull. okroužkována. Po odhnízdění se juv. potulují a během srpna až do září postupně odtahují do zimoviště. Poslední ex. jsem chytil a okroužkoval na Haldě: 2. 9. 1965, 19. 9. 1971, 8. 9. 1972 a 27. 8. 1975.

96. R 88 239 J: 4. 8. 1973 „Krátký“ /: 8. 5. 1974 Tartous SYRIE

Sýkora koňadra — *Parus major* L. Běžně hnízdí ve všech příhodných místech. Podzimní průtah probíhá od X.—XII. Zpětný průtah je v II.—III.; Halda 19. 2. 1972 po celý den na zahradě „Hájeky“ 50 ex.

Několik hnízdních dat z Haldy: „Hájovna“ v budce 19. 5. 1961 12 pull., 27. 5. 1963 11 pull., 20. 7. 1963 3 pull., 26. 5. 1964 11 pull., 14. 7. 1964 5 pull., 5. 6. 1965 5 pull., 27. 7. 1965 2 pull., 18. 5. 1972 9 pull., 1. 6. 1973 9 pull., 19. 7. 1973 8 pull., 4. 6. 1975 9 pull., 12. 8. 1975 4 pull., 10. 6. 1976 5 pull., 27. 7. 1976 8 pull. (všechna pull. kroužkována).

97. Z 303 790 ♀: 27. 3. 1964 Halda V: 21. 9. 1971 Tula SSSR

98. Z 463 502 ♀: 28. 3. 1973 Halda /: 3. 3. 1976 Kaluga SSSR

Sýkora modřínka — *Parus caeruleus* L. Běžně hnízdí na zahradách a v lese. Méně hojná předešlé, zdržuje se po celý rok, někteří jedinci podnikají daleké potulky. Hnízdí v dutinách, s oblibou používá budek. Hnízdění z Albrechtic: 3. 6. 1966 v budce okroužkováno 8 pull.

99. M 566 456 J: 13. 7. 1969 Halda /: 23. 10. 1969 Spilimbergo, Pordenone

ITALIE

Sýkora uhelníček — *Parus ater* L. Hojně hnízdí ve všech lesích. Na podzim podniká daleké potulky, které jsou podobny tahu. Hojně se zdržuje v lesích i přes zimu. Nazpět táhne v únoru.

Hnízdí v dutinách stromů a používá budek vyvěšených v lese. Několik hnízdních dat: Albrechtice 29. 5. 1962 v buku, 6 m, 7 pull.; Halda v pařezu 23. 6. 1960 9 pull.; Nepomuky 16. 5. 1972 v pařezu 8 pull.; Dolní Černíná 27. 5. 1973 v budce 8 pull.; Výprachtice 5. 6. 1973 mezi kořeny buku 10 pull. (všude všechna pull. okroužkována).

Sýkora parukářka — *Parus cristatus* L. Pravidelně v lesích v menším počtu hnízdí. Zdržuje se po celý rok, v zimě se sdružuje do hejn ostatních sýkor.

Hnízdí v zemních dutinách, pařezích a ve starých veverčích hnízdech: Halda 7. 6. 1972 v pařezu kroužkováno 6 vzletných pull.

Sýkora babka — *Parus palustris* L. Nechojně hnízdí v celém území. Zdržuje se po celý rok. V zimě se přidává k ostatním sýkorám.

Hnízdí v dutinách v zemi i ve stromech: Albrechtice 20. 5. 1964 v dutině kroužkováno 7 pull. Vyvedená juv. chytám běžně po celou sezónu.

Sýkora lužní — *Parus montanus* BREHM Méně hojná předešlé. Vyskytuje se po celém regionu. Hnízdí v dutinách: Halda 18. 5. 1972 v olši, 5 m, malé pull. 3. 6. vyvedeno.

Mlynařík dlouhocasý — *Aegithalos caudatus* (L.) Nehojně se vyskytuje a hnízdí. V době podzimních potulek chytány obě formy procentuálně (bělohlavá i pruhovaná) ve stejném množství, vyskytuje se mezi nimi mnoho kříženců obou forem. V posledních letech se zdá, že se stavy snižují. Na podzim se sdružuje do hejnek 8—20 kusů. Nejčastěji protahuje od října do listopadu. Např. roku 1976 jsem chytil 26. 9. 6 ex., 26. 10. — 11 ex., 1. 11. — 9 ex.

Hnízdí v křovinách a v houštinách: Albrechtice 28. 5. 1962 v křovi 6 vaj. 20. 5. 1964 v nízkém smrčku kroužkováno 12 pull.

Moudivláček lužní — *Remiz pendulinus* (L.) Nepravdělně protahuje. Jarní pozorování z rybníků: „Dlouhý“ 3. 4. 1966 — 2 ex., 1. 4. 1974 chycen 1 pár; „Rudoltické“ 1. 4. 1976 chyceny 3 ex; „Čermenský“ 4. 4. 1976 — 1 ex., 1. 5. 1976 — 1 ex., 23. 4. 1977 — 1 ex.; „Kozí“ 29. 5. 1977 — 1 ex. potetoval po jívě (*Salix caprea*) a vybíral z ní chmýří, patrně stavěl hnízdo.

O hnízdění se pokusil pár moudivláčků v Albrechticích 11. 4. 1967 na jívě 4 m vysoko stavba hnízda, 20. 4. nedokončeno, opuštěno. Podzimní pozorování: „Krátký“ 28. 9. 1961 ráno 2 ex., navečer 3 ex., 16. 7. 1964 v rákosí 1 ex.

Sýkořice vousatá — *Panurus biarmicus* (L.) Zatoulá se jen velmi vzácně. Chytil jsem jednou v rákosině „Čermenského“: 17. 4. 1976 vybarveného ♂.

Brkoslav severní — *Bombycilla garrulus* (L.) Hojně každoročně protahuje. Je-li úroda jeřabin, zůstává tak dlouho, dokud všechny neobere.

První podzimní pozorování na Haldě: 22. 12. 1962, 23. 11. 1963, 28. 10. 1965, 9. 11. 1966, 3. 12. 1967, 30. 11. 1970, 1. 11. 1975, 26. 11. 1976, 26. 11. 1977. V některých letech přitáhne v obrovských masách. Taková invaze byla v zimě 1963 a 1975; Např. 5. 11. 1965 bylo na jeřabinové aleji u silnice nad Čenkovcemi hejno 800 kusů. Na Haldě na jeřábu v „Hájovně“ bylo po celý listopad 1975 hejno 300 ex.

Poslední pozorování na jaře: 27. 2. 1962, 29. 4. 1964 4 ex., 20. 1. 1968, 13. 4. 1971 — 10. ex. 19. 1. 1972, 5. 1. 1973, 17. 2. 1974, 18. 2. 1975, 20. 3. 1976 a 8. 2. 1977.
100. K 256 478 ♀: 15. 11. 1965 Halda /: 28. 1. 1966 Split JUGOSLAVIE
101. K 256 486 ♀: 15. 11. 1965 Halda /: 30. 12. 1965 Maiella — Chieti ITÁLIE
102. K 258 902 ♂: 16. 11. 1965 Halda /: 25. 1. 1966 Zelarino (Venezia) ITÁLIE
103. K 258 977 ♀: 23. 11. 1965 Halda V: 25. 1. 1968 Linz RAKOUSKO

Vlaštovka obecná — *Hirundo rustica* L. Běžně hnízdí v každé obci, v posledních letech hlavně v kravínech a ostatních objektech zemědělských. Na jaře přitahuje v dubnu.

První pozorování z regionu: 13. 4. 1960, 19. 4. 1962, 12. 4. 1963, 2. 4. 1964, 13. 4. 1965, 9. 4. 1966, 12. 4. 1967, 7. 4. 1968, 13. 4. 1969, 7. 4. 1970, 14. 4. 1971, 6. 4. 1972, 15. 4. 1973, 20. 4. 1974, 12. 4. 1975, 7. 4. 1976 a 9. 4. 1977.

Několik hnízdních dat: Albrechtice 21. 6. 1960 na traverse v kravíně 4 pull., 1. 7. 1960 5 pull., 7. 7. 1960 2 a 3 pull.; Halda v kravíně 24. 6. 1960 kroužkována ♀ a 4 pull., 7. 7. 1960 2 a 2 pull.; Žichlínek 6. 7. 1960 na trámě 4 pull.; Dolní Heřmanice: 8. 7. 1964 na trámě 5 pull. (všude všechna pull. kroužkována). Nocují společně v rákosinách rybníků. Často je to až několik desítek tisíc ex. nejednou. Např. „Krátký“ 26. 9. 1961 asi 1000 ex.; „Kozí“ 27. 8. 1977 asi 30 000 ex.

Do zimoviště odlétá najednou přes noc, během září a října. Poslední pozorování: Lanškroun 5. 11. 1965 (ŠTANCL 1966), 20. 10. 1966, 11. 9. 1977 — létalo nad „Čermenským“ asi 200 ex., mezi nimi čistý albin.

Jiříčka obecná — *Delichon urbica* (L.) Hojně hnízdí, poněkud na budovách, tvoříce kolonii. Přilétá koncem IV. až v V.

První pozorování z regionu: 1. 5. 1964, 7. 5. 1965, 6. 5. 1970, 5. 5. 1971, 19. 4. 1972, 24. 4. 1976, 8. 8. 1977.

Ve snůšce bývá 4—5 vaj. Několik údajů z hnízdiště v kravíně na Haldě: 13. 7. 1968

2×2, 6×3, 9×4, 1×5, a 1×6 pull., 11. 7. 1969 1×2, 5×3, 1×4 pull., 9. 7. 1971 2×2, 6×3, 1×5 pull., 28. 6. 1972 2 a 4 pull., 5. 7. 1972 3 pull., 8. 7. 1972 1×2, 5×3, 4×4, a 1×5 pull., 23. 6. 1973 2×3, 1×4, a 2×5, pull., 25. 6. 1976 2 a 3 pull., 14. 7. 1976, 3×3 a 2×4 pull.; pod střechem kravína v Albrechticích 1. 7. 1960 4 pull. 5. 8. 1960 3 pull. 11. 7. 1961 4 pull. 12. 7. 1961 — 2, 3, 3, 4 pull. 3. 7. 1962 3 a 4 pull. 30. 6. 1964 3×4, a 1×5 pull. 19. 8. 1966 2×2 a 2×3 pull. 4. 7. 1967 2×3, 4×4, 1×5, a 2×6 pull. 27. 6. 1968 — 2, 3, 4, 5, 5, pull. 15. 7. 1969 — 2, 2, 3, 4, 4, 5 pull. 24. 6. 1970 5 pull. 19. 7. 1976 2×4 pull. (všude všechna pull. okroužkována).
104. M 383 172 P: 1. 7. 1960 Albrechtice ? : 30. 7. 1962 Licibořice (Chrudim)

Břehule říční — *Riparia riparia* (L.) Pravidelně protahuje na obou tazích. Zalétá společně s vlaštovkami do nocovišť v rákosinách. Přilétá v květnu, první pozorování z rybníků: 1. 5. 1964, 6. 5. 1965, 31. 5. 1967, 20. 5. 1970 (asi 100 ex.), 16. 5. 1972, 14. 5. 1976, 13. 5. 1977. Poslední pozorování z ryb.: 28. 9. 1961, 4. 9. 1964, 27. 8. 1977.

Brhlík lesní — *Sitta europaea* WOLF. Hojný po celý rok. Hnízdí v dutinách, které si zalepuje směsí hlíny.

Několik hnízdních dat: Halda 24. 5. 1961 vrba, 5 m, 6 pull., 27. 5. 1963 7 pull. 23. 5. 1971 buk, dutina po datlu čer., 15 m, 2 pull.; Albrechtice 31. 5. 1964 v budce 6 pull., 28. 5. 1968 v dutině po žluně šedé, 1,3 m, 3 pull.; Mezilesí 2. 6. 1972 buk, 1,5 m, 3 pull.; Dolní Černá: 2. 6. 1973 v budce 7 pull. (všude všechna pull. kroužkována).

Šoupálek dlouhoprstý — *Certhia familiaris* BREHM Pravidelně, ale nehojně se vyskytuje po celý rok. Na podzim a v zimě táhne v hejnech sýkor. Hnízdo si staví v různých štěrbinách, prasklinách apod.

Hnízdiště na Haldě v „Hájovně“ za odchlípnutým prknem u stodoly: 1. 5. 1964 začíná stavět, 12. 6. 7. pull., 30. 5. 1966 4 pull., 2. 5. 1968 začíná stavět, 6. 5. 2 vej., 2. 6. 6 pull., 10. 6. 1971 hnízdo v rozštípnutém smrku — 3 pull. (všude všechna pull. kroužkována).

Šoupálek krátkoprstý — *Certhia brachydactyla* BREHM Pravidelně se vyskytuje. Méně hojný předešlého. Pouze jednou jsem našel hnízdo v Nepomukách 1. 6. 1961 v rozštípnutém smrku, kroužkována 4 pull.

Blask tlustozobý — *Coccyzus coccyzus* (L.) Nepravidelně hnízdí. V některých letech hojný, jindy úplně chybí. Na podzim a v zimě se soustřeďuje do míst s výskytem semene habru (*Carpinus betulus*): např. Halda 6. 1. 1965 nejméně 100 ex; Albrechtice 26. 12. 1976 přeletujících 152 ex. v „Sázavském údolí“. Hnízdí na stromech: Albrechtice 1. 7. 1964 modřín, 10 m, kroužkováno 1 pull.

105. RR 80 070 J: 24. 6. 1963 Halda /: 12. 10. 1965 Fracconalto, Alessandria ITÁLIE
106. RX 4 560 A: 7. 8. 1972 Halda V: 14. 10. 1974 Pramaine Ponteba, Udine ITÁLIE

Zvonek zelený — *Chloris chloris* (L.) Hojný po celý rok. Někteří podnikají na zimu daleké potulky. Hnízdí v keřích a na stromech.

Několik hnízdních dat: „Krátký“ 23. 6. 1972 v šípku, 1,5 m, 4 vej., 5. 7. malé pull., 10. 7. 4 pull.; Mezilesí 17. 6. 1972 šípek, 2 m, 5 vaj., 10. 7. 4 pull.; Albrechtice: 22. 6. 1973 v šípku, 2 m, 5 vaj.; Valteřice 12. 7. 1976 hruška, 3 m, 5 pull.; Halda: 21. 6. 1977 červený bez (*Sambucus racemosa*) 5 pull. (všude všechna pull. kroužkována).

107. Z 310 369 J: 25. 7. 1964 Lanškroun /: 4. 11. 1971 Casalserugo, Padova, ITÁLIE
108. Z 504 523 ♂: 17. 7. 1976 Lanškroun /: 1. 11. 1976 Loc-S. Croce-Recanati, Macerata ITÁLIE

Stehlík obecný — *Carduelis carduelis* (L.) Hojně hnízdí po zahradách ve městě i na vesnici. Na podzim se sdružují ve velká hejna až 1000 ex. Nocují na společných nocovištích, např. 23. 12. 1964 ve smřčině u Lanškrouna nocovalo asi 300 ex.

Hnízdí na stromech: Halda 11. 7. 1962 třešeň, 5 m, 4 pull.; Lanškroun 12. 6. 1964 lípa, 4 m, 5 pull.; Halda 11. 7. 1971 jabloň, 2,5 m, 5 pull., 15. 7. 1971 černý bez (*Sambucus nigra*) 5 pull. (všude všechna pull. kroužkována).

Čížek lesní — *Carduelis spinus* (L.) Hojný při obou tazích. V některých letech hojně hnízdí, v jiných téměř chybí. Podzimní průtah severských populací začíná v září a pokračuje až do listopadu. Někteří přezimují. Zpětný tah začíná v II. a končí v IV. V některých letech se objevují v obrovských množstvích: roku 1971 jsem chytil 822 ex. Hnízdí vysoko v jehličnatých stromech. Hnízdo jsem nenašel, ale pozoruji běžně každoročně hnízdící páry po celý rok. Též chytám mnoho vyvedených juv., např. v Sázavě 3.—20. 5. 1977 jsem chytil 22 juv., z toho někteří byli právě vyvedení, ještě s krátkými ocásky.

109. N 146 455 ♀: 1. 11. 1968 Dolní Heřmanice V: 1. 3. 1969 Ismaning, Mnichov, Oberbayern NSR

Překroužkováno RADOLFZELL K 547 373

110. S 4 257 ♀: 7. 10. 1971 Halda V: 8. 11. 1971 Garmisch—Partenkirchen NSR
 111. M 637 916 ♀: 23. 10. 1971 Halda V: 23. 1. 1972 Frankenthal, Pfalz NSR
 112. N 146 477 ♂: 12. 11. 1968 Dolní Heřmanice V: 3. 6. 1969 Muldhamer bei Aui NDR
 113. Z 401 306 ♂: 28. 10. 1971 Dolní Heřmanice /: 12. 12. 1971 Pettneu a Arlberg, Tirol RAKOUSKO
 114. S 4 354 J: 19. 10. 1971 Halda V: 9. 2. 1973 Ebental, Klagenfurt RAKOUSKO
 115. S 90 029 ♂: 31. 10. 1975 Halda V: 19. 11. 1975 Schörfling, Oberösterreich RAKOUSKO
 116. N 120 101 ♂: 5. 5. 1964 Halda /: 17. 10. 1965 Tretto (Vicenza) ITÁLIE
 117. N 146 458 ♂: 1. 11. 1968 Dolní Heřmanice /: 25. 10. 1968 Riva sul Garda, prov. Trento ITÁLIE
 118. S 51 523 ♂: 27. 10. 1973 Dolní Heřmanice V: 5. 12. 1973 Monterotondo, Brescia ITÁLIE
 119. N 171 838 ♂: 1. 9. 1970 Halda /: 7. 11. 1970 Privas, dep. Ardèche FRANCIE
 120. S 4 202 ♀: 6. 10. 1971 Halda /: 24. 12. 1972 Tarragona ŠPANĚLSKO
 121. S 311 076 ♀: 23. 10. 1966 Neringa (Lithuanian SSR) MOSKWA SSSR V: 12. 11. 1968 Dolní Heřmanice (překr. N 152 501)

Konopka žlutozobá — *Carduelis flavirostris* (L.) Vzácně zalétne při průtahu. Pozorování: Halda 28. 2. 1972 na poli 11 ex., 7. 12. 1975 — 50 ex.; Ostrov 2. 12. 1972 z hejna 13 ex. chycen 1 ex., 7. 12. 1972 na poli chycen 1 ex., během dopoledne přeletělo ještě 30 ex.; Dolní Čermná 4. 12. 1972 na rumišti nejméně 300 ex.; Albrechtice: 28. 2. 1976 na jetelišti 15 ex.

Konopka obecná — *Carduelis cannabina* (L.) Hojně na zahradách, hřbitovech a nehojně i na lesních pasekách. Jednotlivě přezimuje. Přilétá v III—IV.

První pozorování z regionu: 10. 4. 1963, 6. 3. 1966, 14. 3. 1967, 26. 4. 1968, 10. 4. 1970, 3. 4. 1971, 24. 3. 1973, 8. 3. 1975, 2. 3. 1976, 10. 3. 1977.

Snůšku 4—6 vajec má dvakrát do roka. První hnízdění mívá zpravidla v jehličnanech. Několik hnízdních dat: Lanškroun na hřbitově 15. 5. 1964 zerav 2 m, 4 pull., tuje 1,5 m, 3 pull., zerav 2 m, 5 vaj., zerav 3 m, 5 vaj., tuje 1,5 m, 3 vej.; Albrechtice hřbitov 26. 5. 1970 zerav 2 m, 5 vaj., tuje 2 m, 5 vaj., 21. 5. 1971 5, 6 vaj., 2. 6. stavba a 5 pull., 30. 5. 1973 — 2X stavba, 23. 5. 1975 — 2, 4 vej., 25. 5. 1976 tuje 2 vej., 8. 6. 6 vaj., 18. 6. kroužkováno 5 pull., 1 hluché vejce; Halda šípek, 25. 6. 1972 4 vej., 8. 7. kroužkována 4 pull.; Luková 14. 5. 1973 červený bez 1 m, stavba, 30. 5. — 5 vaj.; Sázava 22. 6. 1973 hloh, 4 vej. Poslední pozorování na Haldě: 22. 9. 1963 na poli hejno asi 50 ex.

122. M 383 059 P: 18. 6. 1960, Lanškroun /: 3. 1963 Castelfiorentino (Firenze) ITÁLIE
 123. Z 344 444 ♀: 3. 10. 1965 Halda /: 20. 11. 1965 Chiesina Uzzanese (Pistoia) ITÁLIE
 124. Z 463 773 J: 18. 8. 1973 Ryb. „Krátký“ /: 20. 1. 1974 Genzano di Roma ITÁLIE
 125. Z 247 098 J: 3. 9. 1962 Dolní Třešňovec (v nocovišti) /: 21. 10. 1963 Campi Bisenzio (Firenze) ITÁLIE
 126. Z 420 105 ♂: 24. 5. 1972 Halda /: 7. 4. 1973 Spodnja Idrija JUGOSLAVIE

Čečetka zimní — *Carduelis flammea* (L.) Nepravidelně v menším množství protahuje. Roku 1972 se objevila v invazionálním množství. Koncem XI. a zač. XII. se zdržovalo na zapleveleném poli nedaleko „Hájovny“ u Ostrova hejno několik tisíc ex. První ex. jsem v r. 1972 pozoroval ve Výprachticích 25. 11. u „Školy“: Ráno zde bylo 5 ex., navečer již 150 ex. Potom jsem je pozoroval denně v různých místech ve velkých množstvích až do konce XII.

Pozorování: Lanškroun 8. 12. 1963 na lebedě 2 ex.; Sázava 6. 1. 1963 na pelyňku 1 ex.; Albrechtice 1. 12. 1965 chycena ♀ z hejna čížků, 3. 12. 1965 — 10 ex.; 28. 3. 1971 — 6 ex.; Dolní Heřmanice 29. 1. 1966 chycen ♂ na zásypu; Halda 7. 2. 1966 — 3 ex., 19. 2. — 30 ex., 21. 2. 60 ex., 23. 2. — 10 ex., 24. 2. — 1 ex., 5. 3. — 3 ex., 7. 3. 1966 — 13 ex.; 2. 1. 1973 — 3 ex., 3. 1. — 2 ex., 4. 1. 1973 — 7 ex.; 25. 9. 1974 chycena ♀, 30. 10. — 1 ex.; 21. 11. 1975 — 1 ex., 15. 12. 1975 chycen 1 ex.; 12. 12. 1977 — 1 ex. Poslední ex. jsem na Haldě chytil 26. 4. 1973 1 ♀.
127. Z 458 654 ♀: 7. 12. 1972 Dolní Čermná ? : 11. 2. 1973 Kravaře, okr. Opava
128. Z 458 672 ♀: 8. 12. 1972 Dolní Čermná V: 21. 3. 1973 Rychvald, ryb. „Podkostel-ňák“, okr. Karviná

Čečetka bělavá — *Carduelis hornemanni* (COUES). Vzácně za tahu. Chytil jsem ji dvakrát: Ostrov 2. 12. 1972 1 ♀; Halda 17. 1. 1973 1 ♀.

Zvonohlík zahradní — *Serinus serinus* (L.) Hojně hnízdí na zahradách. Přilétá v III.—IV., první pozorování v regionu: 12. 4. 1962, 24. 4. 1963, 13. 4. 1965, 6. 4. 1966, 7. 4. 1967, 3. 4. 1968, 3. 5. 1970, 3. 4. 1971, 8. 4. 1972, 6. 4. 1976 a 25. 3. 1977.

Hnízdí na stromech. Několik dat: Albrechtice 18. 6. 1960 smrk, 5 m, 4 pull.; Lanškroun 4. 6. 1964 hruška, 4 m, 5 pull.; Nepomuky 17. 6. 1972 v rybízu, 1 m, 4 pull.; Halda 24. 7. 1976 hruška, 3 m, stavba hnízda, 15. 8. 4 pull. (všude všechna pull. kroužkována).

Poslední pozorování z oblasti: 6. 10. 1963, 15. 9. 1964, 14. 3. 1966, 11. 8. 1969, 3. 11. 1972, 28. 9. 1973, 16. 10. 1975, 28. 10. 1976.
129. S 37 189 ♂: 21. 7. 1973 Ryb. „Krátký“ V: 11. 4. 1974 Bratřikovice, okr. Opava

Hýl obecný — *Pyrrhula pyrrhula* (L.) Hojně hnízdí a protahuje. Jarní tah není tak nápadný, probíhá od II.—V.

V květnu se objevuje každoročně velký počet lichých ♂, např. Halda 10. 5. 1971, chyceno 9 ♂. Hnízdí v jehličnatém lese v korunách. Hnízdo jsem nenašel, ale v hnízdní sezóně chytám každoročně vyvedené juv., i celé rodinky, Např. Halda 19. 6. až 24. 8. 1972 jsem chytil 54 juv. a 12 ad. hýlů. Podzimní tah počíná v X. a pokračuje až do XII. V některých letech bývá tah intenzivní a počtem bohatý. Dolní Heřmanice: 10. 11. 1965 během dne jsem chytil 39 ex., odhaduji, že jenom v tomto dni přetáhlo na „Záhoře“ minimálně 400 ex. Další den se jich chytilo 17 ex. a opět jich přetáhlo velké množství.

130. Z 343 425 J: 1. 8. 1965 Halda V: 30. 1. 1966 Divec, okr. Hradec Králové
V: 25. 12. 1966 Divec, okr. Hradec Králové

131: Z 348 203 ♂: 11. 11. 1965 Halda V: 6. 11. 1967 Rybinsk, Jaroslavská obl. SSSR
132. 8028/3227 ♂: 10. 2. 1974 Forstránke, Jena HIDDENSEE NDR V: 12. 5. 1974 Halda (překr. M 654 516)

Křivka obecná — *Loxia curvirostra* L. Pravidelně protahuje. V některých letech přilétne v obrovských masách a pak zde i zahnízdí, v jiných letech hnízdí jen sporadicky několik párů. Taková invaze byla v letech 1962 až 1963, 1965—1966, 1971—1972 (chyceno 302 ex.), 1976—1977 (chyceno 240 ex.).

Hnízdo si staví na větvích jehličnatých stromů. Hnízdo jsem nenašel, ale chytil jsem juv. a celé rodiny, někteří juv. ještě špatně létaly. Sázava: první 2 vyvedené juv. jsem chytil 18. 4. 1977, 18. 4. — 20. 5. 1977 30 juv.; Verměřovice 12. 3. 1977 pozorován 1 pár jak sbíral a nosil materiál na hnízdo.

133. RX 4 521 ♂: 8. 7. 1972 Halda V: 5. 5. 1977 Sázava
 134. RR 80 054 ♂: 18. 10. Halda V: 25. 2. 1964 Castiglione Intelvi (Como) ITÁLIE
 135. DH 52 051 ♂: 26. 10. 1976 Neukirchen, Brannau RADOLFFZELL RAKOUSKO V: 5. 5. 1977 Sázava (překr. R X 4 918)

Křivka bělokřídlá — *Loxia leucoptera* (BREHM) Velice vzácně. 5. 4. 1977 jsem chytil ♂ na Haldě.

Pěnkava obecná — *Fringilla coelebs* L. Nejhojnější pták lesů a zahrad. Někteří zde přezimují.

Přilétá v březnu, první pozorování z oblasti: 12. 3. 1962, 28. 3. 1963, 24. 3. 1964, 17. 3. 1965, 13. 3. 1966, 27. 2. 1967, 3. 4. 1969 (asi 1000 ex.), 24. 3. 1970, 2. 4. 1971, 8. 3. 1972, 23. 3. 1973, 16. 3. 1976, 8. 3. 1977.

Hnízdo si staví v IV., druhé hnízdění v VI., na stromě: „Krátký“, smrkový lesík, 10. 5. 1964 smrk, 4 m, 5 vaj., smrk, 5 m, 6 vaj., smrk, 2 m, stavba, smrk, 3 m, 5 třídených pull., smrk, 3 m, 5 pull., smrk, 3 m, 4 vej.; Luková 6. 5. 1971 smrk, 5 m, 4 vej.

Hlavní podzimní průtah IX.—X.: Dolní Heřmanice 4. 10. 1971 — 1000 ex. Několik pozorování přezimování: Albrechtice 11. 1. 1960 chyc. ♂, 2. 1. 1965 chyc. ♂, 7. 1. 1965 ♂, 16. 1. 1965 ♂, 10. 1. 1966 ♂; Sázava 5. 1. 1962 ♂. 29. 1. 1962 ♀, ♂; Lanškroun smetiště 20. 12. 1962 — 7 ex., 29. 12. 5 ex., 9. 1. 1963 5 ex., 18. a 19. 1. 1965 8 ♂. Poslední pozorování (nepřezimujících) na Haldě 2. 11. 1962, 23. 11. 1964 ♂, 7. 11. 1965 ♂, 4. 11. 1966 ♀, 4. 11. 1967 ♂, ♀, 25. 10. 1968 ♂, ♀, 10. 12. 1972 ♀.

136. Z 316 573 ♂: 30. 9. 1964 Halda /: 8. 2. 1967 Peymeinade (A. M.) FRANCIE
 137. Z 310 264 J: 25. 7. 1964 Ryb. „Krátký“ /: 23. 11. 1974 Tavernes, Var FRANCIE
 138. Z 308 884 ♂: 4. 9. 1964 Dolní Heřmanice /: 4. 12. 1966 Valleraugue (Gard) FRANCIE

139. Z 300 406 ♀: 16. 9. 1963 Dolní Heřmanice /: 5.—10. 12. 1966 Lacošte (Vaucluse) FRANCIE

140. Z 343 253 ♀: 14. 4. 1965 Halda /: 17. 3. 1967 Sorgues (Vaucluse) FRANCIE

141. Z 348 554 ♂: 21. 5. 1966 Albrechtice /: 12. 1. 1967 St. Sorlin, Langieu (Ain) FRANCIE

142. Z 401 088 ♂: 27. 9. 1971 Dolní Heřmanice /: 2. 2. 1973 Mirabeau, Bouch-du-Rhone FRANCIE

143. Z 343 224 ♂: 6. 4. 1965 Albrechtice /: 4. 10. 1969 Pezzane, prov. Brescia ITÁLIE

144. Z 369 669 ♂: 6. 10. 1966 Dolní Heřmanice /: 10. 10. 1967 Feltre, prov. Belluno ITÁLIE

145. Z 380 637 ♂: 2. 10. 1967 Dolní Heřmanice /: 20. 10. 1967 Colico, Como ITÁLIE

146. Z 380 869 ♂: 11. 9. 1968 Dolní Heřmanice /: 13. 11. 1968 Rovereto, prov. Trento ITÁLIE

147. Z 389 991 J: 18. 7. 1971 Ryb. „Krátký“ /: 2. 10. 1971 Colico, Como ITÁLIE

148. Z 543 512 ♂: 15. 9. 1976 Dolní Heřmanice V: 18. 10. 1976 aut. C. P. C. Bergano n 375 — conv. ITÁLIE

149. Z 369 820 ♀: 11. 10. 1976 Dolní Heřmanice /: 1. 3. 1969 Mollet del Vallés, Barcelona, ŠPANĚLSKO

150. Z 380 627 ♀: 2. 10. 1967 Dolní Heřmanice V: 29. 11. 1967 Alaro, Mallorca BALEARY

Jikavec severní — *Fringilla montifringilla* L. Každoročně hojně v IX.—XI. protahuje. Ojedinele přezimuje.

První podzimní pozorování: 28. 9. 1961, 25. 9. 1962, 2. 10. 1963, 28. 9. 1964, 4. 10. 1965, 3. 10. 1966, 27. 9. 1967, 8. 10. 1968, 25. 9. 1970, 4. 10. 1971, 8. 10. 1972, 9. 10. 1974, 4. 10. 1976 a 5. 10. 1977.

Poslední jarní pozorování z regionu: 20. 4. 1961, 16. 4. 1962, 31. 3. 1963, 28. 3. 1964, 12. 5. 1965 — (ŠTANCL 1966), 25. 3. 1966, 16. 4. 1967, 26. 3. 1968, 18. 4. 1969, 31. 3. 1970, 1. 4. 1971, 27. 4. 1972, 26. 4. 1973, 12. 3. 1975 a 18. 4. 1977.

151. Z 303 132 ♀: 18. 10. 1963 Halda /: 29. 12. 1963 Bassana del Grappa (Vicenza) ITÁLIE

152. Z 369 777 ♂: 11. 10. 1966 Dolní Heřmanice /: 11. 1966 Cimego (Trentino) ITÁLIE

153. Z 369 832 ♂: 11. 10. 1966 Dolní Heřmanice /: 11. 12. 1966 Brescia ITÁLIE

154. Z 303 133 ♂: 18. 10. 1963 Halda V: 22. 2. 1965 Saint Fargeol (Allier) FRANCIE

155. Z 303 704 ♂: 16. 1. 1964 Sázava /: 7. 1. 1965 Reichenfels, Korutany RAKOUSKO

156. Z 369 836 ♂: 11. 10. 1966 Dolní Heřmanice /: 15. 1. 1967 Ravensburg NSR

Strnad luční — *Emberiza calandra* L. Nehojně hnízdí. Stav roku 1977: 5 párů. Sletuje se do společných nocovišť: Luková 7. 8. 1968 v olšových keřích 20 ex.

Pozorování přezimování: Sázava 7. 2. 1962 — 1 ex.; Lanškroun: 13. 1. 1964 na poli 5 ex., 18. 1. 1965 — 2 ex.; Albrechtice 13. 1. 1964 — 5 ex. Hnízdo jsem nenašel, pozoroval jsem několik párů v hnízdní době: 29. 5. 1962 u silnice z Lanškrouna na Lukovou 2 páry, týž den v Lanškrouně u písňka 1 pár; 18. 6. 1976 ve Výprachticích za kravínem 1 ex., 20. 7. 1977 na louce u STS pozorován 1 pár při krmení pull.

Strnad obecný — *Emberiza citrinella* L. Hojný po celý rok. Hnízdí na zemi, několik hnízdních dat: Mezilesí šípek, 0,7 m, 8. 6. 1971 4 vej., 25. 6. kroužkováno 1 pull.; Halda 17. 6. 1972 v ostružině kroužkována 4 pull.; „Krátký“ 14. 8. 1965 v olších, 1 m, 4 vej.; Albrechtice 3, 6. 1970 smrk, 75 cm, 4 malé pull., 11. 6. zničeno škodnou.

157. Z 331 697 ♀: 5. 1. 1965 Albrechtice : 15. 11. 1966 Ondřejevice, okr. Bruntál

Strnad zahradní — *Emberiza hortulana* L. Vzácny. Pozoroval jsem s bratrem zpívajícího ♂ 29. 6. 1962 na silnici z Lanškrouna do Lukové.

Strnad rákosní — *Emberiza schoeniclus* (L.) Hojně hnízdí.

Přilétá v III.—IV.; první pozorování: „Dlouhý“ 30. 3. 1962, 12. 4. 1964, 12. 3. 1967, 7. 4. 1968, 17. 4. 1970, 16. 3. 1972, 17. 3. 1974, 29. 3. 1975, 10. 4. 1977; Albrechtice 31. 3. 1965, 25. 3. 1966; „Čermenský“ 13. 4. 1969, 3. 4. 1971, 26. 3. 1972, 24. 3. 1973, 29. 3. 1975, 4. 4. 1976, 12. 3. 1977; Horní Čermná 30. 3. 1976; „Krátký“ 4. 4. 1965, 2. 4. 1966, 1. 4. 1974; „Olšový“ 16. 3. 1972.

Hnízdí v rákosí a ostrici. Několik hnízdních dat: „Čermenský“ 11. 5. 1971 v ostrici 4 vej., 16. 5. 2 pull., 2 hluchá vejce, 18. 5. 1975 5 vaj.; 2. 6. vyvedeno, 2 hl. vejce, 21. 5. 1977 v rákosí 5 vaj., 28. 5. zničeno, 4. 6. 1977 5 vaj., 19. 6. 4 pull., 1 hluché vejce; Albrechtice 24. 5. 1977 rákosí, 5 pull.; „Kozí“ 29. 5. 1977 malé pull., 2. 6. 5 pull.; „Dlouhý“ 23. 5. 1976 v rákosí 5 vaj., 30. 5. zničeno, 8. 5. 1977 5 vaj., 26. 5. zničeno, 14. 5. 1977 v orobinci 3 vej., 26. 5. malé pull., 4. 6. 4 pull.; Rudoltice 25. 5. 1977 v rákosí 5 vaj., 2. 6. zničeno, 25. 5. 1977 malé pull., 2. 6. 4 pull., dále v 21 hnízdech 3×3, 2×2, 8×4, 7×5, a 1×6 pull. (všude všechna pull. kroužkována).

158. Z 303 834 ♂: 5. 5. 1964 Ryb. „Krátký“ V: 1. 11. 1964 Tarquinia (Grosseto) ITÁLIE

Sněhule severní — *Plectrophenax nivalis* (L.) Velmi vzácně v zimě. Halda 27. 1. 1774 15 ex.; Výprachtice 9. 2. 1975 hejno 50 ex.; Albrechtice 22. 2. 1976 na jeteli hejno 14 ex.

Vrabec domácí — *Passer domesticus* (L.) Všude hojně hnízdí a přežívá u objektů zemědělské velkovýroby. Hnízdo si staví pod střechami a ve skulinách budov: Nepomuky 28. 5. 1972 v prasečáku kroužkováno 5 pull.

Vrabec polní — *Passer montanus* (L.) Méně hojný předešlého, zdržuje se přes zimu. Hnízdí v dutinách: Valteřice 5. 6. 1976 v budce 4 pull.; Mezilesí: 24. 6. 1963 v třešni 1 pull. (obojí pull. kroužkována).

Chocholouš obecný — *Galerida cristata* (L.) Dříve se hojně vyskytoval, nyní je výskyt vzácný: Lanškroun 10. 11. 1977 — 1 ex.

Skřivan lesní — *Lullula arborea* (L.) Nehojně hnízdí okolo „Suchého Vrchu“ na pasekách nad Čenkovicemi. Pozorování: Halda 7. 5. 1964 zpěv ♂, 26. 3. 1967 1 ex.; Albrechtice 23. 4. 1965 na pasece zpěv 2 ♂; Čenkovice 20. 4. 1960 na pasece pod „Suchým Vrchem“ zpěv 5 ♂. Hnízdí na zemi: Albrechtice 17. 5. 1960 5 vaj., 1. 6. kroužkována 4 pull.

Skřivan polní — *Alauda arvensis* L. Všude v polích hojně hnízdí. Ojedinele přezimuje: Sázava 2. 1. 1965 1 ex., 13. 2. 1965 2 ex. (ŠTANCL 1966) Přilétá v únoru a březnu.

První pozorování z regionu: 2. 3. 1960, 13. 2. 1961, 5. 3. 1962, 9. 2. 1963, 29. 2. 1964, 15. 3. 1965, 8. 2. 1966, 23. 2. 1967, 22. 2. 1968, 8. 3. 1969, 12. 3. 1970, 18. 2. 1971, 21. 2. 1972, 6. 3. 1973, 12. 2. 1974, 1. 3. 1975, 26. 2. 1976 a 22. 2. 1977.

Hnízdo si staví v polích a lukách na zemi: Albrechtice 24. 4. 1977 v jeteli 4 pull.; Výprachtice 20. 7. 1977 v louce 2 pull., 1 hluché vejce, Dolní Čermná 4. 5. 1972 4 pull., 13. 6. 1977 v kukuřici 4 vej., 27. 6. 4 pull.; Horní Heřmanice 5. 6. 1963 2 pull.; Mezi-lesí 24. 6. 1963 4 pull.; Lanškroun 3. 6. 1963 3 pull., 21. 5. 1964 4 pull., 15. 5. 1969 1 pull.; Halda 14. 7. 1972 4 pull. (všude všechna pull. kroužkována). Poslední pozorování: Halda 19. 11. 1965, Albrechtice 25. 11. 1971.

Skřivan ouškatý — *Eremophila alpestris* (GM.) Vzácný, jediné pozorování z Albrechtic 22. 3. 1976 na jeteli 5 ex.

Linduška úhonní — *Anthus campestris* (L.) Vzácně na tahu: 24. 8. 1966 1 ex. na poli u Dolních Heřmanic.

Linduška lesní — *Anthus trivialis* (L.) Pravidelně hnízdí.

Přilétá v dubnu, první pozorování: Albrechtice 17. 4. 1962, 23. 4. 1965, 15. 4. 1966, 21. 4. 1967, 17. 4. 1968, 3. 5. 1970; Halda 17. 4. 1964, 20. 4. 1965, 26. 4. 1968, 23. 4. 1969, 6. 5. 1970, 16. 4. 1971, 28. 4. 1972, 6. 5. 1976; Dolní Heřmanice 24. 4. 1962; Dolní Čermná 19. 4. 1971; Luková 10. 5. 1973; Koburk 9. 5. 1974; Sázava 19. 4. 1977 zpěv ♂.

Hnízdí na zemi v okrajích lesů a lesních pasekách: Albrechtice 30. 6. 1964 4 pull., 10. 6. 1965 4 pull., 1 uhynulé, 14. 6. 1970 4 pull., 27. 6. 1973 2 pull.; Halda 24. 5. 1965 5 vaj., 5. 6. malé pull., 10. 6. 5 pull., 4. 6. 1969 5 pull., 8. 6. 1971 5 pull., 26. 6. 1972 5 pull., 11. 6. 1973 5 pull., 31. 7. 1973 3 pull.; Valteřice 16. 7. 1976 5 pull.; Mezi-lesí 19. 6. 1977 4 pull. (všude všechna pull. kroužkována).

159. Z 308 774 J: 12. 8. 1964 Dolní Heřmanice /: 13. 9. 1964 Cisterna, Latina ITÁLIE

Linduška luční — *Anthus pratensis* (L.) Pravidelně protahuje v III. až IV.

První pozorování: Lanškroun 30. 3. 1962, 16. 4. 1966, 1. 4. 1974, 12. 4. 1975, 9. 4. 1977 (asi 100 ex.); Albrechtice 13. 3. 1963, 23. 3. 1964, 6. 3. 1966, 18. 4. 1967, 4. 4. 1968, 31. 3. 1970, 19. 4. 1971, 8. 3. 1975; Halda 4. 4. 1969; Dolní Heřmanice 3. 4. 1968; „Čermenský“ 2. 5. 1971, 2. 4. 1972, 17. 3. 1974, 12. 3. 1977.

Hlavní podzimní průtah probíhá v IX.—X. Poslední pozorování: Dolní Heřmanice 30. 9. 1964, 13. 9. 1965, 22. 10. 1975; Výprachtice 6. 11. 1966; Halda 4. 10. 1966; „Čermenský“ 12. 10. 1976.

Linduška horská — *Anthus spinoletta* (L.) Nehojně protahuje. Pozorování: „Čermenský“ 4. 4. 1972 1 ex. 9. 4. 1972 8 ex. 13. 4. 1974 2 ex. 14. 10. 1976 1 ex.; „Dlouhý“ 16. 4. 1972 2 ex., 12. 4. 1975 4 ex., 9. 4. 1977 15 ex., 10. 4. 1977 3 ex.; „Krátký“ 21. 4. 1974 1 ex.; Albrechtice 22. 3. 1976 u hromady hnoje 1 ex.

160. M 626 285 A: 11. 8. 1973 Karlova Studánka, Bruntál (ing. Weber) V: 21. 4. 1974 Ryb. „Krátký“

Konipas luční středoevropský — *Motacilla flava flava* L. Nehojně protahuje. v IV.—V.

První pozorování: „Krátký“ 3. 5. 1962 20 ex., 9. 5. 1965 3 ex., 21. 4. 1974 ♂; „Olšový“ 5. 5. 1970; „Dlouhý“ 9. 5. 1974 2 ex., 12. 4. 1975 8 ex., 16.—23. 4. 1977 ♂; „Čermenský“ 25. 5. 1972 2 ex., 1. 5. 1976 6 ex.; Luková 19. 5. 1973 2 ex.,

Poslední pozorování: „Dlouhý“ 29. 8. 1968 v noci 2 ex.; „Čermenský“ 14. 9. 1975 na blátech 2 ex.

Konipas luční severoevropský — *Motacilla flava thunbergi* BILLB. Vzácně na jarním tahu: „Dlouhý“ 12. 4. 1975 4 ex. na bahnech; „Čermenský“ 1. 5. 1976 2 ex.

Konipas horský — *Motacilla cinerea* TUNST. Hojně hnízdí okolo potoků a říček. Přilétá v březnu.

První pozorování z regionu: 21. 3. 1960, 2. 3. 1961, 30. 3. 1962, 23. 3. 1964, 24. 3. 1965, 25. 2. 1966, 2. 3. 1967, 19. 3. 1968, 24. 3. 1969, 24. 3. 1970, 22. 3. 1971, 9. 3. 1972, 20. 3. 1973, 17. 2. 1974, 2. 3. 1975, 20. 3. 1976 a 12. 3. 1977.

Snůšku 4—6 vajec má dvakrát v roce: I. hnízdění III.—V., 2. hnízdění VI.—VII. Několik hnízdních dat: Albrechtice 12. 5. 1960 most, 6 pull., 16. 5. 1960 skála, 2 m, 5 pull., 1. 6. 1960 taras 3 pull., 3. 6. 1960 skála 6 pull., 3. 6. 1960 skála, 1 pull. 8. 7. 1960 na příkopě u cesty 5 pull., 14. 7. 1960 skála 1 pull.; Výprachtice, na traverse pod mostem 3. 5. 1961 6 pull., 10. 5. 1962 3 pull., 15. 5. 1963 6 pull., 8. 5. 1972 6 pull., 9. 5. 1974 5 pull., 19. 6. 1977 6 pull. Všude všechna pull. kroužkována, nejpozdější na Haidě 8. 8. 1967. Celkem jsem kontroloval 171 hnízd. Z nich bylo: na skále 59, pod mostem 44, v tarasu 51, ve zdi splavu 6, v mezi u cesty 6 a na trámě domu 5 hnízd. Výška hnízda nad zemí se pohybovala v rozmezí 0,5—15 m. V kontrolovaných hnízdech bylo: 2×1, 3×2, 2×3, 9×4, 16×5, 17×6 vaj. 11×0 — rozestavěno. 3×1, 7×2, 6×3, 16×4, 40×5, 36×6 a 3×7 pull.

Hlavní odlet je od půle VIII. až do IX. Poslední pozorování v regionu: 29. 9. 1961, 21. 9. 1962, 30. 9. 1965, 15. 10. 1966, 9. 10. 1967, 11. 9. 1969, 20. 9. 1970, 4. 9. 1972, 21. 9. 1975, 14. 10. 1976 a 20. 9. 1977.

161. 567 670 ♀: 22. 9. Golaten, kanton Bern SEMPACH ŠVÝCARSKO V: 28. 7. 1962 Ryb. „Krátký“ (přidán kr. M 435 105)

162. M 502 078 J: 9. 8. 1965 Ryb. „Krátký“ /: 3. 10. 1965 Pistoia, Toscana ITÁLIE

163. M 566 515 P: 10. 7. 1969 Dolní Heřmanice /: 14. 10. 1969 Ponte a Moriano, prov. Lucca ITÁLIE

164. M 594 463 P: 17. 6. 1970 Lanškroun?: 13. 12. 1970 Cittadella, prov. Padova ITÁLIE

165. M 383 684 J: 17. 5. 1961 Albrechtice /: 13. 10. 1961 Medina Sidonia (Cetia) ŠPANĚLSKO

166. M 458 570 P: 13. 5. 1963 Ryb. „Dlouhý“ /: 13. 10. 1963 Cordoba ŠPANĚLSKO

167. M 536 368 P: 6. 5. 1967 Doiní Heřmanice /: 15. 10. 1967 Velez — Malága ŠPANĚLSKO

168. M 383 974 J: 10. 8. 1961 Albrechtice ? : 22. 12. 1961 Lancon, dep. Bouches du Rhone FRANCIE

169. Z 293 535 F: 26. 6. 1963 Bystřec ? : 16. 11. 1964 Pont l' Abbé d' Arnoult, Maritime FRANCIE

Konipas bílý — *Motacilla alba* L. Pravidelně a hojně všude hnízdí.

Přilétá v III., první pozorování z regionu: 15. 3. 1960, 26. 3. 1962, 28. 3. 1963, 31. 3. 1964, 17. 3. 1965, 10. 3. 1966, 12. 3. 1967, 20. 3. 1968, 9. 3. 1969, 24. 3. 1970, 25. 3. 1971, 19. 3. 1972, 20. 3. 1973, 20. 3. 1974, 15. 3. 1975, 29. 3. 1976 a 12. 3. 1977.

Snůšku 4—6 vaj. má dvakrát do roka. Hnízdo si staví v polodutinách budov a různých skulinách. Několik hnízdních dat z Haldy: hájovna pod střechem na trámě: 23. 5. 1961, 5 pull., 24. 5. 1963 5 pull., 19. 5. 1964 6 pull., 1. 7. 1964 4 pull., 7. 7. 1965 4 pull., 26. 8. 1965 4 pull., 2. 6. 1969 2 pull., 4. 8. 1970 1 pull., 15. 6. 1973 4 pull., 29. 7. 1973 4 pull., 9. 5. 1974 3 pull., 3. 7. 1974 2 pull. (všechna pull. kroužkována).

Poslední pozorování z regionu: 22. 10. 1962, 24. 11. 1965, 15. 10. 1966, 16. 9. 1967, 14. 10. 1976.

170. M 458 872 ♂: 3. 8. 1963 Lanškroun (v nocovišti) /: 19. 1. 1965 Canino, Viterbo ITÁLIE

171. Z 343 482 J: 24. 8. 1965 Lanškroun (v nocovišti) /: 19. 10. 1965 Bagnolo di Castroato, Forlì ITÁLIE

172. M 594 430 P: 7. 6. 1970 Výprachtice V: 17. 10. 1970 Brescia ITÁLIE

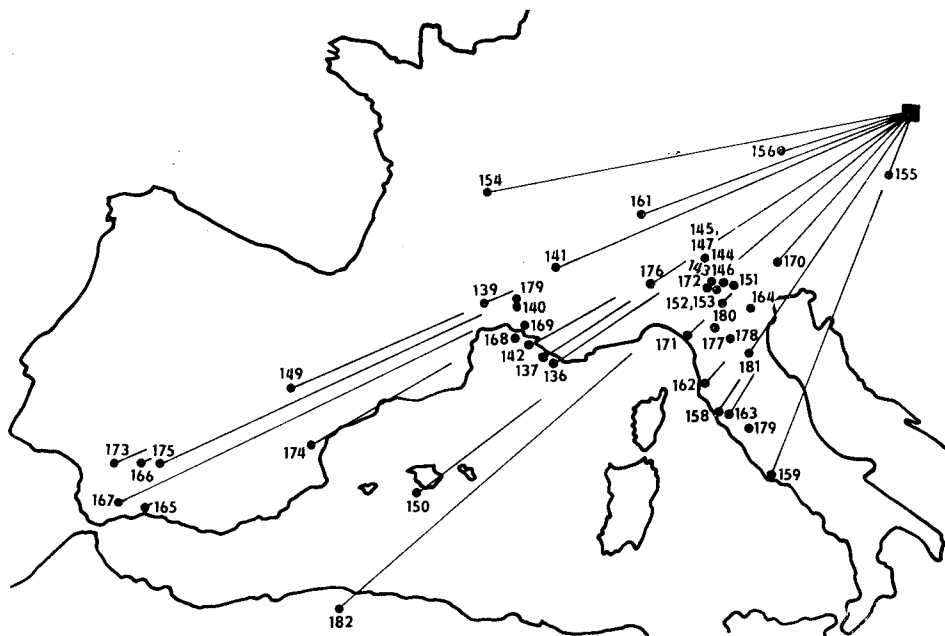
Špaček obecný — *Sturnus vulgaris* L. Hojně hnízdí ve všech vhodných dutinách. Přilétá v březnu.

První pozorování z regionu: 8. 3. 1960, 5. 3. 1961, 12. 3. 1962, 5. 3. 1963, 29. 2. 1964, 16. 3. 1965, 23. 2. 1966, 3. 3. 1967, 16. 3. 1968, 4. 3. 1969, 24. 3. 1970, 22. 3. 1971, 6. 3. 1972, 6. 3. 1973, 20. 3. 1974, 25. 2. 1975, 25. 2. 1976 a 24. 2. 1977.

K hnízdění s oblibou používá budek. Snůšku 4—6 vajec má dvakrát do roka. Hnízdní údaje z budek v „Hájovně“ na Haldě v r. 1960: 1. hnízdění: 14. 5. 1960, 3, 3, 4, 5, 5, 6, pull.; 2. hnízdění: 21. 6. 1960 6 p. 27. 6. 2 pull. Poslední pozorování v Dolních Heřmanicích: 8. 11. 1967 4 ex.

173. K 180 589 P: 21. 6. 1960 Halda /: 2. 1962 Santillana, Sevilla ŠPANĚLSKO

174. K 180 594 P: 21. 6. 1960 Halda /: 1. 2. 1961 Cabañol (Valencie) ŠPANĚLSKO

Obr. 6. Zahraniční zpětná hlášení ptáků kroužkovaných v okolí Lanškrouna. Čísla v mapách odpovídají číslům zpětných hlášení v textu u každého druhu: 136—150 *Fringilla coelebs*, 152—156 *F. montifringilla*, 158 *Emberiza schoeniclus*, 159 *Anthus trivialis*, 161—169 *Motacilla cinerea*, 170—172 *M. alba*, 173—182 *Sturnus vulgaris*.

Ausländische Rückmeldungen der in der Lanškrouns Umgebung beringten Vögel. Die Nummern in den Karten entsprechen den Nummern der Rückmeldungen im Text bei jeder Art

175. K 256 343 ♂: 15. 5. 1965 Lanškroun (v nocovišti) /: 10.—12. 12. 1967 Aguilar de la Frontera ŠPÁNĚLSKO
 176. K 223 719 P: 11. 5. 1961 Halda ?; 3. 11. 1961 Giussana, Milano ITÁLIE
 177. K 223 738 P: 12. 5. 1961 Dolní Heřmanice /: 12. 1963 Rovereto ITÁLIE
 178. K 223 871 P: 26. 6. 1961 Halda /: 28. 2. 1962 Budreo, Bologna ITÁLIE
 179. K 201 492 P: 22. 5. 1962 Dolní Heřmanice /: 13. 2. 1963 Monterosi, Viterbo ITÁLIE
 180. K 246 665 P: 22. 5. 1964 Halda /: 25. 12. 1964 Salo sul Garda, Brescia ITÁLIE
 181. K 247 921 J: 1. 9. 1964 Lanškroun (v nocovišti) /: 22. 2. 1966 Santarcangelo (Forli) ITÁLIE
 182. K 256 326 ♀: 13. 5. 1965 Lanškroun (v nocovišti) /: 19. 2. 1966 Beni — Yeni (Grand Kabylie) ALŽÍR

Žluva hajní — *Oriolus oriolus* (L.) Řídce hnízdí. Jarní pozorování: Damník 24. 4. 1964 ♀; Albrechtice 14. 5. 1965, 6. 5. 1977 ♂; Halda 14. 5. 1972 ♀; „Dlouhý“ 9. 5. 1974 ♂, 22. 5. 1976, 13. 5. 1977

Hnízdo si staví do vidlice stromu vysoko v koruně: Albrechtice 23. 6. 1964 javor, 15 m, kroužkována 4 pull. Dále pozorování z hnízdní doby: 12. 7. 1970 ♂ „Dlouhého“ letěl s plným zobákem potraviny k hnízdu, 25. 6. 1971 se koupal ♂ u „Krátkého“.

Poslední pozorování: Lanškroun 12. 7. 1963; Bystřec 12. 8. 1964 ♂.

Vrána obecná šedá — *Corvus corone cornix* L. Nehojně hnízdí v polních lesích na celém území. Po vyhnízdění se sdružují v hejna čítající až 50 ex. a toulají se po okolí.

Několik hnízdních dat: Lanškroun 13. 5. 1963 smrk, 20 m, 3 pull.; Luková 13. 5. 1963 smrk, 15 m, 5 vaj., 7. 6. 4 pull. 23. 5. 1968 smrk, 20 m, 4 pull.; Damníkovi 15. 5. 1964 borovice, 8 m, 5 pull., 30. 5. 1973 bříza, 6 m, 2 pull.; Výprachtice: 28. 3. 1969 staví u „Tírny“ (všude všechna pull. kroužkována).

Havran polní — *Corvus frugilegus* L. Hojně protahuje na obou tazích. Poslední jarní pozorování: Výprachtice 27. 3. 1964 v lese nocuje asi 1500 ex.; Halda 2. 4. 1965 za „Hájovnou“ nocuje 30 ex; 2. 4. 1971 na poli asi 2000 ex. V Lanškrouně na smetišti jsou po celou zimu.

Kavka obecná — *Corvus monedula* (VIEILL.) Běžně hnízdí v kostelních věžích, komínech a v lese v dutinách. V posledních letech se početní stav hnízdicích párů pronikavě snížil.

Na jaře protahují ve velkém množství severské populace: Lanškroun 26. 3. 1965 1000 ex. Sledoval jsem podrobně hnízdění ve st. přír. rezervaci „Selský les“ u Herbotic: dutina č. 1, 2. 6. 1965 — 4 pull., 23. 5. 1966 — 5 pull., 1. 6. 1967 — 3 pull., 30. 5. 1968 — 3 pull. Buk č. 2, 2 dutiny nad sebou, 2. 6. 1965 3 a 2 pull., 23. 5. 1966 — 3 a 4 pull., 1. 6. 1966 — 4 pull. a 5 vaj., 30. 5. 1968 — 3 pull., 2 hl. vej., druhá neobs. 1. 6. 1971 — 3 pull. Buk, č. 3. 2. 6. 1965 — 4 pull., 23. 5. 1966 — 3 pull., 1. 6. 1967 — 4 pull., 20. 5. 1968 — 5 pull., 1. 6. 1971 5 pull., 2. 6. 1972 — 5 pull. Buk, č. 4. 23. 5. 1966 — 4 pull. Buk, č. 5.: 23. 5. 1966 — 4 pull., 1. 6. 1967 — 3 pull., 30. 5. 1968 4 pull., 1. 6. 1971 — 4 pull., 2. 6. 1972 — 1 vejce doupňáka. Buk, č. 6. 23. 5. 1966 — 3 pull. Buk, č. 7. 2. 6. 1965 4 pull., 3 z nich částeční albíni, 23. 5. 1966 — 2 pull., 30. 5. 1968 —

Tabulka 2. Pozorování ořešníka kroupnatého (*Nucifraga caryocatactes*).
Beobachtung der Tannenhähers (*Nucifraga caryocatactes*)

Rok		Průtah III—IV	Hnízdění V—VII	Průtah VIII—XI	Zimování XII—II
1962	Počet pozorování		1		
	Počet kusů		1		
1963	Počet pozorování	2	26	14	
	Počet kusů	2	42	22	
1964	Počet pozorování			66	
	Počet kusů			27	
1965	Počet pozorování	1		33	
	Počet kusů	1		46	
1966	Počet pozorování	2	1	21	6
	Počet kusů	2	1	36	7
1967	Počet pozorování	1	2	14	2
	Počet kusů	1	2	22	2
1968	Počet pozorování	1	1	10	
	Počet kusů	1	1	10	
1970	Počet pozorování			1	
	Počet kusů			1	
1971	Počet pozorování	3		1	5
	Počet kusů	3		10	6
1972	Počet pozorování	1			
	Počet kusů	1			

5 pull., 1. 6. 1971 malé pull., 9. 6. 1972 — 1 pull. doupňáka. Buk, č. 8.: 23. 5. 1966 4 pull. Všechna pull. okroužkována.
183. E 172 719 P: 31. 5. 1964 Albrechtice /: 24. 11. 1964 La Perche, Bussiere Dunoise (Creuse) FRANCIE

Straka obecná — *Pica pica* (L.) Nehojně hnízdí, roku 1977 5 párů.

Několik hnízdních dat: Lanškroun 15. 5. 1964 smrk, 13 m, 7 pull.; Sázava: 15. 5. 1964, smrk, 12 m, 7 vaj.; Dolní Čermná 27. 5. 1965 borovice, 18 m, 5 pull., Luková 30. 5. 1973 hloh, 2,5 m., 4 vej., 25. 6. zničeno, 28. 4. 1974 smrk, 15 m, 7 vaj.; Albrechtice ve slepičárně, modřín, 10 m, 7 vajec (pull. všude kroužkována).

Ořešník kropenatý evropský — *Nucifraga caryocatactes caryocatactes* (L.) Pravidelně hnízdí a protahuje. Hnízdo si staví v korunách stromů a ve větvích. Hnízdo jsem nenalezl, ale 23. 5. 1963 jsem viděl na Haldě špatně létající juv. (ŠTANCL, 1966). Pozoroval jsem denně od května do července 1963 pár ořešníků u „Školky“ v Horních Heřmanicích. Dále jsem se s ním setkal v hnízdní době v r. 1963 ve „Farském lese“ v Dolních Heřmanicích. V letech 1964—1965 jsem zjistil 9 porostů, kde zaručeně hnízdili. Hojně se vyskytuje nad Čenkovicemi v oblasti „Suchého vrchu“ a okolo Valteřic v lese na „Bukové Hoře“.

Obr. 2. — Ořešník kropenatý, *Nucifraga caryocatactes*, v době podzimní potulky.

Tannenhäher, *Nucifraga caryocatactes*, in der Zeit der herbstlichen Wanderungen.

Ořešník kropenatý sibiřský — *Nucifraga caryocatactes macro-rhynchos* BREHM. Chytil jej 3. 12. 1968 v Nepomukách. Míry: šířka ocasního lemu 3,1 cm, délka zobáku 4,3 cm, výška zobáku u nosního otvoru 1,6 cm, délka křídel 18,0 cm.

Sojka obecná — *Garrulus glandarius* (L.) Hojně hnízdí ve všech le-
sích. Na podzim přetahují velká množství severských populací. V některých zi-
mách hojně přezimují, v jiných naopak téměř chybí.

Podzimní průtah probíhá v září: Např. v Horní Čermné u „Kaple“ jsem 17. 9. 1977
pozoroval 32 ex. Hojně se objevili v zimě 1964—1965 v Albrechticích. Hnízdo si staví
v kmenovinách až tyčovinách. Halda: 9. 6. 1970 jsem chytil v „Ptáčniku“ juv., které
ještě neumělo létat, 20. 7. 1972 2 juv.

184. H 33 254 A: 10. 3. 1965 Albrechtice /: 21. 2. 1970 Česká Třebová

185. H 33 266 A: 6. 2. 1966 Albrechtice /: 18. 6. 1973 Ibidem

SOUHRN

Práce je výsledkem osmnáctiletého avifaunistického průzkumu Lanškrounska. Zkou-
mané území leží ve výšce 350—935 m n. m. Zahrnuje mírně zvlněný terén okolo měs-
tečka Lanškroun, většinou pole a několik menších rybníků. Terén přechází v pahor-
katinu, krytou převážně lesy. Ptáci byli sledováni vizuálně, nebo chytáni a krouž-
kováni.

Ve sledovaném regionu bylo zjištěno:	
Celkový počet druhů	200
Hnízdí pravidelně druhů	86
Nepřavidelně hnízdí druhů	6
<i>(Podiceps nigricollis, Anas crecca, Charadrius dubius, Carduelis spinus, Loxia cur- virostra Oriolus oriolus)</i>	
Vzácně hnízdí druhů	14
<i>(Aythya nyroca, Lyrurus tetrax, Coturnix coturnix, Scolopax rusticola, Athene noctua, Bubo bubo, Alcedo atthis, Upupa epops, Ficedula parva, Sylvia nisoria, Parus montanus, Certhia brachydactyla, Coccothraustes coccothraustes, Lullula arborea)</i>	
V posledních letech přestaly hnízdit druhy	4
<i>(Ixobrychus minutus, Crex crex, Jynx torquilla, Saxicola torquata)</i>	
V posledních letech počalo hnízdit druhů	5
<i>(Ciconia nigra, Pernis apivorus, Circus aeruginosus, Locustella naevia, L. fluviatilis)</i>	
Pozorováno v hnízdních období druhů	9
<i>(Falco subbuteo, Gallinago gallinago, Dendrocopos minor, Acrocephalus schoeno- baenus, Regulus ignicapillus, Lanius excubitor, Remiz pendulinus, Emberiza calan- dra, E. hortulana)</i>	
Pravidelně protahuje druhů	109
Nepřavidelně protahuje druhů	37
Vzácně protahuje druhů	23

ZUSAMMENFASSUNG

Diese Arbeit ist das Ergebniss achtzehnjähriger Beobachtungen im Landškroner Gebiet,
welches 350—995 m über dem Meeresspiegel liegt. Die Stadt Lanškroun (Landskron)
umgibt ein wellenförmiges Gelände, das grösstenteils aus Feldern und einigen klei-
neren Teichen besteht. Das Terrain geht in vorwiegend von Wäldern bedecktes Hügel-
land über. Die Vögel wurden visuell beobachtet oder gefangen und beringt. Beim
Beobachten wurde festgestellt:

Gesamtzahl der Arten	200
Regelmässig brütend Arten	86
Unregelmässig brütend Arten	6
<i>(Podiceps nigricollis, Anas crecca, Charadrius dubius, Carduelis spinus, Loxia curvirostra, Oriolus oriolus)</i>	
Selten nistend Arten	14
<i>(Aythya nyroca, Lyrurus tetrax, Coturnix coturnix, Scolopax rusticola, Athene noctua, Bubo bubo, Alcedo atthis, Upupa epops, Ficedula parva, Sylvia nisoria, Parus montanus, Certhia brachydactyla, Coccothraustes coccothraustes, Lullula arborea)</i>	
Brutausfälle in letzten Jahren Arten	4
<i>(Ixobrychus minutus, Crex crex, Jynx torquilla, Saxicola torquata)</i>	
Sich neu einnistend Arten	5

(*Ciconia nigra*, *Pernis apivorus*, *Circus aeruginosus*, *Locustella fluviatillis*, *L. naevia*)

Beobachtet während der Brutzeit Arten	9
[<i>Falco subbuteo</i> , <i>Gallinago gallinago</i> , <i>Dendrocopos minor</i> , <i>Acrocephalus schoenobaenus</i> , <i>Regulus ignicapillus</i> , <i>Lanius excubitor</i> , <i>Remiz pendulinus</i> , <i>Emberiza calandra</i> , <i>E. hortulana</i>]	
Regelmässig durchziehend Arten	109
Unregelmässig durchziehend Arten	37
Selten durchziehend Arten	23

РЕЗЮМЕ

Работа является результатом восемнадцатилетнего исследования птиц и фауны Ланшкроунска. Исследуемая территория расположена на высоте 350 – 995 м над уровнем моря. Она охватывает несколько складчатую местность недалеко от городка Ланшкроун, в основном поля и несколько малых прудов. Характер местности далее переходит в холмистый, поросший лесами. За птицами велось визуальное наблюдение, а также применялся лов и кольцевание.

LITERATURA

- HOUDEK, J., 1969: Zajímavé přírůstky ornitologických sbírek orlického muzea. Listy Orlického muzea 2–3: 164.
- HUDEK, K., KLÍMA, M., 1968: Atlas vodní pernaté zvěře. Praha.
- HUDEK, K., ČERNÝ, W., a kol., 1972: Fauna ČSSR, Ptáci I. Praha
- JIRSÍK, J., 1944: Naše sovy. Praha.
- JIRSÍK, J., 1955: Naši pěvci. Praha.
- KLŮZ, Z., 1965: Pomocné ornitologické tabulky. Praha.
- MUSÍLEK, J., 1946: Ftactvo Pardubicka. Pardubice.
- OBHLÍDAL, F., 1977: Ornitologická příručka. Praha.
- REJMAN, B., 1964: Pronikání čápa bílého (*Ciconia ciconia*) do Východočeského kraje. *Živa* XII: 118–119.
- ŠPAČEK, M., KOVÁŘ, K., 1967: Dravci v letu. Praha.
- ŠTANCL, F., 1964: Ornitologická pozorování. *Zoologické listy* 13: 90., 190.
- ŠTANCL, F., 1965: Zajímavé zbarvení sýkory koňadry. *Zprávy MOS* 2: 30.
- ŠTANCL, F., 1966: Hohl severní. *Myslivost* 6: 137.
- ŠTANCL, F., 1966: Přezimující ptáci. *Zprávy MOS* 1: 21–23.
- ŠTANCL, F., 1966: Zkušenosti s ořešníkem. *Živa* XIV: 199–200.
- ŠTANCL, F., 1968: Zajímavé hnízdění kalouse ušatého. *Živa* XVI: 76–77.
- ŠTANCL, F., 1969: Hnízdění lejska malého v okolí Lanškrouna. *Živa* XVII: 36.
- ŠTANCL, F., 1969: K hnízdění lindušky luční ve Východočeském kraji. *Ochrana přírody*: 24., *Ochránářský průzkum* 5: 24.

Došlo 29. 3. 1978.

Adresa autora: F. ŠTANCL,
561 34 Výprachtice,
okr. Ústí nad Orlicí.